

Kuusalu valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu

Töö nr 19003397

Tartu 2022-2026

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	4
1 ÜLDPLANEERINGU JA KSH PROTSESSI ÜLEVAADE.....	5
1.1 Üldplaneeringu eesmärk ja planeeringuala.....	5
1.2 Ülevaade keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldusest.....	5
2 ÜLDPLANEERINGU SEOSD ASJAKOHASTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA.....	7
3 ALTERNATIIVSED ARENGUSTSENAARIUMID	9
4 PLANEERINGULAHENDUSE ELLUVIIMISEGA KAASNEV KESKKONNAMÕJU .. 12	
4.1 Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale	12
4.1.1 Mõju asustusele	15
4.1.2 Mõra ja vibratsioon	15
4.1.3 Mõju õhukvaliteedile	21
4.2 Mõju kultuuripärandile ja maastikele	22
4.3 Mõju looduskeskkonnale ja kaitstavatele loodusobjektidele	23
4.3.1 Natura hindamine	23
4.3.2 Kaitstavad loodusobjektid ja vääriselupaigad	86
4.3.3 Roheline võrgustik	90
4.4 Mõju pinnasele ja veekvaliteedile	97
4.4.1 Pinnase kvaliteet	98
4.4.2 Korduva üleujutusega ja üleujutusohuga alad	98
4.4.3 Ehituskeeluvööndi (EKV) vähendamine	99
4.4.4 Pinnavee kvaliteet	100
4.4.5 Põhjavee kvaliteet	101
4.4.6 Veevarustus ja kanalisatsioon	101
4.5 Kliimamuutustega seotud mõju	103
4.6 Jäätmete ke	104
5 SOOVITUSED PLANEERINGULAHENDUSE TÄIENDAMISEKS	106
KOKKUVÕTE	115

SISSEJUHATUS

Kuusalu Vallavolikogu algatas 17.06.2009.a otsusega nr 49 Kuusalu valla üldplaneeringu (ÜP) ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH). Kuusalu valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kiideti heaks Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni juhataja 15.10.2015 otsusega nr HJR 6-8/15/22034-2¹.

KSH aruande eelnõu on üles ehitatud võttes arvesse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 40 esitatud nõudeid. Mõjude hindamine lähtub hinnatava strateegilise arengudokumendi täpsusastmest. Valla ruumilist arengut pikas plaanis suunava üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad üldjuhul kaudsed ja pikaajaliselt avalduvad mõjud. Kuna üldplaneeringus käsitletakse väga mitmeid teemavaldkondi, on oluline tähelepanu pöörata mõjude omavahelistele seostele ja kumulatiivsusele.

KSH aruandes antakse ülevaade alternatiivsete arengustsenaariumite võrdlusest (ptk 3), KSH sisendist planeeringulahenduse väljatöötamisel ja eeldatavalt kaasnevatest keskkonnamõjudest (ptk 4). KSH koostati planeeringulahenduse väljatöötamisega tihedalt lõimitult, mõjude hindamise töögrupp osales planeeringu tööühmade töös ja lahenduse väljatöötamise aruteludel. Seetõttu on mõjude hindamise sisendiga jooksvalt arvestatud juba ka üldplaneeringu eelnõu väljatöötamise käigus.

Üldplaneeringu materjale ja valmivaid lahendusi on planeerimise protsessi jooksul kuvatud (ja kuvatakse ka peale kehtestamist) mh veebipõhises kaardirakenduses: <https://hendrikson.ee/maps/Kuusalu-vald/>

¹ Vastavalt KSH programmi koostamise ajal kehtinud KeHJS redaktsioonile oli keskkonnamõju hindamise järelevalvajaks Keskkonnaamet.

1 ÜLDPLANEERINGU JA KSH PROTSESSI ÜLEVAADE

1.1 Üldplaneeringu eesmärk ja planeeringuala

Kuusalu valla üldplaneering on valla ruumilise arengu pikaajaline plaan. Üldplaneeringuga määratakse maa-alade arendamise ja kasutamise põhimõtted ja seatakse väärtuste säilitamiseks vajalikud tingimused ning ehitusreeglid. Üldplaneeringu eesmärgiks on valla ruumilise arengu tasakaalustamine läbi loodus- ja inimkeskkonna sobivate arengutingimuste määramise.

Kuusalu vald asub Harju maakonna idaosas ja piirneb idas ja kagus Lääne-Virumaaga (Vihula, Kadrina ja Tapa valdadega), lõunas Anija vallaga, läänes Jõelähtme vallaga ning põhjas Loksa linnaga. Kuusalu vallal on 120 km merepiiri (sh neli saart – Pedassaar, Mohni, Hara ja Haldi) ning 122 km maismaapiiri.

Kuusalu valla pindala on 707,93 km², mis moodustab 1,6% Eesti ning 16,3% Harjumaa pinnast. Pindalalt on tegemist Harjumaa suurima vallaga. Kuusalu vallas on kolm alevikku ja 64 küla. Valla keskus on Kuusalu alevik, mis asub 39 km kaugusel Tallinnast. Teised valla suuremad asulad on Kiiu ja Kolga alevikud. Valda läbib Tallinn–Narva maantee.

ÜP koostatakse kogu Kuusalu valla territooriumi kohta. Kuusalu valla üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne piiriülese mõju avaldumist.

1.2 Ülevaade keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldusest

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) viidi läbi tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele (KeHJS). Kuna Kuusalu valla üldplaneering ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamine algatati 17.06.2009, siis menetletakse planeeringut kuni 30.06.2015 kehtinud planeerimisseaduse (PlanS) järgi.

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel lähtuti Kuusalu valla ÜP KSH programmist, mille kohaselt tuleb KSH aruandes käsitleda kavandatava tegevuse mõju keskkonnale, sealhulgas inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, kaitstavatele loodusobjektidele, pinnasele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele, kultuuripärandile ja maastikele ning anda hinnang jätmetekke võimaluste kohta.

Mõjude hindamise läbiviimisel lähtuti nii üldplaneeringu lahendusega kaasnevatest keskkonnamõjudest kui ka keskkonnast enesest tulenevatest mõjuteguritest. Mõjude hindamise täpsusaste tuleneb üldplaneeringu täpsusastmest. Hindamisel keskenduti teemadele, mida saab üldplaneeringuga reguleerida. Hindamisel kasutati strateegilisele mõjude hindamisele sobivat metoodikat, sh viidi läbi vastavusanalüüs, et vaadelda planeeringulahenduse kooskõla kõrgemalseisvatest arengudokumentidest tulenevate strateegiliste eesmärkidega. Samuti anti valdkondlikke eksperdihinnanguid, et tuua välja planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevad mõjud. Valdkondlikke eksperdihinnanguid koondades toodi vajadusel välja ka mõjude omavahelised seosed ja sünergia. Hindamisel arvestati ka väljastpoolt planeeringuala tulenevate oluliste mõjudega ning mõjude kumuleerimisega. KSH käigus tehti muuhulgas ettepanekuid soodsate mõjude võimendamiseks või ebasoodsa mõju leevendamiseks. Hindamise tulemusena tehtud soovitused üldplaneeringu lahenduse täiendamiseks toodi välja ptk-s 5.

Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus kogu valla territooriumi hõlmavaid erinevaid arengustsenaariume ei tekkinud. Küll aga tekkisid lokaalsed alternatiivid Salmistu küla täiendava juurdepääsu kavandamisel (vt ptk 3).

Vastavalt KeHJS § 40 lg 4 p 12 peab KSH aruanne sisaldama ülevaadet raskustest, mis ilmnesh KSH aruande koostamisel. Kuusalu valla üldplaneeringu KSH suurimaks väljakutseks oli planeeringulahenduse koostamisele kulunud pikk ajaperiood.

KSH viis läbi OÜ Hendrikson & Ko ekspertrühm koosseisus:

KSH juhtekspert (omab pädevust vastavalt KeHJS § 34 lg 4)

Pille Metspalu

Sotsiaal-majanduslikud mõjud, asjakohased mõjud

Veronica Luidalepp

Looduskeskkonna spetsialist, põhja- ja pinnavesi, jäätmed, välisõhk, projektijuht

Ingrid Vinn

Looduskeskkonna spetsialist, loomastik, taimestik, rohevõrgustik, kaitsealused objektid, Natura

Anni Kurisman

Looduskeskkonna spetsialist, loomastik, taimestik, rohevõrgustik, kaitsealused objektid, Natura

Kertu Savolainen

Looduskeskkonna spetsialist, müra

Veiko Kärbla

GIS spetsialist

Jaanus Padrik

Kartograaf

Jürgen Pikk

2 ÜLDPLANEERINGU SEOSD ASJAKOHASTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA

Alljärgnevalt tuuakse lühike ülevaade olulisematest üldplaneeringuga seotud asjakohastest kõrgemalseisvatest arengudokumentidest, milleks on:

- Üleriigiline planeering „Eesti 2050“ (koostamisel)²
- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“³
- Harju maakonnaplaneering 2030+⁴
- Eesti mereala planeering⁵
- Harju maakonna arengustrateegia 2040⁶
- Soodla harjutusvälja riigi eriplaneering⁷

Üleriigiline planeering „Eesti 2050“ määrab Eesti ruumilise arengu põhisuunad aastani 2050 ning suunab riigi ja kohalike omavalitsuste ruumiotsuseid ja investeeringuid. Eesmärk on toetada tasakaalustatud ja kliimakindlat arengut, kompaktset asustust, kestlikku liikuvust, loodus- ja kultuuriväärtuste säilimist ning olemasoleva asustuse ja taristu tõhusamat kasutamist. Kuusalu valla üldplaneeringu KSH koostamise ajal oli täiendatud planeeringulahendus kooskõlastamisel.

Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ toob välja, et kuigi Eesti asustussüsteemis võib aset leida teatud nihkeid, jääb ruumiline struktuur põhijoontes samaks. Mõjutavateks trendideks on mh rahvastiku vananemine, teadmispõhise majanduse kasv ja linnastumine. Planeeringu visiooni „Eesti 2030“ kohaselt on Eesti sidusa ruumistruktuuriga, mitmekesise elukeskkonnaga ja välismaailmaga hästi ühendatud riik. Peamised eesmärgid asutuse kujundamisel on olemasolevale asustusstruktuurile toetuva mitmekesise ja valikuvõimalusi pakuva elu- ja majanduskeskkonna kujundamine ning töökohtade, haridusasutuste ja mitmesuguste teenuste kättesaadavuse tagamine toimepiirkondade sisese ja omavahelise sidustamise kaudu.

Harju maakonnaplaneering 2030+, mis omakorda tugineb üleriigilisele planeeringule Eesti 2030+, sätestab mh järgmised põhimõtted Harju maakonna ruumilise arengu suunamiseks:

- erinevate ruumiväärtuste säilitamine linnalise ruumistruktuuriga asulates ja maapiirkondades, vältides valglinnastumise täiendavat levikut;
- teenuste kättesaadavus on seotud liikumisvõimalustega. Asustuse arengu kavandamisel lähtutakse eeskätt olemasolevatest ruumistruktuuridest ning liikumisvõimalustest;
- ettevõtluspiirkonnad paiknevad eelistatult keskustes või nende vahetus läheduses;
- maakonna arendamisel arvestatakse riiklikult tähtsate taristuobjektide arendamisega, samuti riigikaitse huvid ning nendega seotud piirangutega;
- oluline on rohetaristu toimimise tagamine ning maakonna arengu kavandamisel tuleb arvestada kaitstavate muinsus- ja loodusväärtustega.

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt liigitub valla keskus Kuusalu alevik Tagamaa piirkondlikuks keskuseks, mis on piirkondlikult oluline töö- ja teenuste tarbimise sihtkoht ja kus tuleb suurendada investeeringuid töökohtade tekkeks ja kohapealsete teenuste kättesaadavuse parandamiseks.

² Algatatud Vabariigi Valitsuse poolt 5. jaanuaril 2023.

³ Kehtestatud Vabariigi Valitsuse poolt 30.08.2012. aastal.

⁴ Kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78, <https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/harjuma/harju-maakonnaplaneering-2030/>

⁵ Kehtestatud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022 korraldusega nr 146, <https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/mereala-planeerimine/>

⁶ Jõustus 08.04.2023, <https://www.hol.ee/areng-373>

⁷ Soodla harjutusvälja riigi eriplaneering ja KSH algatati Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 147, <https://www.kaitseministeerium.ee/et/planeeringud/soodlaharjutusvali>

Kuusalu vald piirneb põhjasuunast merega ja valla koosseisus on neli saart. Seetõttu on asjakohane arengu suunamisel arvestada ka **Eesti mereala planeeringuga**. Planeering toob välja, et ranniku sobivaimad sadamakohad on enamasti selleks otstarbeks juba kasutusel ning uute väikesadamate rajamine ja olemasolevate rekonstrueerimine on otseselt sõltuv sobivate toetusprogrammide olemasolust. Üldplaneeringutes tuleb arvestada merepääste, sh sadamate reostustõrjevalmiduse tagamise võimalustega, samuti on vajalik veesõidukite veeskamise võimaluste tagamine merepääste toimimiseks. Muuhulgas toob mereala planeering välja, et merel toimuvad tegevused toetavad rannikukogukondade elujõulisust ning erinevate merekultuuri väärtuste säilimiseks on oluline erinevate merekasutusviiside koostoitimise kokkuleppimine kohalikul tasandil, nt üldplaneeringute protsessi raames arvestades kohalikku eripära.

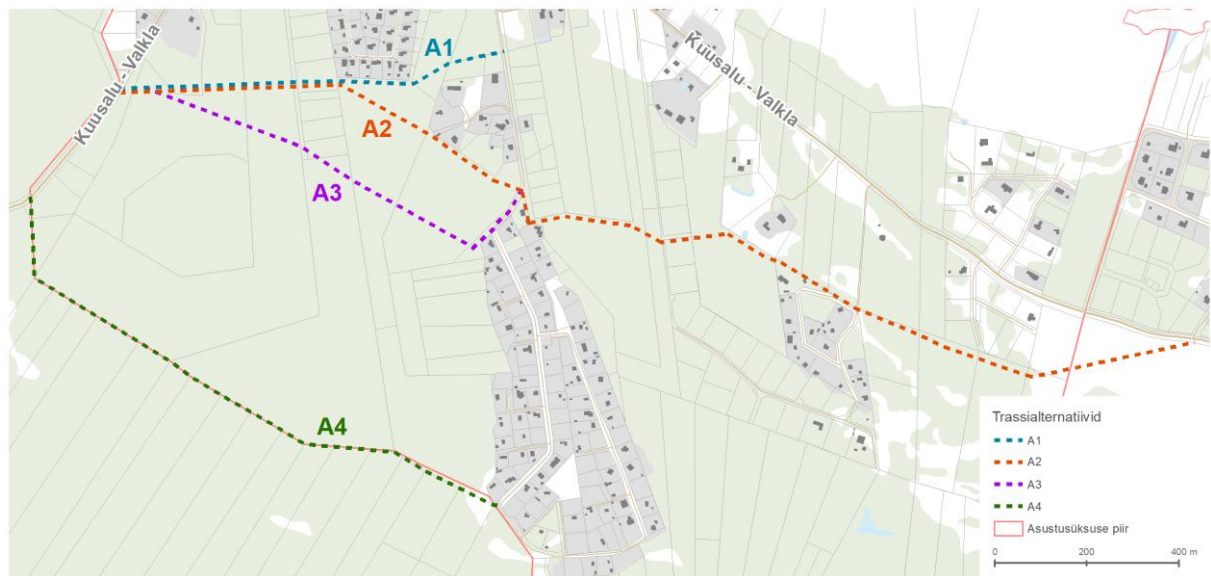
Harju maakonna arengustrateegia 2040 toetub kolmele põhilisele tegevussuunale: tegus rahvas, kvaliteetne elukeskkond ja -teenused ning tasakaalustatud ruumimuster. Arengustrateegia visiooni kohaselt iseloomustab piirkonda teadmismahukas majandus, sh tark tootmine ja kõrge lisandväärtusega teenused, elukeskkond on turvaline ja roheline ning kaasaegsed ja kõrgel tasemel teenused on kättesaadavad kõigis piirkondades. Arengustrateegia pikaajalised tegevussuunad hõlmavad muuhulgas noorte tööhajumuste suurendamist, kaug- ja hübriidtöötamise võimaluste loomine, erinevate sektorite koostööd teenuste arendamisel, kodulähedase haridusteenuse tagamist, aga ka avaliku ruumi arendamist ning vaba aja veetmise võimaluste loomist kõigile vanusegruppidele.

Soodla harjutusvälja riigi eriplaneering (REP) hõlmab ca 7390 ha suurust maa-ala Kuusalu valla ja Anija valla territooriumil. Kavandatavate tegevustega kaasneb mõju REPiga hõlmatud piirkonnale, kuid Kuusalu ÜP-ga Soodla harjutusvälja aladele täiendavat asustust ja/või ettevõtlust ei kavandata. Seetõttu REPiga kaasnevaid mõjusid Kuusalu ÜP KSH käigus ei hinnata.

3 ALTERNATIIVSED ARENGUSTENAARIUMID

Juhul, kui valla üldplaneeringut kui strateegilist arengudokumenti ellu ei viida (nn 0-alternatiiv), jäävad valla territooriumil kehtima senised 2001. a kehtestatud Kuusalu valla ning 2001. a kehtestatud Loksas valla üldplaneeringud. Kuid muutunud ootused elukeskkonna kujundamisele ning muudatused õigusruumis tingivad uue üldplaneeringu koostamise vajaduse, mistõttu valla arengu seisukohast ei ole Kuusalu üldplaneeringu koostamata jätmine vastuvõetav lahendus. Seetõttu 0--alternatiivi KSH-s realistliku alternatiivina ei käsitleta. Kogu Kuusalu valla territooriumi hõlmavat planeeringulahenduse alternatiivset stsenaariumit planeerimisprotsessis ei tekkinud. Alternatiivsed arengustsenaariumid tekkisid lokaalselt, nendeks on Salmistu küla täiendava juurdepääsu trassialternatiivid (joonis 3-1). Tabelis 3-1 on esitatud lokaalsete lahenduste alternatiivide keskkonnamõjude võrdlus ning toodud leevendustepanekud.

Kokkuvõtteks kujunesid alternatiivide hinnangud sellisteks, et mitte ükski praegusel kujul väljapakutud trassi võimalikest asukohtadest pole sobiv, seda eelkõige looduskaitsete kaalutluste tõttu. Negatiivsed mõjud kaitsealustele liikidele oleksid väiksemad, kui alternatiivid A1-A3 nihutada põhjapoolse või A4 lõunapoolse (vt tabel 3-1). Täpsemalt on looduskaitsetest piirangutest juttu ptk-s 4.3.2.



Joonis 3-1. Salmistu piirkonna trassialternatiivid

Tabel 3-1. Salmistu küla täiendava juurdepääsu trassialternatiivide võrdlus

Kriteeriumid	A-1	A-2	A-3	A-4
Looduskaitsete objektide paiknemine	Trassialternatiiv läbib I kaitsekategooria liigi elupaiga põhjaserva, mistõttu tuleb alternatiivist kas loobuda või nihutada see väljapoole elupaika (põhja poole)	Trassialternatiiv läbib I kaitsekategooria liigi elupaiga põhjaserva, mistõttu tuleb alternatiivist kas loobuda või nihutada see väljapoole elupaika (põhja poole)	Trassialternatiiv läbib I kaitsekategooria liigi elupaiga põhjaserva, mistõttu tuleb alternatiivist kas loobuda või nihutada see väljapoole elupaika (põhja poole)	Trassialternatiiv läbib III kaitsekategooria liigi elupaiga serva ja piirneb I kaitsekategooria liigi elupaiga lõunapiiriga. Võimalike mõjude kumuleerumise ohu tõttu I kaitsekategooria liigi elupaigale tuleb trassialternatiivist loobuda või nihutada see liigi pesapaigast vähemalt 500 m kaugusele (lõunasse)
Roheline võrgustik	Kokkupuude roheline võrgustikuga puudub	Kokkupuude roheline võrgustikuga puudub	Kokkupuude roheline võrgustikuga puudub	Läbib rohevõrgustiku tugiala. Tee rajamisega kaasneb vähesel määral tugiala pindala kadu. Samuti kaasneb tee kasutamisega servaeefekti mõju teega piirnevale metsakooslusele.
Müra	Trassialternatiiv läbib väikeelamu maa-ala, tee äärde jääb ca 10 olemasolevat elamumaa krunti. Tee rajamise ning kasutamisega kaasneb teatud määral liikluskõormused teket, kuid eeldada võib, et liikluskõormused on siiski piisavalt tagasihoidlikud ning olulisi (nt normilähedasi) häiringuid ei lisandu.	Trassialternatiiv läbib väikeelamu maa-ala, tee äärde jääb ca 15 olemasolevat elamumaa krunti. Tee rajamise ning kasutamisega kaasneb teatud määral liikluskõormused teket, kuid eeldada võib, et liikluskõormused on siiski piisavalt tagasihoidlikud ning olulisi (nt normilähedasi) häiringuid ei lisandu.	Trassialternatiiv piirneb väikeelamu maa-alaga, tee äärde jääb ca 5 olemasolevat elamumaa krunti. Tee rajamise ning kasutamisega kaasneb teatud määral liikluskõormused teket, kuid eeldada võib, et liikluskõormused on siiski piisavalt tagasihoidlikud ning olulisi (nt normilähedasi) häiringuid ei lisandu.	Trassialternatiiv ei piirne tundlike aladega (nt elamumaad). Uue ühendustee rajamisel suurenevad tõenäoliselt liikluskõormused mõningal määral Pedassaare teel, kuid eeldada võib, et liikluskõormused on siiski piisavalt tagasihoidlikud ning olulisi (nt normilähedasi) häiringuid ei lisandu.

Õhusaaste	Trassialternatiiv läbib väikeelamu maa-ala. Tee rajamisega kaasneb olemasolevate ja kavandatavate elamute juures transpordist pärinevate õhusaasteainete kontsentratsioonide suurenemine.	Trassialternatiiv läbib väikeelamu maa-ala. Tee rajamisega kaasneb olemasolevate ja kavandatavate elamute juures transpordist pärinevate õhusaasteainete kontsentratsioonide suurenemine.	Transpordist pärineva õhusaaste suhtes tundlikke alasid trassikoridori praktiliselt ei jää.	Transpordist pärineva õhusaaste suhtes tundlikke alasid trassikoridori ei jää
------------------	---	---	---	---

4 PLANEERINGULAHENDUSE ELLUVIIMISEGA KAASNEV KESKKONNAMÕJU

Kuusalu valla üldplaneeringu KSH raames hinnati mõjusid lähtudes KeHJS § 40 lg 4 nõuetest. Järgnevates peatükkides käsitletakse täpsemalt neid mõjusid, mis on käesoleva üldplaneeringu ja KSH kontekstis asjakohased.

Üldplaneering on pikaajaline arengudokument ja planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevad mõjud avalduvad üldjuhul kaudselt ja pikaajaliselt.

Oluliste ebasoodsate kumulatiivsete mõjude ilmumist üldplaneeringu kontekstis ette näha ei ole. Samuti ei ole ette näha üldplaneeringu elluviimisel olulise piiriülese mõju avaldumist KeHJS § 30 kontekstis.

Järgnevates peatükkides antakse detailsem hinnang kaasnevate mõjude kohta. Võimalike mõjuallikadena määratleti Kuusalu ÜP KSH programmis eelkõige objekte ja alasid, mis mõjutavad või võivad mõjutada asustuse ja maakasutuse suunamist:

- tehniline taristu (teedevõrk, ühisveevärgi veehaarded, kõrgepingeliinid, sadamad jm olemasolevad ja kavandatavad tehnorajatised);
- riigikaitse objektid;
- kaitsealused objektid (kaitstavad loodusobjektid, kultuuriväärtused);
- miljööväärtuslikud hoonestusalad, väärtuslikud maastikud, rohevõrgustik;
- väärtuslikud põllumajandusmaad, maaparandussüsteemid;
- maardlad;
- kalmistud;
- puhke- ja virgestusalad;
- piirangu- ja ehituskeeluvööndid jm kitsendused;
- jääkreostusalad ja –objektid;
- ohtlikud ettevõtted;
- kavandatavad olulise ruumilise mõjuga ehitised ;
- olemasoleva asustuse ja maakasutuse muudatused (sõltuvalt selle iseloomust, nt muudatused tiheasustuse paiknemises).

4.1 Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale

Mõju hindamine

Mõju inimese tervisele avaldub otseselt keskkonnakvaliteedi kaudu. Seda mõjutavad nii välisõhu kvaliteet, müra, vibratsioon, kui ka nt joogivee kvaliteet. Kaudselt avaldab mõju inimese tervisele elukeskkond laiemalt – puhkevõimalused, liikumisvõimalused ja nt avaliku ruumi kvaliteet, aga ka oluliste elutähtsate teenuste olemasolu ja nende kättesaadavus. Planeeringu lahenduses on elukeskkonna kvaliteeti suunatud mitmete KSH hinnangul oluliste tingimuste või põhimõtetega:

1. **Soodustatakse puhkealade kättesaadavust.** Vallas paiknevateks puhkealadeks on keskustes asuvad suuremad rohealad, väljaarendatud puhkealad, spordiplatsid ja mänguväljakud. Samuti on puhkeotstarbel kasutatavad hajaasustuses asuvad puhkealad ja metsad, aga ka supelrannad ja ujumiskohad, lõkkeplatsid, matka-, suusarajad ning kergliiklusteed. Planeering toetab puhkealade kättesaadavust nii puhkeotstarbeliste maa-alade kavandamisega kui ka nt avaliku ruumi sh haljastuse kujundamise põhimõtete ja tingimuste seadmise teel. Vabaõhu puhkealadele on oluline tähelepanu pöörata eriti tihedamalt asustatud keskustes, kus peaks kõigile elanikele maksimaalselt 300 m

raadiuses elukohast tagama puhkeotstarbelise ala kasutamise võimaluse. Planeering on antud põhimõttega arvestanud, suunates uute elamuaalade arendamisel arvestama juba planeerimisel puhkeotstarbeliste maa-alade kavandamise vajadusega. Kvaliteetsemat elukeskkonda aitab tiheasustuses ja kompaktse hoonestusega aladel hoida ka kõrghaljastuse säilitamise või rajamise tingimus. Kõrghaljastust on kliimamuutustest lähtuvalt oluline hoida igal alal, kus inimesed palju väljas viibivad, et tagada alati varjuandva ning kuumasaarte ohtu vähendava haljastuse olemasolu. KSH juhib tähelepanu, et inimeste tervist mõjutab järjest enam ka kliimamuutustest tulenevad mõjud. Avalikku ruumi planeerides on vaja silmas pidada, et Eestis esineb järjest rohkem ekstreemseid ilmastikunähtusi. Selleks, et tagada eelkõige tihedamalt asustatud aladel ning tihedamini külastatavatel avalikel aladel võimalikult tervist soodustav keskkond, on vaja ette näha, kuidas vähendada kuumasaarte tekkimise ohtu, pakkuda varju nii inimestele kui loomadele ning vältida vihmavalingutest tulenevaid üleujutusi. Seetõttu soovib KSH lisada planeeringusse kliimamuutusi leevendavad tingimused:

- Kasutada kõrghaljastuses varju pakkuvaid puid, seda eriti sillutatud alade vahetus naabruses nt parklate, kõnniteede, väljakute ääres;
- Vähendada tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel kõvapindade osakaalu nt kasutada parklates murukivi;
- Selleks, et tagada temperatuuri vähendava roheluse säilimine ka vihmavaestel aegadel kuumadel suvepäevadel, kaaluda niitmise vähendamist või nt lilleniitude rajamist/loodusliku roheluse rajamist murualade rajamise asemel.
- Kuumapäevade tervist ohustava mõju vähendamiseks on oluline pakkuda ka joogivee olemasolu avalikes randades ning tiheasustusalade käidavates kohtades nt alevike keskväljakutel.

2. Soodustatakse teenuste kättesaadavust. Teenuste kättesaadavust suunatakse planeeringuga nii sobivate maa-alade kui neid ühendava taristu kavandamisega. Planeering kavandab tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel tihendama kergliiklusteede võrgustikku, mis aitab tagada paremad juurdepääsud nii teenustele, kui ka töökohtadele. Planeering informeerib ka põhimaantee nr 1 Tallinn-Narva ümberehitamisest tulenevatest muudatustest, mis muudab oluliselt paljude kohalike elanike teenustele ligipääsu mustreid. KSH hinnangul on tiheasustusaladel kergliiklejate marsruutide kavandamisel paremad ühendused ka ümberehitamisel ette nähtud ning KSH siinosas täiendavaid ettepanekuid ei tee.

3. Soodustatakse uute töökohtade teket sh tööstusalade arengut. Tööstusaladele sobivateks asukohadeks on eelkõige Kuusalu-Kiiu väljakujunenud tootmisalad, mida planeeringuga ka laiendatakse. Mõjude leevendamiseks elanikele suunatakse uute tootmisalade arendamisel rajama kaitsehaljastust, mis lisaks müra leevendamisele on KSH hinnangul vajalik ka visuaalsete mõjude vähendamiseks. Häiringute minimeerimiseks seatakse täiendavad tingimused nt puhvertsoonid elamutest. Elamualade läheduses asuvatel tootmisaladel eelistatakse olulise keskkonnamõjuta tootmist. Määratakse tingimused ka ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete kavandamiseks. KSH soovib lisada planeeringusse tootmishoonete juurde haljastatud (koos kõrghaljastusega) puhkenurkade rajamise tingimuse, mis aitaks tagada töötajatele puhkehetkedel parima puhkekeskkonna ning vähendada stressi.

4. Planeering suunab majanduskeskkonna arengut ka laiemalt: antakse tingimused väärtuslike põllumajandusmaade säilitamiseks, põllumajanduslike tootmishoonete rajamiseks, taastuvenergeetika arendamiseks. Vallas väga olulise majandusharu - turismi - arengut aitab tagada kultuuriväärtusliku keskkonna säilitamisele seatud tingimused. Otseselt suunab uute arenduste realiseerimise kiirust aga nt äri- ja tootismaa tingimused.

Väärtusliku põllumajandusmaa määramine täidab eesmärgi säilitada mulla kui taastumatu loodusvara seisundit ja kasutust. Selle säilitamine aitab aga otseselt tagada Eesti toidujalgeolekut. Väärtusliku

põllumajandusmaa osakaal on valla pindalast väga väike – 2422 ha ehk ligi 3%. Planeering kavandab väga väikesel määral konfliktset maakasutust – kokku ca 23,5 ha (ca 1% kogu väärtuslikust põllumajandusmaast)). Sellest 6,5 ha on väike-elamu maa-aladel, 6 ha kaitsehaljastuse maa-aladel, ja 11 ha segakasutusega maa-aladel. Üldplaneeringu tingimustest tulenevalt on väärtusliku põllumajandusmaaga kattuvatel aladel elamute rajamisele seatud leevendavad tingimused, mistõttu nt uut kompaktsemat hoonestust antud aladele rajada ei saaks. Samuti ei ole lubatud väärtuslikele põllumajandusmaadele rajada päikeseparke. KSH hinnangul aitavad seatud tingimused tagada väärtuslike põllumajandusmaade väärtuste säilimise.

Väikeettevõtluse arengut mõjutab tugevalt aga planeeringus seatud tingimus tiheasustusaladel ning kompaktse hoonestusega aladel ärimaade arendamiseks teha detailplaneering. KSH hinnangul võib see tingimus detailplaneeringu menetlemise pikkusest tulenevalt väikeettevõtluse arengule põhjendamatult takistav olla. KSH soovib seetõttu antud tingimuse leevendamist nt jättes vallale kaalutlemise võimaluse, kas algetada DP või asendades selle vajadusel projekteerimistingimuste avatud menetlusega, mis tagab samuti huvitatud isikute nt naabrite piisava kaasatuse.

Planeering toetab taastuveneergetika arendamist tingimuste seadmisega. Suuri päikese- ega tuuleparke planeeringuga ei kavandada. Reguleeritakse nii päikesepaneelide kasutamist kui nt maakütte rajamist. Samuti antakse soovitus kasutada hoonete kütmiseks keskkonnasäästlike lahendusi. KSH soovib seoses eesseeisvate kliima eesmärkide täitmise vajadusega lisada hoonete rajamise juurde tingimused, et uued rajatavad hooned peavad olema nii ressursi- kui energiatõhusad, kasutades ehitamisel võimalikult väikese keskkonna jalajäljega materjale.

Planeeringus seatud transpordivõimaluste parandamise eesmärk vähendab ka liiklusest põhjustatud õhusaastet. Paremate ühenduste loomisega väheneb transpordiaeg ning selle läbi tekkinud õhusaaste. Lisaks kergliiklusteede võrgustiku loomine suurendab liikumist kergliiklusvahenditega, vähendab mootorsõidukite kasutamist, mis parandab inimeste eluolu ning valikuvõimalusi.

Soovitused KSH-st planeeringu täiendamiseks:

- Lisada kliimamuutusi leevendavad tingimused:
 - o Kasutama kõrghaljastuses varju pakkuvaid puid, seda eriti sillutatud alade vahetus naabruses nt parklate, kõnniteede, väljakute ääres;
 - o Vähendama tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel kõvapindade osakaalu nt kasutama parklates murukivi;
 - o Selleks, et tagada temperatuuri vähendava roheluse säilimine ka vihmavaestel aegadel kuumadel suvepäevadel, kaaluda niitmise vähendamist või nt lilleniitude rajamist/loodusliku roheluse rajamist murualade rajamise asemel.
 - o Kuupäevade tervist ohustava mõju vähendamiseks on oluline pakkuda ka joogivee olemasolu avalikes randades ning tiheasustusalade käidavates kohtades nt alevike keskväljakutel.
- Lisada planeeringusse tootmishoonete juurde haljastatud (koos kõrghaljastusega) puhkenurkade rajamise tingimus, mis aitaks tagada töötajatele puhkehetkedel primaarset keskkonda ning vähendada stressi.
- Väikeettevõtluse arendamiseks soodsa keskkonna tagamiseks leevendada võimalusel planeeringus seatud detailplaneeringu (DP) koostamise kohustust tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel, jättes vallale kaalutlemise võimaluse, kas algetada DP või asendada see võimalusel projekteerimistingimuste avatud menetlusega, mis tagab samuti huvitatud isikute nt naabrite piisava kaasatuse.
- Seoses kliima eesmärkidega lisada hoonete rajamise juurde tingimus, et uued rajatavad hooned peavad olema nii ressursi- kui energiatõhusad, kasutades ehitamisel võimalikult väikese keskkonna jalajäljega materjale.

4.1.1 Mõju asustusele

KSH käigus koostati eksperthinnang, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kui palju võiks Kuusalu valla elanikkond kasvada kui üldplaneeringu ellu viiakse (lisa 3).

Analüüsi kohaselt võimaldaksid kavandatud väikeelamumaad rajada kuni 853 elamut (u 2073 elanikule) ning hoonestamata korterelamumaadele 426 korterit ja 39 ridaelamuboksi (u 1130 elanikule). Suurim elanikkonna kasv koonduks Kuusalu külla ja Kolga alevikku, väiksemas mahuks Valka külla ning segafunktsiooniga aladele Kolgas ja Kuusalus. Kiiu alevikus varieeruks lisanduv elanike arv stsenaariumist sõltuvalt 449–1185 inimeseni. Kokku võiks kavandatud elamumaade ja segafunktsiooniga alade realiseerumisel lisanduda valda kuni 4421 elanikku.

Rahvastikuanalüüs näitab aga, et Kuusalu vald on 2025. aasta seisuga stabiilse või kergelt kahaneva ning vananeva elanikkonnaga ning ei ole piisavalt atraktiivne, et kogu planeeritud elamumaht realiseeruks. Seetõttu tegi eksperthinnang ettepaneku vaadata üle elamumaade vajadus asulate kaupa, eelkõige valla lääne- ja keskosas, ning kaaluda elamumaade ulatuse ja sihtotstarbe vähendamist või täpsustamist.

4.1.2 Mürä ja vibratsioon

Välisõhus leviva müra normtasemed on kehtestatud keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Määruse nõudeid tuleb täita linnade ja asulate planeerimisel ja ehitusprojektide koostamisel, samuti müratundlikel aladel olemasoleva müraolukorra hindamisel. Määrust ei kohaldata alal, kuhu avalikkusel puudub juurdepääs ja kus ei ole püsivat asustust, ning töokeskkonnas, kus kehtivad töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad nõuded.

Siseriiklike normatiividega võrdlemiseks hinnatakse mürataset 2 m kõrgusel maapinnast. Otseseks normtasemetega võrdluseks kasutatakse müra hinnatud taset ehk etteantud ajavahemikus määratud müra A-korrigeeritud tase, millele on tehtud parandusi, arvestades müra tonaalsust, impulssheli või muid asjakohaseid tegureid.

Eesti seadusandluses kasutatakse müra kriteeriumitena peamiselt kaht näitajat: päevane (7.00–23.00) ja öine (23.00–7.00) müra hinnatud tase:

- müra hinnatud tase päeval – L_d (7.00-23.00), sh lisatakse öhtusel ajavahemikul (19.00-23.00) tekitatud mürale parandus +5 dB,
- müra hinnatud tase öösel – L_n (23.00-7.00).

Atmosfääriõhu kaitse seaduse kohaselt määratakse alade kategooriad (lähitundes alade müratundlikkusest) vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele järgmiselt (normtasemed on kehtestatud ainult kategooriatele I...IV ehk müratundlikele aladele):

- I kategooria – virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad,
- II kategooria - haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeasutuste ning elamu maa-alad, rohealad,
- III kategooria – keskuse maa-alad,
- IV kategooria – ühiskondlike hoonete maa-alad,
- V kategooria – tootmise maa-alad,
- VI kategooria – liikluse maa-alad.

Puhtakujulistest elamupiirkondades (ehk alad, kus ei paikne muu kõrvalfunktsiooniga (äri, teenindus, tootmine) alasid) asuvate elamumaade ja eluhoonete puhul on üldjuhul asjakohane II kategooria alade nõuete rakendamine.

Asulate keskustes tuleb reeglina müra normväärtuste rakendamisel lähtuda III kategooria (keskuse ala, kus paiknevad nii elamud ja ühiskasutusega hooned, kui ka kaubandus-, teenindus- ja tootmisettevõtted) nõuetest.

Kuusalu valla üldplaneeringuga määratakse maa-alade mürakategooriad (lähtuvalt Atmosfääriõhu kaitse seadusest ning alade müratundlikkusest) järgmiselt:

- puhke- ja virgestuse maa-ala – I kategooria;
- elamu maa-ala (väikeelamu, korterelamu), ühiskondliku hoone (müratundlikud ühiskondlikud hooned, nt haridus-, tervishoiu- ja hoolekandetasutused) maa-ala – II kategooria;
- keskuse maa-ala, elamu ja äri maa-ala segafunktsiooniga ala – III kategooria;
- ühiskondliku hoone (müra suhtes vähem tundlikud ühiskondlikud hooned ehk bürood, teenindus- ja ametiasutused jne) maa-ala – IV kategooria (III ja IV kategooria alade normid on samaväärsed, nii et neid alasid võib ka koos käsitleda);
- äri- ja tootmise, aianduse, garaažide, tehnoehitise, jäätmekäitluse, sadama, põllu- ja metsa, mäetööstuse ja riigikaitse maa-ala – V kategooria (rakendatakse töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid, keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määrus nr 71 nõudeid ei rakendata);
- liikluse maa-alad ja teed – VI kategooria (keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määrus nr 71 nõudeid ei rakendata).

Lisaks eespool kirjeldatud müratundlike alade erinevatele kategooriatele kasutatakse planeeringutes ja projekteerimisel järgmisi müra normtasemetega liigitusi, mis kehtivad kõigi müratundlike alade kategooriate (I...IV) kohta:

- müra piirväärtus – suurim lubatud müratase, mille ületamine põhjustab olulist keskkonnahäiringut ja mille ületamisel tuleb rakendada müra vähendamise abinõusid,
- müra sihtväärtus – suurim lubatud müratase uute planeeringutega aladel. Planeeringust huvitatud isik tagab, et müra sihtväärtust ei ületata.

Olemasolevas olukorras müra normatiivsuse hindamisel, samuti uute üksikhoonete projekteerimisel olemasolevatel hoonestatud aladel, tuleb lähtuda piirväärtuse nõuetest. Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb võtta eesmärgiks väljaspool tiheasustusalala või kompaktse hoonestusega piirkonda seni hoonestamata aladel uute müratundlike elamu- või puhkealade planeerimisel.

Tiheasustusalal on teede- ja tänavate äärsete hoonete teepoolsel fassaadil seega üldjuhul asjakohane lähtuda müra piirväärtusest ning nii olemasolevate kui planeeritavate hoonete puhul rakendada ka ehituslikke meetmeid (müratundlike ruumide asukohavalik, akende heliisolatsioonivõime parandamine, fassaadikonstruktsioonide heliisolatsioonivõime tõstmine), mis tagavad head tingimused hoonete siseruumides.

Eraldi normatiivid on kehtestatud liiklus- ja tööstusmürale, müraolukorra normidele vastavuse hindamisel liiklus- ja tööstusmüra ei summeerita. Tööstusmüra eespool nimetatud määruse tähenduses on müra, mida põhjustavad paiged müraallikad. Liiklusmüra on müra, mida põhjustavad regulaarne auto-, raudtee- ja lennuliiklus ning veesõidukite liiklus. Tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused, kuna tehnoseadmete müra spektraalseid omadusi (näiteks võimalik tonaalne ja/või ebaühtlase tekkega müra) peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärast sõiduvahendite müraspektrit.

Järgnevates tabelites on toodud liiklus- ja tööstusmüra normtasemed erineva kategooria müratundlike alade lõikes päeval ja öösel. Kuigi vastavalt atmosfääriõhu kaitse seadusele on olemas ka mürakategooriad V ja VI, siis keskkonnamüra nõudeid neile esitatud ei ole.

Tabel 4-1. Liiklusmüra normtasemed (müra hinnatud tase päeval/öösel, dB)

	Ala kategooria üldplaneeringu alusel		
	I virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad	II haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande-asutuste ning elamu maa-alad, rohealad	III keskuse maa-alad IV ühiskondlike hoonete maa-alad
Müra sihtväärtus	50/40	55/50	60/50
Müra piirväärtus	55/50	60/55 65 ¹ /60 ¹	65/55 70 ¹ /60 ¹

¹lubatud müratundlike hoonete teepoolsel küljel**Tabel 4-2.** Tööstusmüra normtasemed (müra hinnatud tase päeval /öösel, dB)

	Ala kategooria üldplaneeringu alusel		
	I virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad	II haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande- asutuste ning elamu maa- alad, rohealad	III keskuse maa-alad IV ühiskondlike hoonete maa-alad
Müra sihtväärtus	45/35	50/40	55/45
Müra piirväärtus	55/40	60/45	65/50

Välisõhus leviva müra temaatikat (sh keskkonnamüra) käsitlevatest õigusaktidest võib olulisemana (lisaks eespool mainitutele) veel välja tuua:

- Keskkonnaministri 03.10.2016 määrus nr 32 „Välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil planeeringu koostamise kohta esitatavad nõuded“, mis täpsustab eeldatavalt mürahäiringut põhjustada võivate objektide kavandamisel varajases planeerimisetapis müraaspektiga arvestamise nõuet;
- Liiklusest põhjustatud müra normtasemed elamute ja ühiskasutusega hoonete vaikust nõudvates ruumides on kehtestatud sotsiaalministri 12.11.2025 määrusega nr 61 „Nõuded müra, sealhulgas ultra- ja infraheli ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning helirõhutaseme mõõtmise meetodid“.

Mõju hinnang

Planeeringulahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. Lahendus soosib autostumise vähendamist kompaktsema asustusstruktuuri kujundamise ja kergliiklutaristu ning avaliku ruumi kvaliteedi tõstmise kaudu. Puudub oluline vajadus täiendavate alade hoonestamiseks väljaspool üldplaneeringuga määratud tiheasustusega ja kompaktse hoonestusega alasid. Tiheasustusega alade laiendamist pärast planeeringu kehtestamist ette ei nähta.

2. Tootmine ja ettevõtlus suunatakse eelkõige olemasolevatele ja kavandatavatele ettevõtlusaladele Kiius, Kuusalus ja Kolgas ning olemasolevatele äri- ja tootmisaladele Lahemaal. Tootmise arendamisel eelistatakse tootmisharusid, mille mõju ei ulatu tootmishoonest väljapoole. Negatiivsete mõjude ilmnemisel on oluline mõjusid leevendada või kavandada tootmistegevus tundlikust maakasutusest eemale.
3. Keskkonnasõbralikuma liikumisviisi arendamiseks kavandatakse ja ehitatakse välja kergliiklusteed: keskuste siseselt, keskuste omavaheliseks sidumiseks ja olulisemate külastuspiirkondade vahel.
4. Uute müratundlike ehitiste (elamud, ühiskondlikud hooned) planeerimisel on soovitatav hooned paigutada väljapoole riigitee kaitsevööndit. Müratundlike ehitiste kavandamisel tee kaitsevööndisse on vajalik rakendada müra vähendavaid meetmeid (nt müratõkked või rangemad nõuded hoonete välispiirde heliisolatsioonile).
 - Põhimaantee nr 1 Tallinna–Narva äärde on kõige kriitilisemates punktides (teele lähimate eluhoonete juures) juba rajatud müratõkkeseinad Kiiu ja Kuusalu alevike juures.
 - Tallinna - Narva põhimaantee äärsete mõjude leevendamiseks nähakse ette võimalike täiendavate müratõkkeseinte rajamise alad ja kaitsehaljastus (kaitsehaljastuse maa-ala nii Kuusalu kui Kiiu alevikus piki põhimaanteed). Perspektiivsete müratõkkeseinte võimalikud asukohad on kantud maakasutuskardile. Müratõkete täpsete asukohtade ja parameetrite määramiseks tuleb koostada eraldi uuring (nt koostöös Transpordiametiga).
 - Maanteede mõju tõttu (müra ja õhusaaste) ei ole Tallinna–Narva maantee ääres soovitatav kavandada uusi hooned lähemale kui 300 m tee servast. Müra leevendavate meetmete rakendamisel on võimalik kaaluda elamute rajamist teele lähemale. KSH teeb ettepaneku täiendada elamute rajamise tingimusi, nii et on selgelt arusaadav, milliseid leevendusmeetmeid silmas peetakse.
5. Negatiivset mõju omava (nt õhusaaste, müra, kiirgus, vibratsioon, ebameeldiv lõhn, liiklussageduse kasv) tootmisega maad planeerida elamu- ja puhkealadest piisavasse kaugusesse, et tagada tundliku maakasutusega puhervöönd. Transpordivöönd suunata võimalusel elamu-, puhke- ja ühiskondlikest aladest mööda.
6. Tundlike aladega piirneval tootmisalal arendaja kohustus häiringute leevendamiseks kaitsehaljastuse rajamine tundliku ala ning tootmisalade vahele. Ülenormatiivse müra leevendamiseks peab kaitsehaljastus olema vähemalt 50 m lai. Soovitatav on kasutada segapuistut (okas- ja lehtpuud) ja lisaks eri puistutüüpidele kasutada erinevaid rindeid. Juhul kui tegemist on ühetaolise ja ühtlase haljastusega, on vajalik tihendada taimestikku või suurendada haljastuse laiust. Kaitsehaljastus kavandatakse häiringu tekitaja s.o tootmisettevõtte maa-alale. Haljastuse kavandamine parandab ka tootmisterritooriumite sobitumist hoonestatud keskkonda ja leevendab visuaalseid häiringuid.
7. Mäetööstuse maa-ala piirneval tundlike aladega tuleb selgitada välja võimaliku keskkonnamõju esinemine ja ulatus (vastavalt vajadusele keskkonnamõju hindamise läbiviimine; müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdrogeoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Kui kaevandusest tulenev negatiivne mõju inimese elukeskkonnale on tõendatud või seda ei saa välistada, peab kaevandaja kompenseerima tehtud kahju või lahendama tekkinud elujärje halvenemise. Kaevandajale jääb kaevanduse mõju puudumise tõendamise kohustus ning vajadusel tuleb tasuda asjaolude väljaselgitamise kulu.
8. Kuusalu vallas asuvad kavandatav Soodla harjutusväli ja kaitseväge keskpõlvügon. Mõlema riigikaitse ehitise piiranguvöönd on 2000 m kinnisasja välispiirist.
9. Kaitseväge keskpõlvügoni kavandamine toimub eriplaneeringu kaudu⁸ (<https://kaitseministeerium.ee/et/planeeringud/keskpõlvügon>), alale on antud riigikaitsema juhtotstarve. Soodla harjutusvälja asukohta eelvalik on tehtud Harju maakonnaplaneeringu 2030+ raames, üldplaneeringus kajastatakse harjutusvälja maakonnaplaneeringus näidatud ulatuses. Soodla harjutusvälja täpsema lahenduse koostamine toimub riigi eriplaneeringu raames⁹ (<https://kaitseministeerium.ee/et/planeeringud/soodlaharjutusvali>).

⁸ Vabariigi Valitsus kehtestas Kaitseväge keskpõlvügoni riigi eriplaneeringu 16.06.2022 korraldusega nr 173.

⁹ Üldplaneeringus on võimalik kajastada Soodla harjutusvälja riigikaitsema juhtotstarbel, juhul kui eriplaneeringuga on täpsustunud ala ulatus.

10. Harjutusvälja ja kaitseväe keskpõlvkooni piiranguvööndisse ei ole võimaliku müra leviku tõttu soovitatav rajada müratundlikke hooneid (nt elamuid, puhkeotstarbelisi ehitisi jms).

Üldplaneeringu realiseerimisega kaasnevate mõjude osas võib välja tuua järgmist:

1. Üldplaneeringuga täiendavalt konfliktset maakasutust üldjuhul ei planeerita (uusi müratundlikke alasid ei kavandata nt tööstusalade ja suure liikluskõõmusega maanteed lähedusse) ning mürast mõjutatud alade ning elanike hulk seega üldplaneeringust tingituna otseselt ei suurene.
- Suurema liikluskõõmusega teedest võib välja tuua eelkõige põhimaantee nr 1 Tallinna – Narva (Transpordiameti 2024. a andmetel aasta keskmine ööpäevane liikluskõõmus 7132...11 611 sõidukit). Seega tuleb eelkõige nimetatud tee ääres uute müratundlike alade planeerimisel tähelepanu pöörata müra normtasemete tagamisele ning vajadusel ette näha müra vähendavad meetmed. Teiste teede ja tänavate liikluskõõmused ning vastavalt ka teest lähtuvad häiringud on juba oluliselt väiksemad. Suuruselt järgmise liikluskõõmusega on Liiapeksi – Loksa tee (tee nr 85), mille liikluskõõmus oli 2024. a andmetel kuni 2245 sõidukit ööpäevas.
- Kiiu ja Kuusalu alevikus on üldplaneeringu kohaselt Tallinna - Narva põhimaantee ääres kohati ette nähtud olemasolevate elamumaade laiendamise alad (Kiiu alevikus maanteest põhjasuunas ja Kuusalu alevikus maanteest lõunasuunas), mille puhul tuleb tähelepanu pöörata liikluskõõmu normtasemete tagamisele ja vajadusel ette näha müra vähendavad meetmed.
- Suure liikluskõõmusega (rohkem kui kolm miljonit sõidukit aastas ehk ca 8220 sõidukit ööpäevas) teelõikude puhul on tee omanik (Transpordiamet) kohustatud iga viie aasta järel koostama strateegilise mürakaardi ning vajadusel ette nägema müra vähendamise meetmed müra piirväärtust ületavate alade puhul. Suure liikluskõõmusega teelõikude hulka kuulus 2024. a liiklusandmete põhjal Tallinna–Narva põhimaantee kuni kilomeetriteni 52,1. Seega hinnatakse regulaarselt Tallinna – Narva põhimaantee äärsete alade liikluskõõmu olukorda ning vajadusel (nt liikluskõõmuste suurenemise korral) nähakse ette täiendavad müra vähendamise meetmed.
- Uusi maanteid või olemasolevate teede märkimisväärsed laiendusi üldplaneeringuga ei kavandata. Tallinna – Narva maantee äärde kavandatavad kogujateed on peateega võrreldes tagasihoidlike mõjudega ning oluline on eelkõige põhimaanteest tingitud mõjude ja võimalike häiringutega arvestamine.
2. Autoliikluse osas võib tervikuna lähitulevikus ette näha mõningast liikluskõõmuste suurenemist, mis suurendab mõningal määral liikluskõõmu poolt tekitatavat häiringut ja müraga kokku puutuvate inimeste hulka. Võimalik liikluskõõmuste suurenemine Kuusalu vallas jääb tõenäoliselt suurusjärku kuni 20-50% lähima 20-30 aasta jooksul, mis toob kaasa (kui prognoos realiseerub) ainult ca 1...2 dB suuruse muutuse päeva/öö keskmises müraolukorras.
3. Üldjoontes võib öelda, et muutused liikluskõõmustes ei too tõenäoliselt kaasa kiireid muutusi müraolukorras, kuna nt liikluskõõmuste kahekordistumine toob kaasa päeva keskmise mürataseme suurenemise ainult ca 3 dB võrra ning väiksemad liikluskõõmuste muutused (nt kasv või langus suurusjärgus 10-20%) ei oma märkimisväärset mõju müraolukorrale.
4. Mõningal määral aitab transpordimõjude (nii müra kui ka õhusaaste näol) suurenemist piirata hübriid- ja elektriautode üha laialdasem kasutuselevõtt, kuigi võib välja tuua, et elektriautode osakaalu suurenemine nt 10-20%-ni ei too veel kaasa märkimisväärset mürataseme vähenemist linnatänavatel.
5. Transpordisektoriga (ehk peamise mürahäiringu põhjustaja) seotud mürast mõjutatud elanike arvu märkimisväärsed muutused (mõjutatud elanike arvu vähenemise suunas) saavad aset leida eelkõige pikema aja jooksul, lähtudes strateegilistest otsustest (nt autokasutuse vähendamise soosimine), tehnoloogia arengust (nt väiksemad tehnoloogiad) ning inimeste igapäevaste harjumuste muutustest.
- Tööstusmüra (sh olemasolevad karjäärid, turbatootmisalad) ei ole Kuusalu valla territooriumil teadaolevalt suureks probleemiks (peamiselt on müra-alased kaebused seotud Tallinna - Narva põhimaanteega). Müra vähendamise meetmete rakendamise vajadust ja võimalusi (nt tööprotsessi ümberkorraldamine, müratõkke ja -summutusmeetmete rakendamine) tuleb seega kaaluda objektipõhiselt ja vastavalt vajadusele (nt elanike kaebuste ilmnemisel kontrollmõõtmiste teostamise järgselt, kaasates nt Terviseameti eksperdid). Karjääridega seotud müra leevendamise meetmed ja vajadus tuleb välja selgitada enne karjääri rajamist ning vastavalt vajadusele teostada regulaarset seiret.

6. Tööstusmüra puhul tuleb lähtuda eelkõige sellest, et uute tööstusettevõtete rajamisel või tööstustegevuse laiendamisel ei põhjustataks ülenormatiivset mürataset naaberaladel. Samuti tuleb vältida uute müratundlike alade rajamist kõrge müratasemega tööstusalade lähedusse (või rakendada asjakohaseid mürakaitsemeetmeid), eriti tähelepanelik tuleb olla ööpäevaringselt töötavate ettevõtete puhul.
7. Tööstust on soovitatav arendada eelkõige olemasolevates tootmispiirkondades ja suuremate teede ääres, mis võimaldab transpordivood suunata otse maanteele müra- ja saastetundlike alasid läbimata. Üldplaneeringuga ei nähta ette uusi mäetööstuse maa-alasid.
8. Elamupiirkondade lähistel tuleb üldjuhul vältida tööstusobjektide arendamist, erandjuhul on lubatud arendada vähese ebasoodsa mõjuga (müra, õhusaaste) tööstus- ja tootmisharusid, mille mõju ei ulatu hoonetest väljapoole. Juhul, kui mõju ulatub hoonest väljapoole, on oluline välja töötada leevendusmeetmed.
9. Uute müra suhtes tundlikuma funktsiooniga hoonete (eluhooned, koolid, lasteaiad, puhkehooned) rajamisel tuleb järgida asjakohast heliisolatsiooninõudeid käsitlevat standardit (2026. a seisuga on vastavaks standardiks „EVS 842:2003 Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest“) ning tagada head tingimused hoonete siseruumides.
10. Kaudseteks müra vähendamise meetmeteks on ühistranspordi ja jalg- ning kergliiklusteede arendamise ja kasutamise soosimine, mis on ka Kuusalu valla üldplaneeringu üheks prioriteediks. Samas on nende meetmete kohene mõju suhteliselt väike ning soodne efekt avaldub pigem pika aja jooksul.
11. Oluline mürahäiringute vähendamise meede on sobiva maakasutuse planeerimine. Planeerimise käigus ei vähendata reeglina küll müra teket, kuid võimaldatakse müratundlike alade isoleerimist peamistest müraallikatest ning sel moel on võimalik hilisemaid müraprobleeme vältida.
12. Kuusalu valla (eelkõige valla kaguosa) müraolukorda mõjutab valla territooriumil asuval Kaitseväe keskpõlügenoonil läbi viidavate laskeharjutustega kaasnev müra. Militaarmüra puhul on müraalase seadusandluse mõistes tegemist ebastandardse müraga, mis ei ole otseselt liiklus- või tööstusmüra hulka klassifitseeritavad ning seega ei ole militaarobjektide poolt tekitatav müra ka seadusandluses (nt keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme määramise, määramise ja hindamise meetodid“) üheselt reguleeritud. Eeldada võib, et valla territooriumil võib esineda kaitseväe tegevusest tingitud mürähäiringuid ning selle asjaoluga tuleb planeerimisel (ja ka elukoha valikul) arvestada. Kaitseväe keskpõlügenooni osas on kehtestatud riigi eriplaneering ning Soodla harjutusvälja osas on hetkel koostamisel riigi eriplaneering, mis sisaldab muu hulgas ka müratemaatika (nt võimalikud meetmed müra mõju vähendamiseks) käsitlemist. Üldplaneeringuga ei kavandata uusi müratundlikke objekte (elamud ja puhkealad) Kaitseväe keskpõlügenooni ja Soodla harjutusvälja lähedusse.

Vibratsioon

Maapinna kaudu leviva (pinnase)vibratsiooni hindamisel lähtutakse Sotsiaalministri 1.10.2025 a. määrusega nr 54 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni hindamise kord“ kehtestatud nõuetest, mis peavad silmas eelkõige inimeste ja eluhoonete kaitset.

Vibratsiooni võivad põhjustada eelkõige Kaitseväe keskpõlügenoonil läbi viidavad tegevused, kuid teadaolevakt ei ole otseselt vibratsiooni piirväärtuste ületamist lähimatel tundlikel aladel tuvastatud. Sellele vaatamata ei ole lühiajaliste häiringute esinemine siiski välistatud. Vibratsiooni teke ja levik on eelkõige seotud plahvatava laskemoona või lõhkelaengu kogusega sihtmärgialal. Seega võib vibratsiooni esineda eelkõige suurte lõhkelaengute lõhkamisel ja nt 155 mm haubitsatest laskmisharjutuse läbiviimisel. Teised relvad võivad põhjustada lokaalseid häiringuid harjutusvälja sees väiksel alal, kuid nende mõju ulatus jääb juba oluliselt väiksemaks.

Maapinna kaudu levivat vibratsiooni on Kaitseväe keskpõlügenooni ümbruses mõõdetud¹⁰ ning mõõtmistulemused näitasid, et erinevate lõhkamistegevuste läbiviimise korral ei levi lähimate eluhooneteni märkimisväärtset pinnasevibratsiooni ning võimalik hoone fassaadil (akendel) esinev vibratsioon on seotud intensiivse helilaine leviku ja survega hoone fassaadile (peamiselt akendele).

¹⁰ Akukon Eesti OÜ, 2020. Kaitseväe keskpõlügenoon – müra ja vibratsiooniuring.

Üheks võimalikuks vibratsiooni põhjustavateks objektideks on lubjakivi karjäärid. Puurimise ja lõhkamisega kaasneb nii maapinna kui ka õhu kaudu leviv vibratsioon. Seetõttu on soovitatav vältida lubjakivikarjääride rajamist elamute lähedusse.

Tööstusobjektide (nt rasketööstus) puhul võib vibratsioon olla oluliseks teemaks eelkõige juhul, kui vibratsiooni tekitav masin/seade asub vahetult eluhoone kõrval (nt lähima paarikümne meetri raadiuses). Arvestades tööstusalade paiknemist, ei ole Kuusalu vallas normaalrežiimil töötavatest tootmisettevõtetest ja muudest tööstusalal asuvatest objektidest (samuti karjääridest) lähtuv vibratsioon (maapinna võnked) reeglina norme ületav ega ohtlik inimestele või naaberhoonete seisukorrale. Teoreetiliselt võib vibratsioon, mis tööstusalade (sh karjäärid) territooriumilt välja ulatub, olla seotud peamiselt raskeveokite liiklusega. Tavapärase tööstushoonete ekspluateerimise korral ei kujune väljaspool hoonestust maapinna kaudu levivat vibratsiooni taset, mis mõjutaks elanike heaolu või naaberhoonete seisundit.

Autoliiklusega kaasnev vibratsioon on reeglina vähem aktuaalne teema kui samast teest lähtuv müra. Heas seisukorras teede korral ei ole põhjust eeldada liiklusest tingitud vibratsiooni tasemeid, mis küündiks eluhoonete piirväärtuste lähedale või võiks põhjustada kahjustusi olemasolevatele hoonetele. Halvas seisus (auklik või vajunud teepind) teede läheduses võib raskeveokite möödasaõidu korral maapinna kaudu leviv vibratsioon olla tajutav ka juhul, kui vibratsioonitasemed on madalamad kui vastav piirväärtus.

Seega on antud kontekstis vibratsioonimõjude vältimiseks oluline eelkõige teede korrashoid ning raskeveokitele kiiruspiirangute, kindlate liikumiskoridoride ning liiklemiskellaegade määramine, mida üldjoontes rakendatakse juba käesoleval ajal.

Soovitused KSH-st planeeringu täiendamiseks:

- Soovitatav on vältida lubjakivikarjääride rajamist elamute lähedusse.

4.1.3 Mõju õhukvaliteedile

Peamisteks välisõhu seisundit mõjutavateks teguriteks on transpordist ja tootmistegevusest tulenevad saasteained.

Kõige suuremat mõju õhukvaliteedile omavad paiksed saasteallikad, mis kuuluvad keskkonnamõju kompleksloa kohustusega ettevõtetele. Selliseid käitisi on Kuusalu vallas 3: Galv-Est AS Kiiu kuumtsinkimistehas, Hinno Seafarm OÜ ning KÜÜNI FARM OÜ seafarm. Peamiselt väljutatakse selliseid välisõhu saasteained, nagu süsinikdioksiid, süsinikmonoksiid ja lämmastikdioksiid tööstusest ning ammoniaak ja metaan loomakasvatusest.

Riiklikke õhukvaliteedi seirejaamu Kuusalu vallas pole, lähim jaam paikneb Lääne-Virumaal Palmses. Seirejaamas mõõdetakse pidevalt süsinikoksiidi, vääveldioksiidi, osooni ja lämmastikdioksiidi saastetasemeid, 2008. aasta kolmandast kvartalist alates ka eriti peeneid osakesi (PM_{2,5}). Lahemaa seirejaama mõõtmistulemused iseloomustavad lisaks kaugkandega saabuval saastele ka Eestist pärit saaste mõju taustaaladele¹¹. Näiteks jäid 2022. a mõõtmistulemuste põhjal süsinikoksiidi, vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning eriti peenete osakeste kontsentratsioonid aasta jooksul alla õhukvaliteedi piirväärtuse, osooni sihtväärtust ületati Lahemaa seirejaama andmetel 2022. aastal 3 korda.

Mõju hindamine

Lahemaa seirejaama andmetele tuginedes ning arvestades, et Kuusalu vallas puuduvad suuremad paiksed välisõhu saasteallikad, võib piirkonna õhukvaliteeti pidada heaks. Seega ei ole üldplaneeringu

¹¹ Saare, K. Välisõhu kvaliteedi seire 2022. Tallinn, 2023.

koostamise raames vaja rakendada erimeetmeid, mis oleks spetsiifiliselt suunatud täiendavate välisõhu saastetasemete uuringute koostamiseks ja õhusaaste vähendamisele.

Planeeringuga märkimisväärselt tootmisalade laiendamist vallas ei kavandata ning tööstust arendatakse eelkõige olemasolevates tootmispiirkondades ja suuremate teede ääres. Olemasolevate tööstuste tegutsemist reguleeritakse riiklikult keskkonnakaitsealadega ja nende tegevusele üldplaneeringuga täiendavaid tingimusi välisõhu kvaliteedi aspektist seada pole vaja.

KSH hinnangul aitab tööstuse võimalikke ebasoodsaid mõjusid vältida nõue, et võimalike potentsiaalsete lõhnaärringutega seotud tegevuste lähedale ei tohi ehitada tundlike objekte.

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnamõjudega:

1. Negatiivset mõju omava (nt õhusaaste, müra, kiirgus, vibratsioon, ebameeldiv lõhn, liiklussageduse kasv) tootmisega maad planeerida elamu- ja puhkealadest piisavasse kaugusesse, et tagada tundliku maakasutusega puhvervöönd.
2. Roheliste puhvertsoonide jätmine elamualade ja saasteainete välisõhku paiskavate alade (teed ja tootmisalad) vahele. Põllumajandusliku tootmise puhul arvestada, et kaitsehaljastuse rajamine ei pruugi kõiki häiringuid (nt lõhn) oluliselt leevendada ja paigutada tootmine piisavalt kaugemale tundlikest aladest.
3. Võimalusel vältida müra- ja saatetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tootmisalade vahetusse lähedusse ning tiheda liiklussagedusega teede lähedusse.
4. Mäetööstuse maa-ala piirnemisel tundlike aladega tuleb eelnevalt modelleerida tolmu levikut (vastavavalt vajadusele tuleb läbi viia ka keskkonnamõju hindamine) ning rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks.
5. Kergliiklusteede võrgustiku loomine suurendab liikumist kergliiklusvahenditega ning vähendab mootorsõidukite kasutamist ja sellega seotud õhusaaste teket.

Kokkuvõttes omab üldplaneeringu lahendus soodsat mõju Kuusalu valla välisõhu kvaliteedile.

4.2 Mõju kultuuripärandile ja maastikele

Mõju hindamine

Planeering käsitleb põhjalikult kultuuripärandi ja maastike väärtuste kaitsmist seades tingimused kultuurimälestiste, XX saj arhitektuuripärandi objektide, pärandkultuuriobjektide, militaarpärandi, arheoloogiatundlike alade ja väärtuslike maastike kohta. Lisaks määrab planeering mitmed miljööväärtustilised alad, mis osaliselt kattuvad ka väärtuslike maastike jm väärtustega. Planeering toetab tugevalt kohaliku kultuuripärandi säilimist, sh ka kohaliku omapära ja identiteedi säilitamist. Viimast suunatakse eriti tugevalt Lahemaa rahvusparki alal, kus arendamine sõltub lisaks planeeringule ka rahvusparki kaitsekorralduskava suunistest. Lisaks määrab planeering objektid, mis planeeringu kehtestamisel võetakse kohaliku kaitse alla. Üldise põhimõttena antakse planeeringus soovitus hoida mälestistena kaitse all olevad hooned ning XX sajandi arhitektuuriobjektid kasutuses ning tagada ümbruse heakord ja vaadeldavus.

Planeeringuga kavandatud maakasutus kattub mitmel pool kultuurimälestistega ja nende kaitsevöönditega. Näiteks Tsiitre külas paiknev asula- ja sadamakoht (reg nr 27891) kattub kavandatava ühiskondlike hoonete maa-alaga. Samuti kattub kavandatav väike-elamu maa-ala Kuusalu aleviku kirde osas (mis osaliselt on juba kasutusse võetud), kultuurimälestistega: nt asulakoht (reg nr 18165) ja kalmistu (reg nr 18408). Kuusalu aleviku keskosas paiknev ärimaa kattub aga kultusekiviga (reg nr 18167) ja selle kaitsevööndiga. Kolga aleviku keskosas kavandatav segakasutusega maa-ala kattub kahe kivikalme ja nende kaitsevöönditega (reg nr 18145 ja 18146). Valkla külas külakeskuse lõunapoolses osas kattub kavandatav väike-elamu maa-ala Valkla mõisa pargi (reg nr 2887) jt mälestiste kaitseks seatud kaitsevööndiga. Lisaks juhib KSH tähelepanu, et Kuusalu vallas on samuti sadu kivikalmeid, aga ka mitmeid kultusekivisid ja muistseid põldusid, mis kattuvad planeeringuga

määratud elamuehituseks sobiva alaga. Kõikides nendes kohtades peab arvestama, et lisaks mälestisel endal tehtavate tööde kavandamisel tuleb vastavalt muinsusseadusele ka mälestise kaitsevööndis kavandatav tegevus kooskõlastada Muinsuskaitseametiga. See juures on soovituslik kaasata Muinsuskaitseamet tegevuste kavandamise võimalikult varajases etapis. Arvestama peab ka, et juhul kui kavandatav tegevus kattub arheoloogiapärandiga, võib olla vajalik teha ka teha arheoloogiline uuring.

Ka mitmed kavandatavad teed kattuvad mälestiste või nende kaitsevöönditega. Kavandatav kergliiklustee Kolga aleviku keskosas kattub kultuurimälestisega Kolga mõisa park, 18.-20. saj. (reg. nr. 2852) pargi lõunapoolses küljes. Samuti kattub kavandatav kergliiklustee Valkla külas osaliselt kultuurimälestisega Valkla mõisa park, 18.-20. saj (reg nr 2887). Mälestisele ehitamise soovil võib vajalik olla taotleda muinsuskaitse eritingimused. Seega ka nende objektide puhul on vajalik alustada koostööd Muinsuskaitseametiga võimalikult varajases etapis, kuna ehitamine mälestisel on muinsuskaitseaduse järgi tegevus, mis on võimalik ainult Muinsuskaitseameti kooskõlastusel.

Kuigi KSH hinnangul aitavad planeeringus seatud tingimused tagada kultuurimälestiste säilimist, soovib KSH sellegipoolest täiendada seletuskirja, juhtides tähelepanu sellele, et ka mälestise kaitsevööndis on vaja tegevused kooskõlastada Muinsuskaitseametiga. Kaaluda võiks ka maakasutuskardil lisaks mälestiste paiknemisele kajastada ka mälestiste kaitsevööndeid, kuna see annaks kitsendustest selgema suunise.

Planeeringuga muudetakse algupäraste ajastumaastike piire Kaberneeme–Salmistu, Kolga lahe saarte, Kaberla, Sõitme, Valkla ja Lahemaa maastike puhul. KSH nõustub muudatusettepanekutega ning leiab, et antud laiendamisetpanekud on põhjendatud. KSH hinnangul on aga väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade kaitseks seatud kõrghaljastuse rajamise kooskõlastamise kohustus väärtuste säilimise seisukohast põhjendamata ning liigselt eraomandit piirav. Selleks, et oleks paremini aru saada, miks nt koduõuedele ilupuude rajamist on vaja väärtuslikel maastikel reguleerida, oleks vaja planeeringus antud tingimust paremini põhjendada või täpsustada mõistetes, millist kõrghaljastust täpsemalt tingimusega silmas peetakse. Arvestama peab, et ainuüksi väärtuslikud maastikud katavad valla pindalast 16 %, lisaks veel mitmed miljööväärtuslikud alad, millel elab arvestav osa valla elanikest, enamus neist eramajades, kus puude ja kõrgemate põõsaste istutamist võib ette tulla igal aastal. Seega suurendaks iga puu ja kõrgema põõsa kooskõlastamine vallaga märgatavalt vallaametnike halduskoormust. Seetõttu soovib KSH täpsustada või leevendada antud tingimust, nii et oleks arusaadav, mis on reguleerimise eesmärk ning selgitada, kuidas tingimus aitab kaasa väärtusliku maastiku ning miljööväärtuslike alade väärtuste säilimisele. KSH hinnangul võib olla otstarbekas seada suuniseid, kuidas kujundada avaliku ruumiga piirnevat haljastust, et säiliks algupärane tänava- või teeruum (nt tingimused hekkide rajamisele). Samuti võiks kaaluda tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel väärtusliku kõrghaljastuse eemaldamise vallaga kooskõlastamist.

4.3 Mõju looduskeskkonnale ja kaitstavatele loodusobjektidele

4.3.1 Natura hindamine

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üleeuroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund. Natura 2000 looduslad (LoA) ja linnualad (LiA) on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ (nn loodusdirektiiv) ja 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv). Üldplaneeringu, nagu ka kõigi teiste kavade ja projektide puhul, tuleb arvestada Natura 2000 võrgustiku kaitse vajadusega. Üldplaneeringuga

kaasneva mõju hindamiseks Natura aladele viiakse läbi Natura hindamine, mille tulemused on esitatud siin alapeatükis.

Natura hindamine on menetlusprotsess, mida viiakse läbi vastavalt loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetele 3 ja 4. Käesolevas töös tuginetakse hindamise läbiviimisel Euroopa Komisjoni juhendile „Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta”¹² ja juhendile "Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis”¹³.

Strateegilise planeerimisdokumendi Natura hindamise peamine eesmärk on vältida ja vähendada kahjulikku mõju Natura alade terviklikkusele. Natura hindamise võimaliku ulatuse ja täpsusastme määrab ära strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste, st **Natura hindamise täpsusaste ja põhjalikkus peavad olema proportsionaalsed strateegilise planeerimisdokumendi sisuga**. Natura hindamise kohustus kõrgema tasandi strateegiliste planeerimisdokumentide (sh üldplaneering) puhul võimaldab varakult arvesse võtta loodusväärtuste poolest tundlike Natura alade kaitse vajadusi. Sellel tasandil aitab Natura hindamine välja selgitada kavandatavate tegevuste arendamiseks sobivad (või ebasobivad) alad, minimeerida võimalike konfliktide riski Natura ala ja selle kaitse-eesmärkidega üksikprojekti tasandil. Kui strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste ei võimalda Natura asjakohase hindamise tulemusena anda lõplikke hinnanguid kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnevatele mõjudele nt ehituse- ja kasutuse etappi (mahu, koha jm spetsiifilisi), tuleb siiski ette näha meetmed ja tingimused, mille abil välistatakse ebasoodne mõju Natura alale ja mis võimaldavad järeldada, et ebasoodne mõju puudub. Selleks tuleb välja pakkuda meetmed ehk tingimused järgmisele planeerimise või loatasele, iga kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi suunise osas, millel võib olla mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele. Seega, üldplaneeringu Natura hindamine toimub küll projekti tasandi Natura hindamisega samade protseduuri etappide ja sammude alusel, kuid vajadusel määratakse edasised projektitasandi tingimused (juhul kui detailsemaid planeeringuid ei järgne) vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele.

Järgnevalt viiakse valla territooriumile jäävatele Natura 2000 võrgustiku aladele läbi Natura hindamine.

Informatsioon kavandatava tegevuse kohta ning ja mõjupiirkonda jäävate Natura alade kirjeldus

Kavandatava tegevusena käsitletakse siinses hindamises Kuusalu valla üldplaneeringu rakendamist vastavalt seatud maa- ja ruumikasutusviisidele ning tingimustele. Kuusalu valla üldplaneeringu eesmärk ja ruumilise arengu põhimõtted on leitud aruande ptk-s 1 ja Kuusalu valla üldplaneeringu seletuskirjast. Siinkohal neid ei dubleerita.

Kuusalu valla territooriumist hõlmavad Natura 2000 loodus- ja/või linnualad 359 km² hõlmates ligi poole valla territooriumist (joonis 4-1). Koostatava üldplaneeringu võimalikku mõjualasse jäävad kõik valla territooriumil (ka osaliselt) paiknevad Natura 2000 võrgustiku alad. Natura alasid on kirjeldatud tabelis 4-3, kus tärniga on märgitud nn esmatähtsad elupaigatüübid/liigid. Need on hävimisohus olevad looduslikud elupaigatüübid/liigid, mille kaitsmise eest kannab Euroopa Liit erilist vastutust, pidades silmas seda, kui suur osa nende elupaikade looduslikust levilast jääb EL-i territooriumile.

Tabel 4-3. Kuusalu valla territooriumile jäävad Natura 2000 võrgustiku alad ja nende kaitse-eesmärgid

Natura ala nimetus ja kood	Pindala (pindala Kuusalu valla territooriumil)	Kaitse-eesmärgid
Kaberla loodusala (EE0010177)	52,6 ha (52,6 ha)	Elupaigatüübid: kadastikud (5130), lood (alvarid – *6280) ja vanad loodusemetsad (*9010)

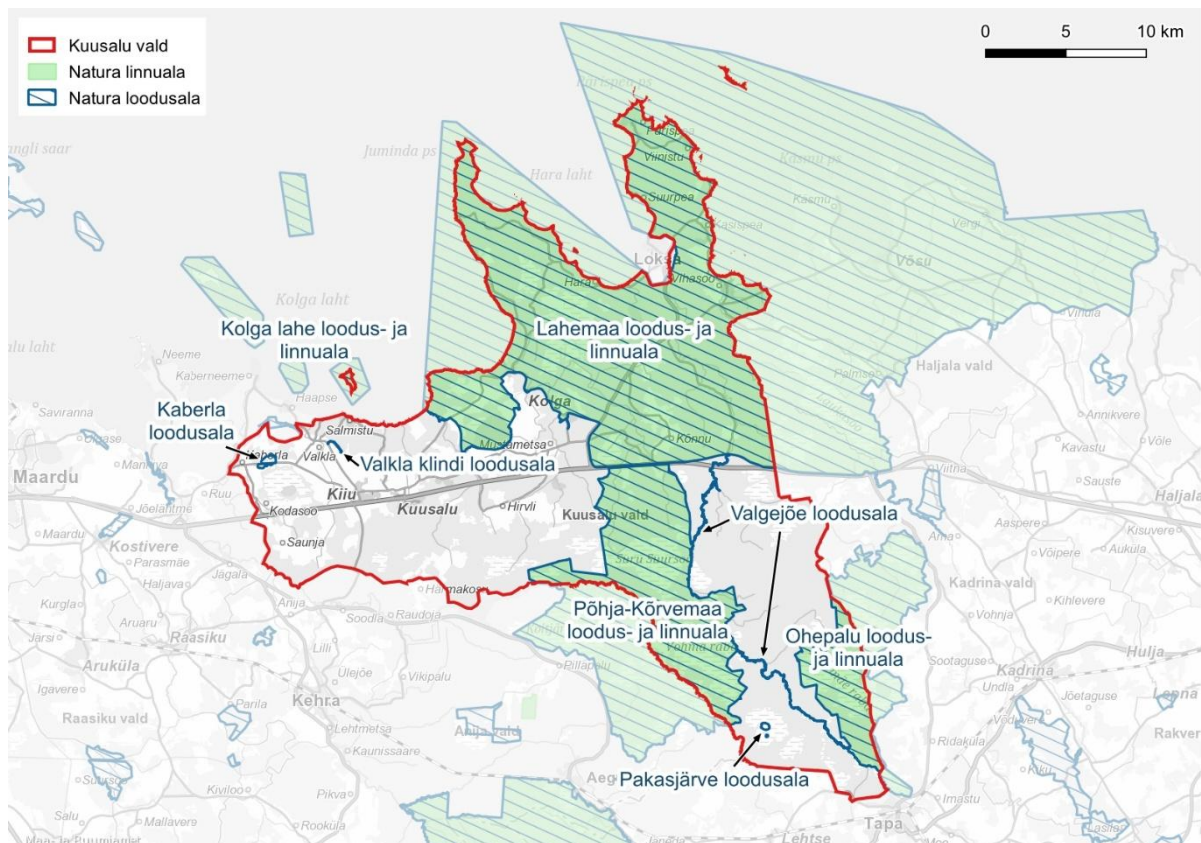
¹² [Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta](#). Brüssel, 28.9.2021

¹³ Kutsar, R.; Eschbaum, K. ja Aunapuu, A. 2019. [Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis](#). Tellija: Keskkonnaamet.

Kolga lahe linnuala (EE0010171)	2 449,1 ha (90 ha)	Liigid: alk (<i>Alca torda</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhyncho</i>), rääkspart (<i>Anas strepera</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>), tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>), tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>), jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>), rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>), kormoran e karbas (<i>Phalacrocorax carbo</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), hahk (<i>Somateria mollissima</i>), väiketiir (<i>Sterna albifrons</i>), randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>) ja punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>)
Kolga lahe loodusala (EE0010171)	2 449,1 ha (90 ha)	Elupaigatüübid: veealused liivamadalad (1110), rannikulõukad (*1150), karid (1170), esmased rannavallid (1210), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), püsitaimestuga liivarannad (1640), valged luited (liikuvad rannikuluitud - 2120), rusked luited kukemarjaga (*2140), metsastunud luited (2180), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), kadastikud (5130), liigirikkad madalsood (7230) ning vanad loodusemetsad (*9010) Liik: hallhüljes (<i>Halichoerus grypus</i>)
Lahemaa linnuala (EE0010173)	74 784 ha (25 342,56 ha)	Liigid: kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>), rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), karvasjalg-kakk (<i>Aegolius funereus</i>), jäälinde (<i>Alcedo atthis</i>), soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), piilpart (<i>Anas crecca</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), nõmmekiur (<i>Anthus campestris</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>), punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), merivart (<i>Aythya marila</i>), laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), kassikakk (<i>Bubo bubo</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), niidurisla e rüdi e niidurüdi (<i>Calidris alpina schinzii</i>), öösorr (<i>Caprimulgus europaeus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), valge-toonekurg (<i>Ciconia ciconia</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), välja-loorkull (<i>Circus cyaneus</i>), õõnetuvi (<i>Columba oenas</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), laululuik (<i>Cygnus cygnus</i>), kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>), väike-kirjurähn (<i>Dendrocopos minor</i>), musträhn (<i>Dryocopus martius</i>), põldtsiitsitaja (<i>Emberiza hortulana</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>), sookurg (<i>Grus grus</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), väänkael (<i>Jynx torquilla</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), kalakajakas (<i>Larus canus</i>), tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), männi-käbilind (<i>Loxia pytyopsittacus</i>), nõmmelõoke (<i>Lullula arborea</i>), tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>), jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>), rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>), suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), herilaseviu (<i>Pernis apivorus</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), laanerähn e kolmvarvas-rähn (<i>Picoides tridactylus</i>), roherähn e meltsas (<i>Picus viridis</i>), sarvikipütt (<i>Podiceps auritus</i>), tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>), hahk (<i>Somateria mollissima</i>), randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>), händkakk (<i>Strix uralensis</i>), võõt-põosalind (<i>Sylvia nisia</i>), teder (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>), vaenukägu e toonetutt (<i>Upupa epops</i>) ja kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>);
Lahemaa loodusala (EE0010173)	74 784 ha (25 342,56 ha)	Elupaigatüübid: veealused liivamadalad (1110), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivrannad (1220), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluitud (2110), valged luited (liikuvad rannikuluitud - 2120), hallid luited (kinnistunud rannikuluitud - *2130), rusked luited kukemarjaga (*2140), metsastunud luited (2180), luidetevahelised niisked nõod (2190), kuivad liivanõmmed kanarbiku ja kukemarjaga (2320), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgroostud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220), koopad (8310), vanad loodusemetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soolehtmetsad (*9080), rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad - *9180), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning lammi-lodumetsad (*91E0) Liigid: saarmas (<i>Lutra lutra</i>), tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>), suur-mosaiikliblikas (<i>Hypodryas maturna</i>), suur-kuldtiib (<i>Lycaena dispar</i>),

		suur-rabakiil (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), harilik ebapärlikarp (<i>Margaritifera margaritifera</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) ja vasakkeermene pisitigu (<i>Vertigo angustior</i>)
Ohepalu linnuala (EE0020205)	5 934,5 ha (2 535,1 ha)	Liigid: kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), musttoonekurg (<i>Ciconia nigra</i>) ja sookurg (<i>Grus grus</i>)
Ohepalu loodusala (EE0020205)	5 934,5 ha (2 535,1 ha)	Elupaigatüübid: huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) Liigid: kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>), eesti soojumikas (<i>Saussurea alpina</i> ssp. <i>esthonica</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) ja rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)
Pakasjärve loodusala (EE0010144)	18,5 ha (18,5 ha)	Elupaigatüüp: huumustoitelised järved ja järvikud (3160)
Põhja-Kõrvemaa linnuala (EE0010106)	13 609,5 ha (7 853,86 ha)	Liigid: sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), laululuik (<i>Cygnus cygnus</i>), järvekaur (<i>Gavia arctica</i>), nõmmelõoke (<i>Lullula arborea</i>), rüüt (<i>Pluvialis apricaria</i>), teder (<i>Tetrao tetrix</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), mudatilder (<i>Tringa glareola</i>) ja heletilder (<i>Tringa nebularia</i>)
Põhja-Kõrvemaa loodusala (EE0010106)	13 494,5 ha (7 853,86 ha)	Elupaigatüübid: liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktöitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) Liigid: kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>), palu-karukell (<i>Pulsatilla patens</i>), kollane kivirik (<i>Saxifraga hirculus</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), männipurelane (<i>Stephanopachys linearis</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)
Valgejõe loodusala (EE0010156)	30,1 ha (30,1 ha)	Elupaigatüüp: jõed ja ojad (3260) Liigid: harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), saarmas (<i>Lutra lutra</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)
Valkla klindi loodusala (EE0010190)	5,1 ha (30,1 ha)	Elupaigatüüp: rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad - *9180)

Lahemaa loodusala on kattuvus üldplaneeringuga kavandatava maakasutuse ja objektidega kõige ulatuslikum. Seetõttu käsitletakse lisas 6 loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe eeltoodud tabeliga võrreldes üksikasjalikumalt.



Joonis 4-1. Natura 2000 võrgustiku alade paiknemine Kuusalu vallas. Aluskaart MaRu 2025.

Kavandatava tegevuse seotus kaitsekorraldusega

Kavandatav tegevus ei ole seotud ega vajalik Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekorraldamisega ning ei aita otseselt ega kaudselt kaasa alade kaitse-eesmärkide saavutamisele.

Tõenäoliselt ebasoodsa mõju prognoosimine

Üldplaneeringuga kavandatu osas viiakse esmalt läbi nn eelhindamine, mis tuvastab üldplaneeringuga kavandatu ja Natura 2000 võrgustiku alade omavahelise seose ning prognoosib kas ja milliste alade puhul on tõenäoline üldplaneeringu rakendamisega kaasnevate ebasoodsa mõjude teke ning on vajalik liikuda edasi asjakohase hindamise faasi. Mõju prognoos on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 4-4. Kuusalu valla ÜP rakendamise mõju prognoosimine Kuusalu valla territooriumile jäävatele Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele

Natura ala	Kaitse-eesmärk	Mõju prognoosimine	Natura eelhindamise tulemus
Kaberla loodusala	5130, 6280*, 9010*	ÜP-ga kavandatakse loodusala kergliiklusteed. ÜP täpsusastmes pole teada planeeritud kergliiklustee parameetrid ega täpne asukoht, kuid kuna ÜP-s toodud perspektiivsel kergliiklustee koridoril on Jõelähtme-Kemba teest lõunas kattuvus loodusala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübiga 6280*, siis ei saa mõju loodusalale välistada. Loodusala territooriumiga piirneb ÜP-s ära toodud Valkla lubjakivi maardlal paiknev mäetööstuse maa-ala. Nimetatud mäetööstuse maa-ala on olemas ka hetkel kehtivas üldplaneeringus ning seal paikneb juba toimiv Valkla lubjakivikarjäär. Seega olemasolev olukord ei muutu ja täiendav mõju hindamine on ebavajalik. ÜP-ga tehakse ettepanek kahe loodusala läbiva tee (Haavakannu-Sepa tee nr 3530003; Haavakannu-Umlauka tee nr 3530002) kasutusviisiks määrata avalik kasutus. Kuivõrd plaanitakse muuta vaid kasutusõigust, mitte tee füüsilisi parameetreid, siis pole kavandatud tegevusega loodusalale ja kaitstavatele elupaigatüüpidele ebasoodsat mõju oodata¹⁴.	Loodusala piirneb mäetööstuse maa-ala on ka kehtivas Kuusalu üldplaneeringus¹⁵ määratud mäetööstusmaaks ning seal on juba olemas toimiv karjäär, mistõttu olukord ei ole muutunud ning täiendav mõju hindamine ei ole vajalik. Perspektiivse kergliiklustee puhul ei ole ebasoodne mõju loodusalale välistatud, mistõttu tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
Valkla klindi loodusala	9180*	Loodusala läbib olemasolev kohaliku tähtsusega matkarada, loodusala jääb rohevõrgustikku ning piirneb väärtusliku põllumaaga. ÜP-ga ei kavandata loodusalale ja selle vahetusse lähedusse uusi objekti või muudatusi maakasutuses, mis mõjutaksid negatiivselt loodusala kaitse-eesmärgiks olevat metsa elupaigatüüpi.	Loodusala säilib olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Kolga lahe loodusala	2180	Kuusalu valla ÜP-ga kavandatava tegevuse potentsiaalsesse mõjualasse jääb loodusala Pedassaarel paiknev osa, täpsemalt elupaigatüüp 2180 ehk metsastunud luited. Elupaigatüübiga kattuvad juba olemasolevad rajatised, nagu RMK matkarada koos välja ehitatud puhkevõimalustega (lõkkekohad) ja kohaliku tähtsusega matkarada. ÜP-ga ei nähta Natura alale ega selle läheduses ette senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid loodusalale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Loodusala säilib olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.

¹⁴ Edaspidi tee kasutusõiguse muutmist Natura eelhindamise raames ei käsitleta, kuna kehtib sama loogika ehk ebasoodne mõju puudub.

¹⁵ Kehtestatud 19.12.2001 Kuusalu vallavolikogu otsusega nr 68.

	1110, 1150*, 1170, 1210, 1620, 1630*, 1640, 2120, 2140*, 3160, 5130, 7230, 9010* hallhüljes (<i>Halichoerus grypus</i>)	Ülejäänud loodusala kaitse-eesmärgid, sh hallhülge elupaik (KLO9100105) Väike-Malusi, Vahekari ja Suur-Malusi saartel ning lähiümbruse merealadel, jäävad ÜP mõjualast välja.	Loodusalal säilib olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Kolga lahe linnuala	tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>), randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>)	Kuusalu valla ÜP-ga kavandatava tegevuse potentsiaalsesse mõjualasse jääb linnuala Pedassaarel paiknev osa. Pedassaare on elupaigaks linnuala kaitse-eesmärgiks olevale tõmmuvaerale ja randtiirule. ÜP-ga ei nähta Natura alale ega selle läheduses ette senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid linnualale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Linnualal säilib olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
	alk (<i>Alca torda</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rääkspart (<i>Anas strepera</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), kühmnoork-luik (<i>Cygnus olor</i>), tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>), jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>), rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>), kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), hahk (<i>Somateria mollissima</i>), väiketiir (<i>Sterna albifrons</i>), punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>)	Kaitse-eesmärgiks olevad liigid jäävad Kuusalu ÜP-ga kavandatava tegevuse mõjualast välja: ÜP-ga ei nähta Natura alale ega selle läheduses ette senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid linnualale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Linnualal säilib olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Põhja-Kõrvemaa loodusala	Elupaigatüübid: 3110, 3140, 3150, 3160, 3260, 4030, 6430, 6450, 7110*, 7140, 7150, 9010*, 9050, 9060, 9080*, 91D0* Liigid: kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>), palu-karukell	Loodusalale ulatub ÜP-ga määratud riigikaitse maa-ala, mis hõlmab ida pool riigi eriplaneeringuga (REP) kavandatud Kaitseväe keskpõlöögooni arendamisala ning lääne pool Soodla harjutusvälja. Mõlemal juhul ei saa mõju Põhja-Kõrvemaa loodusalale välistada, kuid kuna maakasutusega seonduvat mõju hinnati/hinnatakse detailsemalt REP-i ja selle KSH raames, siis siinses ÜP KSH aruandes mõjuhindamist ei dubleerita. Täpsemalt toimus Kaitseväe keskpõlöögooni kavandamine, sh mõjuhindamine 2022. a kehtestatud eriplaneeringu ¹⁶ kaudu. Soodla harjutusvälja asukoha eelvalik on tehtud Harju	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju loodusala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväe keskpõlöögooni REPi KSH-s ja Soodla harjutusvälja osas hinnatakse mõju käimasoleva REP-i KSH raames, siin aruandes mõjuhinnaangut ei dubleerita.

¹⁶ Vabariigi Valitsus kehtestas Kaitseväe keskpõlöögooni riigi eriplaneeringu 16.06.2022 korraldusega nr 173.

	(<i>Pulsatilla patens</i>), kollane kivirik (<i>Saxifraga hirculus</i>), rohe-vesihobu, männipurelane (<i>Stephanopachys linearis</i>), (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), pak sukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)	maakonnaplaneeringu 2030+ raames, ka Soodla harjutusvälja täpsema lahenduse koostamine (sh vajadusel ja vajalike leevendusmeetmete määramine) toimub riigi eriplaneeringuga¹⁷. Tallinn-Narva mnt põhimõttelised kogujateed ja liiklussõlme ruumivajadus kattub loodusala territooriumiga (seejuures kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpidega 9010*, 9080*). Tähele tuleb panna, et ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Kemba külla Masti maaüksusele (42301:005:0110) näeb ÜP maakasutus ette äri maa-ala. Katastriüksuse sihtotstarve on hetkeseisuga samuti ärimaa. Maaüksusel paikneb sidemast ja eeldatavasti on maaüksuse kasutusfunktsioon sellega seonduv. Loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüpe ja liike alal ei esine¹⁸. Lähim ala kaitse-eesmärk jääb 160 m kaugusele itta (soostuvad ja soo-lehtmetsad 9080*). ÜP täpsusastmes mõju loodusala kaitse-eesmärkidele puudub.	Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega seotud aspekte ÜP KSH raames ei hinnata, nende mõju hinnatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Muu ÜP-ga kavandatava osas loodusala kaitse-eesmärkidele ÜP täpsusastmes ebasoodne mõju puudub.
Põhja-Kõrvemaa linnuala	sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), laululuik (<i>Cygnus cygnus</i>), järvekaur (<i>Gavia arctica</i>), nõmmelõoke (<i>Lullula arborea</i>), rüüt (<i>Pluvialis apricaria</i>), teder (<i>Tetrao tetrix</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), mudatilder	Nagu ka Põhja-Kõrvemaa loodusala puhul ulatub linnualale ÜP-ga määratud riigikaitse maa-ala, mis hõlmab riigi eriplaneeringuga (REP) kavandatud Kaitseväe keskpõlügeni arendamisala ning Soodla harjutusvälja. Mõlemal juhul ei saa mõju Põhja-Kõrvemaa linnualale välistada, kuid kuna maakasutusega seonduvat mõju hinnati detailsemalt REP-i ja selle KSH raames, siis siinses ÜP KSH aruandes mõjuhindamist ei dubleerita. Mainimisväärt on, et Kaitseväe keskpõlügeni REPi puhul anti nõusoleku Natura erandi kohaldamiseks. Viimase tingis asjaolu, et planeeringuga kavandatav tegevus võib mõjutada piirkonda jäävate Põhja-Kõrvemaa linnuala ja Ohepalu linnuala osasid kaitse-eesmärke (must-toonekurk, kaljukotkas ja metsis).	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju linnuala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväe keskpõlügeni REPi KSH-s ja Soodla harjutusvälja osas hinnatakse mõju käimasoleva REP-i KSH raames, siin aruandes mõjuhindamist ei dubleerita. Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega seotud aspekte ÜP KSH raames ei

¹⁷ Soodla harjutusvälja riigi eriplaneering ja KSH algatati Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 147.

¹⁸ EELIS seisuga 29.12.2025.

	<i>(Tringa glareola)</i> ja heletilder <i>(Tringa nebularia)</i>	Tallinn-Narva mnt põhimõttelised kogujateed ja liiklussõlme ruumivajadus kattuvad linnuala territooriumiga (linnuala kaitse-eesmärgi kattuv alal EELISes registreeritud ei ole). Nagu eespool mainiti, siis ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Kemba külla Masti maaüksusele (42301:005:0110) näeb ÜP maakasutus ette äri maa-ala. Katastriüksuse sihtotstarve on ka hetkeseisuga ärimaa, maaüksusel paikneb sidemast. Linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid liike alal ei esine¹⁹. Lähim EELISes registreeritud ala kaitse-eesmärk jääb minimaalselt 560 m kaugusele (metsise elupaik), ÜP täpsusastmes ei ole ebasoodsa mõju teket oodata. Potentsiaalselt võib mõnele kaitse-eesmärgiks olevale veelinnule elupaika pakkuda ka maaüksusest kirdesse jääv Kemba oja. Kemba oja on kaitstud kalda veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvööndiga. ÜP täpsusastmes ei ole tänu nimetatud vöönditele Kemba oja veekeskkonnale (sh loodusala kaitse-eesmärkidele) ebasoodsat mõju oodata.	hinnata, nende mõju hinnatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Muu ÜP-ga kavandatava osas linnuala kaitse-eesmärkidele ebasoodne mõju puudub.
Valgejõe loodusala	Elupaigatüüp: 3260 Liigid: harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), saarmas (<i>Lutra lutra</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)	ÜP-ga kavandatakse loodusala või selle läheduses: Valgejõe külas ühiskondliku hoone maa-ala Hüdroloogiaposti katastriüksusele (35301:001:0723), äri maa-ala Puhkekodu katastriüksusele (42301:005:0330), väikeelamu maa-ala Valgejõe katastriüksusele (42301:005:0720) ning elamuehituseks sobivat maa-ala Valgejõe piirnevatele maaüksustele Valgesilla (42301:005:0180), Jõekäär (35301:001:0677), Tammi (35301:001:0680), Villu (35301:001:0681), Kummisoo (42301:005:0004), Kaldaääre (42301:005:0525) ja Jää-Ääre (42301:005:0058; osaliselt). Põhimõtteline kogujatee Valgejõe külas jääb ca 70 m kaugusele Valgejõe kaldast. Valgejõe kaitseb kalda veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönd. ÜP täpsusastmes ei ole tänu nimetatud vöönditele Valgejõe veekeskkonnale (sh loodusala kaitse-eesmärkidele) ebasoodsat mõju oodata. Kogujatee puhul on oluline veel välja tuua, et ÜP-s kajastatakse põhimõttelist kogujatee kulgemise	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju loodusala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväe keskpõlügeni REPi KSH-s ja siin seda ei dubleerita. Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega seotud aspekte ÜP KSH raames ei hinnata, nende mõju hinnatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Ülejäänud ÜP-ga kavandatud muudatuste puhul on ebasoodne mõju

¹⁹ EELIS seisuga 29.12.2025.

		lahendust, mida täpsustatakse tee projekti koostamise käigus ning ehitusprojektidele tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine (sh Natura hindamine). ÜP raames Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Loodusalaga piirneb liikluse maa-ala Tallinn-Narva mnt-I ja Jõevälja tee katastriüksusel (35206:002:0262), kuid nimetatud aladel on juba olemasolevad teed, mistõttu täiendav ebasoodne mõju loodusala kaitse-eesmärkidele puudub. Loodusala kaguosa kattub Ohepalu turbamaardlaga, mäetööstus maa-ala maardlale ÜP-ga ette nähtud ei ole ning seega puudub mõju loodusala kaitse-eesmärkidele. Loodusala kattub osaliselt Kaitseväge keskpõlügeni laiendatud ohualaga ning piirneb või läbib riigikaitse maa-ala (loodusala lõunapoolne lahustükk terves ulatuses riigikaitse maa-alal). Kaitseväge keskpõlügeni kavandamine, sh mõjuhindamine toimus 2022. a kehtestatud eriplaneeringu²⁰ kaudu ning siin KSH-s pole vajadust seda dubleerivalt hinnata.	loodusala kaitse-eesmärkidele välistatud.
Pakasjärve loodusala	3160	Pakasjärve loodusala jääb terves ulatuses riigikaitse maa-alale. Kaitseväge keskpõlügeni arendamise kavandamine toimus riigi eriplaneeringu (REP) kaudu. Seejuures viidi REP KSH-s läbi ka Natura hindamine ning siinkohal puudub vajadus hinnangu dubleerimiseks. ÜP-ga ei nähta Natura ala läheduses ette muid senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid loodusalale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju loodusala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväge keskpõlügeni REPi KSH-s ja siin seda ei dubleerita. Muus osas säilib looduslal olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Ohepalu loodusala	Elupaigatüübid: 3160, 3260, 6210*, 6270*, 6510, 7110*, 7140, 7150, 7230, 9010*, 9050, 9060, 9080*, 91D0* Liigid: kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>),	Loodusala lääneserv piirneb suures ulatuses ja kohati ka kattub Kaitseväge keskpõlügeni arendamiseks mõeldud riigikaitse maa-alaga. Kaitse-eesmärgiks olevatest elupaikadest kattuvad riigikaitsemaaga 9010*, 9060, 91D0*. Nimetatud riigikaitsemaaga kattuvad elupaigatüübid on määratud ka kavandatavaks metsaelupaikade looduskaitsealaks. Lisaks maakasutusele kattub loodusalaga ka riigikaitse objekt riigikaitse tulepositsioon. Kaitseväge keskpõlügeni	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju loodusala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväge keskpõlügeni REPi KSH-s ja siin seda ei dubleerita.

²⁰ Vabariigi Valitsus kehtestas Kaitseväge keskpõlügeni riigi eriplaneeringu 16.06.2022 korraldusega nr 173.

	eesti soojumikas (<i>Saussurea alpina ssp. esthonica</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	arendamisega seotud mõju Natura loodusalale ja selle kaitse-eesmärkidele hinnati REP KSH-s ning siinkohal mõjuhinnangut ei dubleerita. ÜP-ga ei nähta Natura alale ega selle läheduses ette muid senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid loodusalale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Muus osas säilib loodusalal olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Ohepalu linnuala	kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), sookurg (<i>Grus grus</i>)	ÜP-ga määratakse linnualast läände jääv Kaitseväe keskpõlügeni arendamiseks mõeldud riigikaitse maa-ala. Riigikaitse maa-ala kattub kahes kohas ka linnuala territooriumiga. Lisaks maakasutusele kattub linnualaga ka riigikaitse objekt riigikaitse tulepositsioon. Kaitseväe keskpõlügeni arendamisega seotud mõju Natura aladele ja nende kaitse-eesmärkidele hinnati REP KSH-s ning Vabariigi Valitsus kehtestas 16.06.2022 korraldusega nr 173 Kaitseväe keskpõlügeni REP-i ja andis nõusoleku Natura erandi kohaldamiseks. Viimase tingis asjaolu, et planeeringuga kavandatud tegevus võib mõjutada piirkonda jäävate Natura 2000 võrgustiku Põhja-Kõrvemaa linnuala ja Ohepalu linnuala osasid kaitse-eesmärke (must-toonekurg, kaljukotkas ja metsis). Seega on maakasutuste otstarbe muutmisega seonduvat hinnatud REP-i KSH-s ja Natura erandi menetlus toimub ÜP-st eraldiseisvalt, mistõttu mõjuhinnangut siin aruandes ei korrata. ÜP-ga ei nähta Natura alale ega selle läheduses ette muid senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid linnualale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju avaldada.	Kavandatavata riigikaitsemaa maakasutuse mõju linnuala kaitse-eesmärkidele on hinnatud 2022. a kehtestatud Kaitseväe keskpõlügeni REPi KSH-s ja siin aruandes seda ei dubleerita. Muus osas säilib linnualal olemasolev olukord ning täiendav mõjuhindamine ei ole vajalik.
Lahemaa loodusala	1150*, 1170, 1620, 2140*, 2190, 3150, 3160, 7110*, 7120, 7210*, 9060	ÜP-ga ei nähta koosluste esinemisaladel ette senise maakasutuse muutusi ega objekte, mis võiksid neile ebasoodsat mõju avaldada.	Ebasoodne mõju on välistatud. Asjakohast hindamist pole vaja läbi viia.
	7150, 7160, 8210, 8220, 8310	EELISes koosluse esinemise kohta info puudub. Ebasoodsa mõju teke on välistatud.	Ebasoodne mõju on välistatud. Asjakohast hindamist pole vaja läbi viia.

1110	Veealused liivamadalad (1110) on üldjuhul väljaspool ÜP mõjupiirkonda, kuna merre maakasutuse muudatusi ja objekte reeglina ei kavandata. Erandiks on rannikuala: ÜP-ga kavandatakse perspektiivsed lautrikohad kattuvad elupaigatüübiga 1110 Muuksi ja Tsitre külas. ÜP-ga on kavandatud Tsitre külla Silla maaüksuse (35301:001:1720) äärde perspektiivne väikesadam, maaüksus ise on määratud sadama maa-alaks. Ebasoodsa mõju teke elupaigatüübile ei ole nimetatud juhtudel välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud perspektiivsete lautrikotade ja väikesadama puhul ning tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
1140	ÜP-ga kavandatakse ranna kindlustusrajatise, mis Hara ja Kasispea külas kattuvad kaitstava elupaigatüübiga liivased ja mudased pagurannad (1140). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Turbuneeme külas Loksa metskond 33 maaüksusel (42301:003:0290) on ÜP-ga maakasutuseks määratud puhke- ja virgestuse maa-ala, mis ulatub ka merele kattudes elupaigatüübiga 1140. Antud juhul võib eeldada, et maa-kasutus jääb kaitstavast kooslusest välja poole ja seega on ebasoodne mõju välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud ranna kindlustusrajatiste rajamise puhul. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
1160	Tapurla küla Loksa metskond 9 maaüksusel (42301:001:0310) on ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestus maa-ala, mil on kattuvus elupaigatüübiga laiad madalad lahed (1160). Antud juhul on tegu nõ digimisveega, sest kavandatud maakasutus paikneb maismaal ja kaitstav elupaigatüüp meres. ÜP täpsusastmes mõju loodusala kaitse-eesmärgiks olevale kooslusele puudub. Pärispea külas on elupaigatüübi vahetusse lähedusse kavandatud perspektiivne lautrikoht ja perspektiivsed paadikuurid. Tammispea ja Hara külas on kavandatud juurdepääs kallasrajale, mis ületab kaitstavat kooslust. Ebasoodne mõju kooslusele ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud perspektiivsete lautrikotade, perspektiivsete paadikuuride ja kavandatud kallasrajale juurdepääsu asukohtades. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
1210	ÜP-ga kavandatud suplusranna maa-ala kattub Andineeme külas kaitstava elupaigatüübiga esmased rannavallid 1210. Tapurla külas on kavandatud juurdepääs kallasrajale, mis ületab kaitstavat kooslust. Ebasoodne mõju kooslusele ei ole välistatud. Suurpea külas Ranniku maaüksusel (42301:003:1156) kattub kooslusega ÜP-ga kavandatud äri maa-ala. Kuigi Ranniku on juba ärimaana arvel, siis ortofotolt seal rajatise ei paista ja põhikaardi järgi paikneb seal üksik hoone, seega võib eeldada, et ala plaanitakse edasi arendada ja ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Samas kõrval kattub kooslusega ka kavandatav liikluse maa-ala. Liikluse maa-alal paikneb olemasolev tee ning kooslus ulatub selle transpordimaale.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud kallasrajale juurdepääsu asukohtades, supelranna ja ärimaa juhtotstarbega aladel ning perspektiivse kergliiklustee koridoris. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		Olemasolev olukord ei muutu ja seega ei ole täiendav mõju hindamine vajalik. Samas perspektiivse kergliiklustee puhul Loksa-Pärispea tee ääres pole ebasoodne mõju välistatud. Kooslusega kattuvad ka olemasolevad Suurpea ja Vainu sadama maa-alad. Suurpea sadam paikneb tootmismaa sihtotstarbega alal on juba välja arendatud ning muutusi olemasolevas olukorras ei ole ette näha. Vainu sadam on hetkel osa suuremast Vainu kinnistust, mille sihtotstarve on maatulundusmaa. Vainu sadama näol on samuti tegu olemasoleva väikesadamaga, kuid juhul kui sadama maa-alal plaanitakse laiendusi vms arendustegevust, ei ole ebasoodsa mõju teke kaitstavale kooslusele välistatud, mistõttu tuleb jätkata asjakohase hindamisega.	
	1220	ÜP-ga kavandatud perspektiivsed lautrikohad kattuvad elupaigatüübiga püsitaimestuga kivirannad (1220) Andineeme, Muuksi, Tsitre, Tammistu ja Leesi külas. Hara külas piirneb elupaigatüübiga põhimõtteline paadikuuride ala. ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus kattub kaitstava kooslusega Tammistu külas ja Virve külas Virve nina rannikuäärsetel maaüksustel. ÜP-ga on kavandatud kooslusega kattuvad juurdepääsud kallasrajale Andineeme, Pedaspea, Kolga-Aabla, Kiiu-Aabla, Juminda, Tapurla, Virve, Pärispea, Viinistu, Turbuneeme külas. Andineeme külas, Tapurla külas ja Virve külas on kavandatud kooslusega kattuvalt puhke- ja virgestuse maa-ala ning Kolga-Aabla külas supelranna maa-ala. ÜP-ga on kavandatud Andineeme külla ja Tsitre külla kaitstava kooslusega osaliselt kattuvalt perspektiivne väikesadam. Eelnimetatud kavandatud objektide ja maakasutuse juhtotstarvete puhul ei ole ebasoodsa mõju teke elupaigatüübile välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud ja tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		Lisaks kattub kooslusega Hara külas Hara sadama maaüksusel (42301:001:0292) kavandatud segafunktsiooniga maa-ala ja tootmise maa-ala. Kuna ka hetkel on tegemist tootmismaa sihtotstarbega alaga ning nimetatud kohas jääb kaitstav ala ÜP-ga määratud maakasutuse juhtfunktsiooniga alade serva ranna nõlva alla, siis võib eeldada, et ÜP täpsusastmes ei ole kaitstavale kooslusele ebasoodsat mõju oodata. Viinistu külas maaüksusel Ranna (42301:003:0097) kattub kooslusega ÜP-ga kavandatud äri maa-ala ja sadama maa-ala. Mõlemad alad on juba sihtotstarbe pärast kasutusel ja välja arendatud, mistõttu olemasolev olukord ei muutu ja täiendav mõju hindamine ei ole vajalik. Suurpea külas Paadikuuri maaüksusel (42301:003:1084) kattub kooslus tootmise maa-alaga ja Suurpea sadama maaüksusel (42301:003:0834) sadama maa-alaga. Mõlemad alad on juba vastava sihtotstarbega ning välja arendatud. Paadikuuri kinnistul ei ole ruumi edasiseks arendustegevuseks, mistõttu olemasolevas olukorras ei ole muutusi ette näha ja täiendav hindamine ei ole vajalik. Suurpea sadama puhul on teoreetiliselt võimalik ala edasi arendamine, millega võib kaasneda ebasoodne mõju kooslusele. Suurpea külas, Turbuneeme ja Kasispea külas kattub kooslus liikluse maa-ala ja perspektiivse kergliiklusteega. Liikluse maa-alana määratletud alad on ka hetkel arvel transpordimaana ning olemasolev olukord ei muutu, mistõttu täiendav hindamine ei ole vajalik. Kergliiklustee rajamisel kaitstavale kooslusele ei saa aga ebasoodsat mõju välistada. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	1630*	Juminda külas Loksa metskond 8 kinnistul (42301:001:0300) kattub esmatähtis kaitstav kooslus rannaniidud (1630*) perspektiivse tuletõrje veevõtukohaga. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud kooslusega kattuvad juurdepääsud kallasrajale Andineeme, Pudisoo, Pedaspea, Kiiu-Aabla Leesi, Tammistu, Hara, Pärisea ja Vihasoo külas.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud ja tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud perspektiivsed lautrikohad piirnevad kooslusega Juminda ja Tammistu külas. ÜP-ga kavandatava perspektiivse matkaraja põhimõtteline asukoht kattub kaitstava kooslusega Viinistu külas. Eelnevalt nimetatud juhtudel ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. Kooslus kattub puhke- ja virgestuse maa-alaga Turbuneeme külas Loksa metskond 33 maaüksusel (42301:003:0290), mis on hetkel maatulundusmaa sihtotstarbega. Kuna maakasutuse juhtotstarve muutub, ei ole mõju kooslusele välistatud. Samas kõrval Loksa-Viinistu teel kattub elupaigatüüp ka liikluse maa-alaga ja perspektiivse kergliiklusteega. Kooslusel on kattuvus liikluse maa-ala ja perspektiivse kergliiklusteega ka Kasispea külas Kasispea-Ilumäe teel. Liikluse maa-ala on mõlemal juhul juba transpordimaa sihtotstarbega, kooslus ulatub kaardi põhjal olemasoleva tee serva, olemasolev olukord ei muutu ja edasine mõju hindamine pole vajalik. Küll aga ei ole välistatud ebasoodsa mõju teke perspektiivse kergliiklustee puhul. ÜP-ga kavandatav sadama maa-ala kattub kaitstava kooslusega Tapurla küla maaüksusel Tapurla sadam (42301:001:0808), mis on juba tootmismaa sihtotstarbega ning toimiv sadam, kuid ala edasisel arendamisel ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga kavandatav tootmise maa-ala kattub Pärisepea külas maaüksusel Võrgukuivatusplats (42301:003:1037) kaitstava kooslusega, tegu on tootmismaaga, mis on osaliselt, kuid mitte täies mahu, sihtotstarbepärasel kasutuses. Kuna võimalik on ala edasine arendamine, ei saa välistada ebasoodsa mõju teket looduslale kaitstavale kooslusele. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
--	--	--	--

	1640	ÜP-ga on kavandatud kooslusega kattuvad juurdepääsud kallasrajale Andineeme, Tsitre, Leesi, Juminda, Virve, Hara, Kasispea külas. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus kattub kooslusega Virve, Hara ja Kasispea külas. Hara külas kattub kooslusega ka põhimõtteline paadikuuride ala. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee jääb koosluse vahetusse lähedusse Kuusalu-Leesi tee ääres, ebasoodne mõju ei ole välistatud. Samas kooslusega kattuv ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala on ka hetkel arvel transpordimaana ning olemasolev olukord ei muutu, mistõttu täiendav hindamine ei ole vajalik. ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kooslusega Juminda külas maaüksusel Loksa metskond 9 (42301:001:0310), tegu on maatulundusmaaga, ala juhtotstarbe muutmisel ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud ja tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	2110	Kooslusele on kavandatud Andineeme külas juurdepääsud kallasrajale ning supelranna maa-ala. Juurdepääs kallasrajale on kavandatud ka Juminda külas. Kooslus kattub ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-alaga Juminda külas maaüksusel Loksa metskond 8 (42301:001:0300). Ebasoodne mõju pole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	2120	ÜP-ga on kavandatud Kuusalu-Leesi tee äärde kergliiklustee, mis kattub kaitstava kooslusega. Kolga-Aabla külas on kavandatud kooslusega kattuv juurdepääs kallasrajale ja supelranna maa-ala. Pärispea külas on Tiiru maaüksusele (42301:003:1051) kavandatud äri maa-ala, mille põhja serv kattub kaitstava kooslusega. Krundil on ka hetkel ärimaa sihtotstarve ja olemasolev hoone, kuid ortofoto põhjal seal funktsionaalsele kasutusele viitavad rajatised puuduvad. Ebasoodsat mõju loodusalale ei saa kõigi eelnevate juhtude puhul välistada. Kooslusega kattub ka kavandatud liikluse maa-ala, mis on juba praegu transpordimaa sihtotstarbega, seega olemasolev olukord ei muutu ja täiendav mõju hindamine ei ole vajalik.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud kallasrajale juurdepääsu asukohtades ja supelranna ning ärimaa juhtotstarbega aladel. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

	2130*	ÜP-ga on kavandatud kooslusega kattuvad juurdepääsud kallasrajale Andineeme külas. ÜP-ga on kavandatud supelranna maa-ala kaitstava kooslusega kattuvatele maaüksustele Kolga-Aabla külas. Lisaks kattub kooslus samas liikluse maa-ala, perspektiivse kergliiklustee ja rohealaga ning selle peal paikneva perspektiivse parklaga. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Samas on ka kattuvus kavandatava tootmise maa-alaga, mis jääb Luite alajaama (42301:001:0081) maaüksusele, kuna ala on juba sihtotstarbepäraselt kasutusel, ei ole täiendava mõju teket ette näha ja mõju hindamine ei ole vajalik. Kiiu-Aabla külas kattub kooslusega ÜP-s kavandatud liikluse maa-ala ja perspektiivse kergliiklusteega. 11270 Kuusalu-Leesi tee on ka käesoleval hetkel määratletud kui transpordimaa ning olemasolev olukord selles osas ei muutu, küll aga ei saa välistada ebasoodsa mõju teket perspektiivse kergliiklustee rajamisel. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	2180	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-alal on kattumine kaitstava kooslusega 11270 Kuusalu-Leesi tee ja 11280 Loksa-Viinistu tee ääres. Tegu on olemasolevate teedega, millel on juba praegu sihtotstarbeks määratud transpordimaa. Kaitstav kooslus on inventeeritud kuni vahetu teeservani. Kuna olemasolev olukord ei muutu, ei ole täiendavat ebasoodsat mõju kooslusele ette näha. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee kattub kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi, Loksa-Viinistu, Loksa-Pärispea ja Loksa-Hara tee ääres. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud juurdepääs kallasrajale läbib kaitstavat kooslust Tapurla, Pärispea ja Kasispea külas, ebasoodne mõju ei ole välistatud. Kolga-Aabla külas Tantsuplatsi (42301:001:0776) maaüksusel on kavandatud ÜP-ga roheala, mis kattub kaitstava kooslusega. Krundi sihtotstarbeks on hetkel üldkasutatav maa. Roheala juhtfunktsioon täpsustab olemasolevast ning on seejuures piiravam ning seisab paremini kaitstavate väärtuste säilimise eest,	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		lubades püstitada vaid väikeseid puhkeotstarbelisi ehitisi. Alal on kaartide põhjal juba praegu olemasolev laululava ja selle esine plats, seega on ala juba sihtotstarbeliselt kasutuses, kuid ei saa välistada, et sinna soovitakse püstitada lisarajatisi, mistõttu pole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga on kavandatud suplusranna maa-ala Kolga-Aabla külla. Ala põhjanurgas on kattuvus kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole seega välistatud. Pärispea külas on Tiiru maaüksusele (42301:003:1051) kavandatud äri maa-ala, mis kattub kaitstava kooslusega. Krundi sihtotstarve on hetkel ärimaa, kuid kuna ortofoto põhjal on seal mets ning ala funktsionaalne kasutamine ei ole tuvastatav, siis ei saa ebasoodsa mõju teket välistada. Pärispea külas on ÜP-ga kavandatud ka segafunktsiooniga maa-ala, mil on väike kattumine kaitstava koosluse servaga. Tegu on Pärispea kalakasvatuse piiril paikneva kooslusega, on väga vähe tõenäoline ala edasine arendamine nii, et kaitstavale kooslusele avalduks ebasoodne mõju. ÜP täpsusastmes on ebasoodsa mõju avaldumine välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	3260	ÜP-ga on kavandatud perspektiivne tuletõrje veevõtukoht Pudisoojõe (Pärlijõgi) ääres Kodu-Kalamäe maaüksuse (35301:001:0798) servas, mille puhul ei saa ebasoodsat mõju kaitstavale kooslusele välistada. Pudisoo jõe ristumisel Kuusalu-Leesi ning Liiapeksi-Loksa teega, Valgejõe ristumisel Võsu-Kotka teega ning Loobu jõe ristumisel Võsu-Kotka teega ning Kasispea-Ilumäe teega on kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor, mille puhul ei saa mõju kooslusele välistada (silla laiendamine, kergliiklussilla rajamine vms). Vanakülas on üle Valgejõe kavandatud perspektiivne kergliiklussild, mille puhul ei saa ebasoodsa mõju teket välistada. Vihasoos Loobu jõe äärde on kavandatud põhimõttelised paadikuuride rajamiseks sobilikud alad. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		Maakasutuse muutuste osas ei ole ÜP täpsusastmes ebasoodsa mõju teket kooslusele oodata, sest koosluse esinemisalad on kaitstud veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvööndiga.	
	4030	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala ja perspektiivne kergliiklustee kattuvad kaitstava kooslusega 11270 Kuusalu-Leesi tee ääres, kooslus on inventeeritud olemasoleva tee servani. Tee koos vahetu ümbrusega on juba transpordimaa sihtotstarbega ja selles osas olemasolev olukord ei muutu. Perspektiivse kergliiklustee puhul ei saa ebasoodsa mõju teket välistada. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-alaga kattub kaitstav kooslus veel Mohni saarel Mohni tehnohoone ja Mohni tuletorni maaüksustel. Tegu on juba olemasolevate rajatistega transpordimaa sihtotstarbega maaüksustega ning seega täiendav mõjude hindamine ei ole vajalik. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	5130	ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	6210, 6210*	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega (6210, 6210*) 11270 Kuusalu-Leesi, 11288 Ulliallika-Kolga, 85 Liiapeksi-Loksa, 11280 Loksa-Viinistu, 11285 Loksa-Pärispea ja 11286 Kasispea-Ilumäe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Kooslusega kattub ka ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala, mis on juba praegu transpordimaa sihtotstarbega, seega olemasolev olukord ei muutu ja täiendav mõjude hindamine ei ole vajalik. Perspektiivse parkla tõttu ei saa ebasoodsat mõju kooslusele välistada Tapurla tee (35301:001:1138) kinnistul. Ebasoodsa mõju teket ei saa välistada koosluse kattumisel kavandatud kallarajale juurdepääsuteedega Leesi külas.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud tootmise maa-alal on kattuvus kooslusega Vanakülas Laanekase (42301:005:0415) ja Kasispea külas Põhjavee (42301:004:0128) kinnistul, tegu on olemasoleva tootmismaaga, mis esimesel juhul on enamuses ka vastavalt kasutuses, siiski ei saa ebasoodsat mõju välistada (võimalik on soov laieneda kaitstava koosluse maa-alale), teisel juhul on ala välja arendamata, mistõttu ei saa mõju teket välistada. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-alaga on kattuvus ka Kolgakülas (Jürilauda 42301:002:0474), tegu on olemasoleva hoonestusega tootmismaa sihtotstarbega kinnistuga ning kattuvus kooslusega on väga väike, mistõttu eeldatavasti säilib alal olemasolev olukord ja isegi juhul, kui ala laiendatakse, toimub see pigem kooslusest eemal ning edasine mõjuhindamine on ebavajalik. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	6270*	Tallinn-Narva mnt põhimõttelised kogujateed ja liiklussõlme ruumivajadus kattub või piirneb loodusala territooriumiga, seejuures kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübiga liigirikkad niidud lubjavesel mullal (6270*). Tähele tuleb panna, et ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus kattub kaitstava kooslusega 6270* Virve külas Loksa metskond 9 kinnistul (42301:001:0310). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Juurdepääsutee kallasrajale kattub kooslusega Kiiu-Aabla külas ja Leesi külas, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Virve külas kattub perspektiivne tuletõrje veevõtukoht kaitstava elupaigatüübiga. Ka Pudisoo külas Kodu-Kalamäe kinnistu (35301:001:0798) serva Pudisoo jõe äärde on kavandatud perspektiivne veevõtukoht, mille ligipääsutee asukoht ei ole kindlaks määratud, mistõttu on potentsiaalselt mõjuväljas ka elupaigatüüp 6270*. Ebasoodne mõju ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		Vainu sadam on ÜP-ga määratud sadama maa-alaks, mil on väike kattuvus kaitstava elupaigatüübiga. Hetkel on nimetatud ala osa suuremast Vainu kinnistust, mille sihtotstarve on maatulundusmaa. Vainu sadama näol on tegu olemasoleva väikesadamaga, kuid juhul kui sadama maa-alal plaanitakse laiendusi vms arendustegevust, ei ole ebasoodsa mõju teke kaitstavale kooslusele välistatud. Samane olukord on olemasoleva Leesikalda sadama juures, kuhu kavandatud sadama maa-ala kattub osaliselt kaitstava kooslusega, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatakse perspektiivset väikesadamat Andineeme külla Vahi maaüksuse (35203:001:0094) serva. Kuna ala asub kaitstava koosluse läheduses, ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. Perspektiivse kergliiklustee koridori puhul Kuusalu-Leesi, Liiapeksi-Loksa, Loksa-Hara, Loksa-Viinistu, Kolga-Pudisoo, Viinistu-Pärispea, Loksa-Pärispea, Kasispea-Ilumäe, Võsu-Kotka ja Kotka-Valgejõe tee ääres ei saa ebasoodsa mõju teket välistada. ÜP-ga kavandatud aianduse maa-ala kattub kooslusega Muuksi külas Kolga metskond 90 (35203:001:0158), ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kooslusega Kolga mõisa (35203:002:0111) juures ja Vihasoo külas Jõekalda kinnistul (42301:004:0427), ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub Pumbajaama (42301:002:0473) ja Metsaveski (42301:005:0178) ning Tammispea pumbamaja (42301:004:0495) kinnistutel kaitstava kooslusega, kuid aladel on juba tootmismaa juhtotstarve ning hoonestus, seega olemasolev olukord tõenäoliselt säilib ja mõju hindamine ei ole	
--	--	--	--

		vajalik. Tootmise maa-alaga kattub kooslus ka Kotka külas Porksi (42301:004:1200) kinnistul, tootmismaa sihtotstarbega alal asub üks väike hoone, kattuvus kooslusega on ulatuslik ja kinnistu on enamuses looduslik, mistõttu ei saa välistada edasist ala arendamise soovi, samas on tegu Loobu jõe äärse kinnistuga, mida kaitsevad muuhulgas ka jõe ehituskeelu- , veekaitse- ja piiranguvöönd, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole tõenäoline. ÜP-ga kavandatud äri maa-ala kattub kooslusega Valgejõe külas Valgesilla puhkebaas (42301:005:0650) ning Suurpea külas Ojakämpingu (42301:003:0627) kinnistutel, mõlemal juhul on tegu juba hoonestatud ärimaaga, kuid kuna välistatud pole laienemise soov, siis ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga kavandatud äri- ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega Kiiu-Aabla külas tootmismaa sihtotstarbega Farmi (42301:001:0717) maaüksusel ja Suurpea külas tootmismaa sihtotstarbega Mereääre (42301:003:0401) kinnistul. Farmi maa-ala on hoonestatud ja sihtotstarbepäraselt kasutuses, täiendava ebasoodsa mõju tekkimist ei ole ette näha. Mereääre maa-ala puhul ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. Kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kooslusega Loksa metskond 9 (42301:001:0310), Loksa metskond 139 (42301:001:0811), Tammispea külaplats (35301:001:1016) ja Villemi (42301:005:0235) kinnistul, samuti Joaveski (42301:005:0109) ja Kanali (42301:005:0161) kinnistutel , ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	6280*	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega lood (alvarid - 6280*) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal kattuvad kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

	6410	ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega sinihelmikakooslused (6410). Ebasoodne mõju ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	6430	ÜP-ga kavandatud juurdepääsud kallasrajale kattuvad kaitstava kooslusega niiskuslembesed kõrgrohusud (6430) Tammistu külas, ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi ja Viinistu-Pärispea tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega Tammistu külas, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	6450	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega lamminiidud (6450) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kotka-Valgejõe, Võsu-Kotka ja Kasispea-Ilumäe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub kooslusega Vihasoo külas Lepiku (42301:004:0406) kinnistul. Alal on juba tootmismaa sihtotstarve, üksik väike hoone ning ala kaitsevad Loobu jõe äärne kalda ehtiskeelu-, veekaitse- ja piiranguvöönd, mistõttu olemasoleva olukorra muutus ja ebasoodsa mõju teke on vähetõenäoline. Tootmise maa-ala kattub kooslusega ka Vihasoo külas Kaevu (42301:004:0502) kinnistul, kus on juba tootmismaa sihtotstarve ning olemasolev hoone. Olemasolev olukord säilib ja edasine mõju hindamine ei ole vajalik.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud äri ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega Kotka külas Kotka kalakasvatuse ja Valgejõe vahel asuval väikesel Jõe (42301:004:0320) kinnistul, mis on arvele elamumaana. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal kattuvad kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	6510	Tallinn-Narva mnt liiklussõlme ruumivajadus kattub loodusala territooriumiga, seejuures kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübiga aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510). Tähele tuleb panna, et <u>ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne</u>, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Pudisoo külas Kodu-Kalamäe kinnistu (35301:001:0798) serva Pudisoo jõe äärde on ÜP-ga kavandatud perspektiivne veevõtukoht, mille rajamisel on oodata ebasoodsa mõju teket kaitstavale elupaigatüübile. ÜP-ga kavandatakse perspektiivset väikesadamat Andineeme külla Vahi maaüksuse (35203:001:0094) serva. Kuna ala asub kaitstava koosluse läheduses, ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus piirneb vahetult kaitstava kooslusega Virve külas Loksa metskond 9 kinnistul (42301:001:0310). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud juurdepääsud kallasrajale kattuvad kaitstava kooslusega Virve külas, Turbuneeme külas Vihasoo külas. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud Virve külla perspektiivne matkarada, mis viib Leesi-Hara tee äärest mereni läbides seejuures kaitstavat elupaigatüüpi, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega 11270 Kuusalu-Leesi, 11272 Leesi-Hara, 11268 Kolga-Pudisoo, 85 Liiapeksi-Loksa, 11280 Loksa-Viinistu, 11281 Kotka-Valgejõe, 11287 Viinistu-Pärispea, 11285 Loksa-Pärispea, 17210 Võsu-Kotka ja 11286 Kasispea-Ilumäe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud äri maa-ala kattub kaitstava kooslusega väga väikeses ulatuses (0,012 ha) Kiiu-Aabla külas Kiiu-Aabla tugijaama maaüksuse (42301:001:1500) servas, kinnistu on arvel ärimaa sihtotstarbega ning olemasolevate rajatistega, mistõttu säilib alal eeldatavasti olemasolev olukord ning ebasoodsa mõju teket kooslusele ei ole oodata. ÜP-s on kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala Tsitre külla Loksa metskond 68 (35203:001:0266) kinnistule kattuvalt kaitstavate kooslusega, ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. Kattuvus kooslusega on ka Kolgaküla rahvamaja kinnistul (42301:002:0252), kuid kattuvus on kinnistu piirile istutatud kuuseheki taga väga väikeses ulatuses ning ebasoodsa mõju teke on seega välistatud. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kaitstava kooslusega Hara sadama (42301:001:0292) kinnistul (ka sinna sisse jäävatel Ilmari ja Kullavälja kinnistutel), samuti Kotka külas Noortelaagri (42301:004:0518) kinnistul. Esimesel juhul ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. Noortelaagri kinnistu aga paikneb Valgejõe ääres, ala on kaitstud jõe veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönditega, mistõttu ebasoodsa mõju tekkimine niidukooslusele on välistatud. ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega Leesi külaplatsil (35301:001:0962) ja Tammistu külas Tuulerahu (35301:001:0882) kinnistul, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	6530*	Leesi külas Uhi maaüksuse (35301:001:1996) servas kattub kaitstav kooslus puisniidud (6530*) perspektiivse tuletõrje veevõtukohaga. Ebasoodne mõju ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega (6530*) 11270 Kuusalu-Leesi ja 11280 Loksa-Viinistu tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud Virve külla perspektiivne matkarada, mis viib Leesi-Hara tee äärest mereni. Kavandatud matkarada läbib kaitstavat elupaigatüüpi, mistõttu ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal kattuvad kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
	7140	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega siirde- ja õõtsiksood (7140) 11272 Leesi-Hara tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	7230	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega liigirikkad madalsood (7230) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi, Loksa-Viinistu, Viinistu-Pärispea, Loksa-Pärispea, Võsu-Kotka, Kasispea-Ilumäe ja Leesi-Hara tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega Kolgakülas Jürilauda (42301:002:0474) kinnistul. Kinnistu on tootmismaa sihtotstarbega ning olemasolevate rajatistega, samas ei ole välistatud ala edasise arendamise käigus mõju kaitstavale kooslusele. ÜP-ga kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal kattuvad kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

	9010*	ÜP-ga kavandatud perspektiivne parkla Hara sadama maa-alal jääb koosluse vanad loodusmetsad (9010*) vahetusse lähedusse. Ka ÜP-ga kavandatud sadama maa-ala kattub kaitstava metsakooslusega. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Vihasoo külas paiknev perspektiivne tuletõrje veevõtukoht kattub kaitstava kooslusega. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud juurdepääsud kallasradadele kattuvad kaitstava kooslusega Tapurla külas, Hara külas ja Kasispea külas. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud perspektiivne matkarada Virve külla, mis viib Leesi-Hara tee äärest mereni. Kavandatud matkarada läbib kaitstavat elupaigatüüpi, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi, Leesi-Hara, Loksa-Hara, Kolga-Pudisoo, Liiapeksi-Loksa, Loksa-Viinistu, Kotka-Valgejõe, Viinistu-Pärispea, Loksa-Pärispea, Võsu-Kotka ja Kasispea-Ilumäe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Tallinn-Narva mnt põhimõttelised kogujateed ja liiklussõlme ning ökodukti ruumivajadus kattub loodusala territooriumiga, seejuures kaitse-eesmärgiks oleva metsakooslusega. Tähele tuleb panna, et <u>ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus</u>. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
--	-------	---	--

		ÜP-ga on kavandatud äri maa-ala Pudisoo külla Söödi (35203:001:0970) maaüksusele, tegu on ärimaa sihtotstarbega ja olemasoleva hoonestusega kinnistuga, mis kattub kahe kaitstava kooslusega. Koosluse ulatuses on ala välja arendamata, võttes arvesse potentsiaalselt ala edasist arendamist ei saa ebasoodsa mõju teket välistada. Kavandatud äri maa-alaga kattub kaitstav metsakooslus ka Suurpea külas ärimaa sihtotstarbega osaliselt hoonestatud Laheranna (42301:003:1199) ja Olga (42301:003:0040) ning Pärisea külas Puraviku (42301:003:0432) kinnistutel. Alade edasisel arendamisel ei ole ebasoodsa mõju teke välistatud. Tootmise maa-alaga kattub kooslus Kotka külas Porksi (42301:004:1200) kinnistul, tootmismaa sihtotstarbega alal asub üks väike hoone, kinnistu on enamuses looduslik, mistõttu ei saa välistada edasist ala arendamise soovi, samas on tegu Loobu jõe äärse alaga, mida kaitsevad muuhulgas ka jõe ehituskeelu-, veekaitse- ja piiranguvöönd, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole tõenäoline ja edasine mõjuhindamine ei ole ÜP täpsusastmes vajalik. Tootmise maa-alaga on kattuvus ka Kotka külas Pumpla kinnistul (42301:001:0235) ja Hara sadama kinnistul (42301:001:0292). Pumpla kinnistul asub olemasolev pumpla, mis küll põhikaardil või ortofotol ei kajastu. Seega on ala juba välja arendatud ning tootmismaa sihtotstarbega ning ÜP-ga juhtotstarbe määramisega olemasolev olukord ei muutu ning edasine mõjude hindamine ei ole vajalik. Hara sadama kinnistu on samuti juba tootmismaa sihtotstarbega, kuid põhikaardi ja ortofoto põhjal puuduvad olemasolevad rajatised, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud ning on vajalik jätkata asjakohase hindamisega. ÜP-s on kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala Tsitre külla Loksa metskond 68 (35203:001:0266) ja Kolgakülla Rajametsa (42301:004:0960) kinnistule kattuvalt kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kaitstava kooslusega Hara sadama (42301:001:0292) kinnistul, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Segafunktsiooniga maa-alaga on kooslusel väike kattuvus ka Kalme külas Samblapõllu spordibaasi (42301:005:0216) kinnistul. Kaitstav metsakooslus paikneb Pudisoo jõe orus, on vähetõenäoline, et ala edasine arendamine kooslust mõjutaks (eriti kuna Pudisoo jõe naabruse tõttu laienevad alale kaldavööndis asumisest tingitud kitsendused). Edasine mõjude hindamine ei ole vajalik.	
--	--	--	--

		Lisaks on segafunktsiooniga maa-alal kattumine kooslusega Vihasoo külas mitmel kinnistul, kus ebasoodsa mõju tekkimine ei ole välistatud. ÜP-s kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega Andineeme külas Anija metskond 93 (35203:001:0168), Kolgakülas Loksa metskond 151 (35301:001:0898) ja Vallametsa (35301:001:0899) kinnistutel ning Tammistu külas Loksa metskond 170 (42301:001:0875) kinnistul. Ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	
9020*	ÜP-s on kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala Tsitre külla Loksa metskond 68 (35203:001:0266) kinnistule kattuvalt kaitstavate kooslusega vanad laialehised metsad (9020*), ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kooslusega Kolga mõisa juures, vana laialehelise metsana on inventeeritud maa-alal paiknev Kolga mõisa park, ebasoodne mõju ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.	
9050	ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega rohunditerikkad kuusikud (9050). Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.	

	9070	Joaveski külas Pae kinnistul (35301:001:0696) ja Pärисpea külas Vana-Matsu kinnistul (42301:003:0538) paikneb ÜP-ga kavandatud perspektiivne tuletõrje veevõtukoht, mis kattub loodusalal kaitstava kooslusega puiskarjamaad (9070). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi tee, Loksa-Hara tee, Loksa-Viinistu tee, Loksa-Pärисpea tee ja Kasispea-Ilumäe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub Pärисpea külas maaüksusel Võrgukuivatusplats (42301:003:1037) kaitstava kooslusega, tegu on tootmismaaga, mis on osaliselt, kuid mitte täies mahus, sihtotstarbepärasel kasutuses. Kuna võimalik on ala edasine arendamine, ei saa välistada ebasoodsa mõju teket loodusalal kaitstavale kooslusele. Andineeme külas kattuvad kooslusega ÜP-ga kavandavad supelranna ning puhke- ja virgestus maa-alad, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega ka Leesi külaplatsil ja Tammistu külas, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	9080*	Tallinn-Narva mnt põhimõttelised kogujateed ja liiklussõlme ruumivajadus kattub või piirneb loodusala territooriumiga, seejuures kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübiga soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*). Tähele tuleb panna, et <u>ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus</u>. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida liiklussõlmede, kogujateede ja ökoduktide asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		Perspektiivse väikesadama tarbeks eraldatud sadama maa-ala Tsitre külas Silla maaüksusel (35301:001:1720) kattub kaitstava kooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud Virve külla perspektiivne matkarada, mis viib Leesi-Hara tee äärest mereni. Kavandatud matkarada läbib kaitstavat elupaigatüüpi, mistõttu ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi, Loksa-Hara, Loksa-Viinistu, Võsu-Kotka, Kasispea-Ilumäe ja Kotka-Valgejõe tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud äri- ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega Kiiu-Aabla külas kahel maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistul. Maa-ala keskosa, kus paiknevad kaitstavad kooslused, on välja arendamata, ebasoodsa mõju teket ei saa välistada. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	
	9180*	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad - 9180*) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. Joaveski perspektiivne matkarada piirneb vahetult pangametsa kooslusega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatav tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega Nõmmeveski külas tootmismaa sihtotstarbega Elektri jaama (42301:005:0158) ja Joaveski	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		külas tootmismaa ja maatulundusmaa sihtotstarbega Joaveski (42301:005:0109) kinnistul. Ala on juba sihtotstarbepäraselt kasutuses ja maakasutuse määramisega ei ole olemasoleva olukorra muutust ja täiendava ebasoodsa mõju teket oodata. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	
	91D0*	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega 11283 Loksa-Hara tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobilik maa-ala Lahemaal kattub kaitstava kooslusega. Kaitse-eeskirjaga on keelatud hoonete rajamine metsamaale, kuid mitte rajatiste rajamine. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole täielikult välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

	91E0*	ÜP-ga kavandatud liikluse maa-ala kattub kaitstava kooslusega lammi-lodumetsad (91E0*) olemasoleva transpordimaa ulatuses, mistõttu säilib olemasolev olukord ja ÜP täpsusastmes täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor kattub või piirneb kaitstava kooslusega Kuusalu-Leesi ja Kolga-Pudisoo tee ääres, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga on kavandatud kaitstava kooslusega kattuvalt äri maa-ala Pudisoo külla Söödi (35203:001:0970) maaüksusele, tegu on ärimaa sihtotstarbega ja olemasoleva hoonestusega kinnistuga. Kooslus on inventeeritud Pudisoo jõe ääres ning koosluse maa ala paikneb ortofoto põhjal kaks rajatist (hoone ja tõenäoliselt kasvuhoone). Kui alale soovitakse veel täiendavaid äri otstarbelisi rajatisi kavandada, siis ei ole ebasoodsa mõju kooslusele välistatud, mistõttu tuleb jätkata asjakohase hindamisega. ÜP-ga kavandatava rohealaga kattub Uuri külas Pudisoo hüdroloogiaposti kinnistul (35203:001:0076) kaitstav metsakooslusega, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal kattuvad kaitstava kooslusega Pudisoo jõe (Pärlijõe) ümbruses. Pärlijõe kaitseb ehituskeeluvöönd, mis kaitseb ka jõe äärseid kaitstavaid koosluseid, kuid mitte täies ulatuses. Kaitse-eeskirja järgi on metsamaale hoonete rajamine keelatud, mis samuti tagab metsakoosluse kaitse, kuid ei välista muude rajatiste kavandamist kooslusega kattuvalt. Seega ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	saarmas (<i>Lutra lutra</i>)	Saarmas on poolveeline imetaja. Saarma põhielupaikadeks on suuremad jõed ja järved, kuid ta liigub ka mööda väga väikeseid kraave ja ojasid ning kasutab ka rannikumerd. Lahemaa rahvusparki KKK põhjal sobivad Lahemaal liigile nt Valgejõgi, Loobu ja Pudisoo jõgi. EELISes ei ole Kuusalu valla territooriumile jäävas Lahemaa loodusala osas liiki registreeritud (lähim leiukoht on loodusala piiri taga Valgejões). Liigi EELISest puudumine ei tähenda, et teda alal ei esine. ÜP täpsusastmes saab väita, et ebasoodsa mõju teke liigile on välistatud, sest liigi potentsiaalselt tähtsamad elupaigad on kaitstud ranniku või jõgede veekaitse-	Täiendav mõju hindamine ei ole vajalik.

		, ehituskeelu- ja piiranguvõõnditega. ÜP täpsusastmes on detailsem analüüs antud kitsenduste mõjualades ebavajalik.	
	tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>)	Kaitse-eesmärgiks on seatud tiigilendlase ja tema elupaikade kaitse. Loodusala on piisavalt liigile elu- ja toitumispaiaks sobivaid kohti. Päevaste varjupaikadena kasutatakse puuõõnsusi, kirikutorne, pööninguid, pesakaste, sillaehitisi jm varjupaiku. Talvitumispaiakadeks on koopad ja keldrid, kus on stabiilne temperatuur ning kõrge õhuniiskus. EELISes on liik registreeritud Lohja järve ümbruses (toitumisala). Liigi elupaik kattub ÜP-ga kavandatud äri- ja tootmise maa-alaga ning võimaliku elamuehituseks sobiliku alaga Lahemaal. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>)	Loodusala kaitse-eesmärkideks olevad kalaliigid elutsevad nii jõgedes (harilik hink ja võldas) kui ka rannikumeres, suundudes jõgedesse üksnes kudemisperioodil (jõesilm ja lõhe). ÜP-ga kavandatud objektidest mõjutavad potentsiaalselt liikide elupaikade seisundit eelkõige perspektiivse kergliiklustee rajamine ja sellega kaasnev potentsiaalne kergliiklussildade rajamine, olemasolevate sildade ümberehitamine (hink, võldas, jõesilm, lõhe), kergliiklussilla rajamine Vanakülas (võldas) ja tuletõrje veevõtukoha rajamine Pudisoo jõe äärde (võldas, jõesilm) ja Vihasoos Loobu jõe äärde põhimõttelise paadikuuride rajamiseks sobilike alade määramine (hink, lõhe). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Maakasutuse juhtotstarbe muudatused liikide leiukohtade vahetus läheduses ei oma ÜP täpsusastmes ebasoodsat mõju, sest liikide leiukohad on kaitstud ranniku või kalda veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvõõnditega. ÜP täpsusastmes on detailsem analüüs antud kitsenduste mõjualades ebavajalik ning ebasoodne mõju välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud perspektiivse kergliiklustee, kergliiklussilla ja tuletõrje veevõtukoha rajamisel. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	harilik ebapärlikarp (<i>Margaritifera margaritifera</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)	Loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest liikidest on veekogudega seotud ka harilik ebapärlikarp ja paksukojaline jõekarp. Ebapärlikarp elab puhastes jahedaveelistes vooluveekogudes, ainuke liigi elupaik Eestis asub Lahemaal (Pärlijõgi koos sinna suubuvate ojadega). Paksukojaline jõekarp elutseb selgetes, liivase või kruusase põhjaga keskmise- või kiirevoolulistes veekogudes (Loobu jõgi, Valgejõgi). ÜP-ga on kavandatud perspektiivne tuletõrje veevõtukoht Pudisoo jõe (Pärlijõgi) ääres Kodu-Kalamäe maaüksuse (35301:001:0798) servas, mille puhul ei saa ebasoodsat mõju teket ebapärlikarbile välistada.	ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Ebasoodne mõju ei ole välistatud perspektiivse kergliiklustee ja tuletõrje veevõtukoha rajamisel. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor ristub/piirneb ebapärlikarbi elupaigaks oleva veekoguga Kuusalu-Leesi teel (Pudisoo sild, Ohrpää oja ületus), Kolga-Pudisoo teel (Maarikoja, Kolga jõgi), Liiapeksi-Loksa teel (Pärlijõgi, Punsu oja). Perspektiivne kergliiklustee koridor jääb Võsu-Kotka teel ning Kasispea-Ilumäe teel paksukojalise jõekarbi leiukohtade vahetusse lähedusse (kokku kolmel korral). Ebasoodsa mõju teke liikidele ei ole välistatud. ÜP-ga kavandatud põhimõtteline paadikuuride ala Vihasoo külas Loobu jõe ääres jääb paksukojalise jõekarbi elupaiga vahetusse lähedusse. Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Loodusala piiril jäävad ebapärlikarbi elupaigad Tallinn-Narva mnt mõjualasse (ristumine põhimõtteliste kogujateedega). Tähele tuleb panna, et <u>ÜP-s kajastatud lahendus on indikatiivne, st tegemist ei ole siduvate üldplaneeringu osadega, lahendusi täpsustatakse tee ehitusprojektide koostamise käigus</u>. Projekteerimise etapis tuleb läbi viia lahenduste võrdlev analüüs, mille raames analüüsida kogujateede jt rajatiste asukohti ja lahendusi ning vajadusel koostada täiendavad uuringud. Seega ÜP KSH aruandes Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju ei hinnata. Maakasutuse juhtotstarbe muudatused liikide leiukohtade vahetus läheduses ei oma ÜP täpsusastmes ebasoodsat mõju, sest leiukohad on kaitstud jõgede veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönditega. ÜP täpsusastmes on detailsem analüüs antud kitsenduste mõjualades ebavajalik.	
	rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor jääb 17210 Võsu-Kotka teel ning 11286 Kasispea-Ilumäe teel liigi leiukohtade vahetusse lähedusse ning Vanakülas on üle Valgejõe kavandatud perspektiivne kergliiklussild. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Vihasoos Loobu jõe äärde on kavandatud põhimõttelised paadikuuride rajamiseks sobilikud alad. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Maakasutuse juhtotstarbe muudatused liigi leiukohtade vahetus läheduses ei oma ÜP täpsusastmes ebasoodsat mõju, sest liigi leiukohad on kaitstud jõgede	Ebasoodne mõju ei ole välistatud perspektiivse kergliiklustee ja kergliiklussilla rajamisel. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönditega. ÜP täpsusastmes on detailsem analüüs antud kitsenduste mõjualades ebavajalik.	
	suur-mosaiikliblikas (<i>Hypodryas maturna</i>), suur-kuldtiib (<i>Lycaena dispar</i>)	Loodusalal ei ole EELISes registreeritud liikide leiukohti. Potentsiaalselt on suur-mosaiikliblikale sobivaks elupaigaks puisniidud ja suur-kuldtiib elutseb luhtadel, soistel niitudel ja veekogude kallastel, kus on piisavalt niiskust. ²¹ Seega täpsemate leiukohtade puudumise tõttu ei saa ebasoodsat mõju esinemist liikidele ennustada. Liblikatele sobivad elupaigad on samas kaitstud ja arvesse võetud loodusala kaitse-eesmärgiks olevate koosluste kaitse ja neile avalduva mõju hindamise läbi.	Täiendav mõju hindamine ei ole vajalik.
	kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>) ²² , vasakkeermene pisitigu (<i>Vertigo angustior</i>), suur-rabakiil (<i>Leucorhinia pectoralis</i>)	Loodusalal registreeritud leiukohtade vahetusse lähedusse ei ole ÜP-ga objekte või maakasutuse muudatusi planeeritud. Ebasoodsa mõju teke on välistatud.	Säilib olemasolev olukord ja täiendav mõju hindamine ei ole vajalik.
Lahemaa linnuala	rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), piilpart (<i>Anas crecca</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), merivart (<i>Aythya marila</i>), nõmmekiur (<i>Anthus campestris</i>), punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>),	EELISes puuduvad Kuusalu vallas Lahemaa linnuala territooriumil liigi leiukohad. Liikide kaitse on tagatud läbi elupaikadeks sobivate koosluste kaitse ja sihtkaitsevööndites ala kaitsekorra tulenevate pesitsusrahu nõuete. Ebasoodsa mõju teke on ÜP täpsusastmes välistatud.	Edasine mõju hindamine on ebavajalik.

²¹ Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava 2016–2025. Keskkonnaamet 2016. Tekstis edaspidi *Lahemaa KKK*.

²² Kaunis kuldking on loodusala kaitse-eesmärgiks vaid Natura standard andmevormis, <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/sdf/#/sdf?site=EE0010173&release=62> . Kaitsekorralduskavas on välja toodud, et Lahemaal on vähe liigile tüüpilisi elupaiku.

	niidurisla e rüdi e niidurüdi (<i>Calidris alpina schinzii</i>), öösoor (<i>Caprimulgus europaeus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), valge-toonekurg (<i>Ciconia ciconia</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), õõnetuvi (<i>Columba oenas</i>), vööt-põõsalind (<i>Curruca nisoria</i>), laululuik (<i>Cygnus cygnus</i>), kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>), värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>), kalakajakas (<i>Larus canus</i>), tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), männi-käbilind (<i>Loxia pytyopsittacus</i>), nõmmelõoke (<i>Lullula arborea</i>), jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>), rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>), suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), roherähn e meltsas (<i>Picus viridis</i>), sarvikpütt (<i>Podiceps auritus</i>), tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>), hahk (<i>Somateria mollissima</i>), händkakk (<i>Strix uralensis</i>), vaenukägu e toonetutt (<i>Upupa epops</i>)		
--	---	--	--

karvasjalg-kakk (<i>Aegolius funereus</i>), kassikakk (<i>Bubo bubo</i>), välja-loorkull (<i>Circus cyaneus</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), herilaseviu (<i>Pernis apivorus</i>), randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>), punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>), kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>)	ÜP-ga ei kavandata liikide elupaikadesse ja vahetusse lähedusse objekte või maakasutuse juhtotstarbe muudatusi, ebasoodsa mõju teke on ÜP täpsusastmes välistatud.	Olemasolev olukord säilib ja edasine mõju hindamine on ebavajalik.
jäälind (<i>Alcedo atthis</i>)	ÜP-ga on kavandatud liigi leiukohta Nõmmeveskile võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala Lahemaal ja tootmise maa-ala. Maakasutuse juhtotstarbe muudatused liigi leiukohtade vahetus läheduses ei oma ÜP täpsusastmes ebasoodsat mõju, sest liigi leiukohad on kaitstud jõgede veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönditega. ÜP täpsusastmes on ebasoodne mõju välistatud.	Olemasolev olukord säilib ja edasine mõju hindamine on ebavajalik.
hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	ÜP-ga on kavandatud liigi leiukohta Hara külla (Tümamäe, 42301:002:0176) võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala Lahemaal ning elupaiga vahetusse lähedusse perspektiivne kergliiklustee. Ebasoodsa mõju teket ei saa välistada.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
põldtsiitsitaja (<i>Emberiza hortulana</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>)	EELISes registreeritud põldtsiitsitaja leiukoha lähedale Vihasoo küla põllumajandusmaastikule on kavandatud võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala. Soorinna külas on punaselg-õgija leiukohal kattuvus võimaliku elamuehituseks sobiva maa-alaga. Ebasoodsa mõju teket ei saa kummalgi juhul välistada.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), väänkael (<i>Jynx torquilla</i>), laanepüü (<i>Tetrastes bonasia</i>)	Kasispea ja Tammispea külas piirneb väike-kärbsenäpi leiukohaga ja Kotka külas laanepüü leiukohtadega perspektiivne kergliiklustee koridor. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Tammispea külas on ÜP-ga kavandataval võimalikul elamuehituseks sobilikul maa-alal kattuvus väike-kärbsenäpi leiukohaga Uuetoa (42301:004:1000) kinnistul, Vihasoo külas Krönbergi (42301:004:0459) kinnistul, Kasispea külas Kadapiku (42301:004:0344) kinnistul, Loksa külas Rütli (42301:004:0523) ja selle naaberkinnistutel. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Loksa ja Kotka külas on võimalikul elamumaal kattumine laanepüü elupaikadega. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud Loksa külas. Kotka külas jääb kattuv ala	Väänkaela puhul olemasolev olukord säilib ja edasine mõju hindamine on ebavajalik. Väike-kärbsenäpi ja laanepüü puhul on vaja jätkata asjakohase hindamisega.

		Valgejõe ehituskeeluvööndisse, mis on ÜP täpsusastmes piisav, et välistada ebasoodsa mõju teket. Hara külas on ÜP-ga kavandataval võimalikul elamuehituseks sobilikul maa-alal kattuvus väänkaela leiukohaga. Joaveski külas samanimelisel kinnistul on kattuvus kavandataval tootmise maa-alal väänkaela leiukohaga. Mõlemal juhul on alal juba olemasolev hoonestus ning seega pole oodata muutusi olemasolevas olukorras ning täiendav mõjude hindamine ei ole vajalik (ebasoodne mõju on välistatud).	
	väike-kirjurähn (<i>Dendrocopos minor</i>), musträhn (<i>Dryocopus martius</i>), laanerähn e kolmvarvas-rähn (<i>Picoides tridactylus</i>),	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridori läbib/piirneb laanerähni ja musträhni elupaigaga ning võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala kattub laanerähni elupaigaga. Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud. Võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala kattub ka musträhni ja väike-kirjurähni elupaigaga. Väike-kirjurähni puhul on samas ka kattuvus kavandatava tootmise maa-alaga. Kavandatud maakasutuse muudatused kattuvad kaitstavate liikide elupaikadega vaid väikeses ulatuses juba olemasolevate elamute juures, seega pole olemasolevas olukorras muudatusi ette näha ning edasine mõju hindamine ei ole vajalik. Väike-kirjurähni puhul kaitseb Nõmmeveski elupaika veel ka Valgejõe ehituskeeluvöönd, mistõttu ÜP täpsusastmes ei ole edasine mõju hindamine vajalik ning ebasoodne mõju on välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>),	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridori läbib merikotka elupaika kahes kohas: Juminda poolsaarel ja Tammisspea külas. Juminda poolsaarel läbib kergliiklustee koridor lisaks ka kanakulli elupaika. Vihasoo merikotka elupaik kattub ÜP-ga kavandatud võimaliku elamuehituseks sobiliku maa-alaga. Ebasoodne mõju ei ole ühelgi juhul välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	sookurg (<i>Grus grus</i>)	ÜP-ga kavandatud võimaliku elamuehituseks sobiva maa-alaga kattumine liigi elupaigaga (Vihasoo küla, Ristimetsa, 42301:004:0296). Ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.
	metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), teder (<i>Lyrurus tetrix</i>)	ÜP-ga kavandatud kergliiklustee koridor piirneb metsise elupaigaga Hara soo, Lohja soo piirkonnas, samuti Kotka-Valgejõe ja Vösu-Kotka tee ääres. Ebasoodne mõju ei ole välistatud.	Ebasoodne mõju ei ole välistatud. Tuleb jätkata asjakohase hindamisega.

		ÜP-ga kavandatud võimaliku elamuehituseks sobiva maa-alaga kattumine metsise elupaigaga Hara soo piirkonnas: 1. Muru, 42301:002:0447 - tegu on olemasoleva elamu ümber määratud elamumaaga, mistõttu täiendava ebasoodsa mõju teket ei ole oodata. 2. Loksa metskond 54, 35203:001:0166 – maatulundusmaa sihtotstarbega ala, kus on säilinud looduslikud olud ja seega ei saa ebasoodsa mõju teket metsisele välistada. ÜP-ga kavandatud võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala kattub metsise elupaigaga ka Murksis, Kolgakülas ja Nõmmeveskil, kuid kattuvused on väga väikesed ja olemasolevate elamute vahetus läheduses, mistõttu ei ole muutust olemasolevas olukorras ning seeläbi liigi elupaiga kadu ette näha ning täiendav mõju hindamine ÜP täpsusastmes ei ole vajalik. Erandlik on vaid Kolgakülas Kääpa (35301:001:0938) kinnistul metsamaaga kattuv võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala osa, kus ebasoodsa mõju teket metsisele ei saa välistada. Tedre elupaik (KLO9111727) kattub võimaliku elamuehituseks sobiliku maa-alaga, ebasoodsa mõju teke ei ole välistatud.	
--	--	---	--

Natura eelhindamise tulemused

Natura eelhindamisega jõutakse järeldusele, et üldplaneeringu rakendumisel on välistatud ebasoodsate mõjude avaldumine järgmistele Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele: **Valkla klindi loodusala** ning **Kolga lahe linnu- ja loodusala**. Natura 2000 aladel (**Valgejõe** ja **Pakasjärve loodusala**, **Põhja-Kõrvemaa** ja **Ohepalu linnu- ja loodusala**), kuhu on kavandatud kehtestatud Kaitseväe keskpõlügeni REP-i või koostamisel oleva Soodla REP-i alusel riigikaitsema, on kavandatud tegevuse mõju hinnatud või hinnatakse REP-i KSH käigus ning siin KSH aruandes seda ei dubleerita. Muude Kuusalu ÜP-ga kavandatud tegevuste osas on neile aladele ja kaitse-eesmärkidele ebasoodsate mõjude avaldumine välistatud.

Üldplaneeringu ruumilise lahenduse väljatöötamisel on arvesse võetud nende Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade paiknemist, et tagada alade ja nende kaitse-eesmärkide soodne seisund. Nendele Natura 2000 aladele ega nende alade võimalikku mõjualasse üldplaneeringuga tegevusi ega objekte ei ole kavandatud ja senisest erinevat maakasutust ei planeerita. Tulenevalt Natura eelhindamise järeldustest ei ole vaja neile aladele Natura asjakohast hindamist läbi viia.

Natura eelhindamisega jõutakse järeldusele, et ebasoodsa mõju tekkimist üldplaneeringu rakendamisel ei saa välistada mõju **Kaberla loodusalale**, **Lahemaa linnu- ja loodusalale** ja selle kaitse-eesmärkidele. Lahemaa linnu- ja loodusala puhul tuleb jätkata asjakohase hindamisega, mis viiakse vastavalt strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastmele läbi järgnevalt.

Kavandatava tegevuse mõju hindamine Natura-alade terviklikkusele ja kaitse-eesmärkide saavutamisele ning leevendavate meetmete kavandamine

Mõjude prognoosimisel arvestatakse üldplaneeringuga kavandatava maakasutuse ja tegevustega ning analüüsitakse, millised nendest võiksid Natura alasid mõjutada. Vajadusel tehakse mõju vältimiseks ettepanekud ÜP lahenduse muutmiseks või antakse soovitusel järgnevateks kavandatavate tegevuste etappideks (detailplaneeringud, projektid, tegevusload) ja mõjude hindamiseks. Lähtutakse asjaolust, et planeeringu rakendamine ja planeeringuga kavandatavate tegevuste elluviimine ei tohi Natura 2000 alade kaitse-eesmärke kahjustada ning ebasoodsa mõju tekkimise võimaluse välistavad vajadusel seatavad meetmed. Mõju prognoosimine Kuusalu valla Natura 2000 võrgustiku aladele on toodud järgnevas tabelis 4-5.

Tabel 4-5. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju hindamine Kaberla loodusalale ja Lahemaa linnu- ja loodusalale

Kaberla loodusala		
ÜP-ga kavandatav tegevus ja kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas	Mõju hinnang	Leevendavate meetmete kavandamine ja soovitused järgnevateks etappideks
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> kergliiklustee rajamine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Kergliiklusteede võrgustiku kavandamisel on lähtutud nii igapäevase liikumisvajadusega asulatesse kui ka valla olulisemate puhkepiirkondade (ranna-alad, Lahemaa) ühendamise vajadusega. Kergliiklustee täpne paiknemine, ruumivajadus ja liigitus (jalgtee/jalgtrattatee) määratakse täpsema planeeringu või projektiga. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 6280*	Perspektiivne kergliiklustee koridor on kavandatud loodusala lõunapoolse lahustüki põhjaserva ehk 11260 Jõelähtme-Kemba teest (35201:001:0229) lõunasse. ÜP täpsustamises ei ole teada kavandatud tee parameetreid, perspektiivne kergliiklustee koridori asukohta ulatub esmatähtis elupaigatüüp lood (alvarid – 6280*) esinduslikkusega A või B. Kergliiklustee rajamisel kaitstava kooslusega kattuvalt ei saa välistada elupaigatüübile ebasoodsa mõju teket, st tegevusega kaasneb elupaiga kahjustamine ja pindala vähenemine. Seetõttu tuleb kergliiklustee rajada väljapoole kaitstavat elupaigatüüpi. Loodusalal kaitstavad kooslused paiknevad mõlemal pool teed, kooslused on inventeeritud loodusala piirini, Ortofoto põhjal jääb olemasoleva maantee teekatte serva ja inventeeritud koosluste vahele ca 3-6 m vaba maad. Eelnevast tulenevalt on kergliiklusteed võimalik rajada ainult väljapoole Kaberla loodusala ehk olemasolevas maanteekoridoris, seejuures on Ortofoto põhjal potentsiaalselt rohkem ruumi tee rajamiseks Jõelähtme-Kemba teest põhjas, kus teekoridoriga piirneva elupaigatüübi esinduslikkuseks on inventeeritud B.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta, kuid Jõelähtme-Kemba tee äärde kavandatud kergliiklustee detailse lahenduse väljatöötamisel tuleb arvestada, et seda on võimalik rajada vaid väljapoole loodusala piiri olemasolevasse maanteekoridori. Tõenäoliselt on otstarbekas paigutada kergliiklustee loodusala läbivas osas olemasolevast teest põhja poole. Kui kergliiklusteed ei ole võimalik kas vähesel ruumi tõttu või mõnel muul põhjusel olemasolevasse maanteekoridori rajada, tuleb loodusalale jääval osal seda läbiva kergliiklustee rajamisest loobuda.
Lahemaa loodusala		
ÜP-ga kavandatav tegevus ja kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas	Mõju hinnang	Leevendavate meetmete kavandamine ja soovitused järgnevateks etappideks
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> perspektiivsed parklad <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 2130*, 9010*	1. Perspektiivne parkla on kavandatud Hara sadama maa-alale (42301:001:0292). Parklad on maakasutusplaani toodud punktleppemärkidena, st nende täpsed parameetrid ei ole kindlaks määratud. Parkla vahetusse lähedusse, parkla ja mere vahele jääb vanade loodusemetsade esmatähtis elupaigatüüp (9010*) esinduslikkusega C. Metsakooslus paikneb enamuses järsul merekaldal, kuid ulatub vähesel määral ka laugele kaldapealsele. Parkla rajamisel tuleb vältida esmatähtsa elupaigatüübi kahjustamist, parkla tuleb rajada elupaigaga piirnevale lagedale alale ja veerežiimi muutmine ei ole lubatud. 2. Perspektiivne parkla on Kolga-Aabla külas Rannaliiva maaüksusel (35301:001:1036) kavandatud esmatähtsale elupaigatüübile hallid luited (kinnistunud rannikuluited - 2130*) esinduslikkusega A. Kuna kavandatud tegevusega kaasneb esmatähtsa elupaigatüübi kahjustamine ja pindala vähenemine, tuleb ÜP	ÜP põhilahendust on vaja muuta Kolga-Aabla külas, kus on vajalik parkla rajamisest loobumine või selle kavandamine väljapoole kaitstavaid elupaigatüüpe. ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta Hara sadama kinnistule kavandatava parkla puhul, kus tuleb parkla rajamise edasiste etappide käigus kavandada parkla täpne asukoht jm nii, et selle rajamine ei kahjustataks esmatähtsat elupaigatüüpi (st välistada tuleb

	põhilahendust muuta ja kavandada parkla kas väljapoole kooslust või selle rajamisest loobuda.	metsakoosluse raie ning veerežiimi muutmine).
ÜP-s kavandatud tegevus: kallasrajale juurdepääsu tagamine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: avalikult kasutatavate veekogude kallasrajale on avalik juurdepääs tagatud kas riigiteede, kohalike teede, detailplaneeringuga planeeritud jalgteede või avalikuks kasutuseks määratud erateede kaudu. Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas: 1160, 1210, 1220, 1630*, 1640, 2110, 2120, 2130*, 2180, 6270*, 6510, 9010*	Juurdepääsud kallasrajale on üle kaitstava koosluse kavandatud Andineeme külas (2110, 2130*, 1640, 1220, 1630*), Tsitre külas (1640), Pudiisoo külas (1630*), Pedaspea külas (1220, 1630*) ja Kolga-Aabla külas (1220, 2120), Kiiu-Aabla külas (1220, 1630*, 6270*), Leesi külas (1630*, 1640, 6270*), Tammistu külas (1630*, 6430), Juminda külas (1220, 2110, 1640), Tapurla külas (1210, 2180, 9010*), Virve külas (1220, 1640, 6510, 6270*), Hara külas (1160, 1630*, 1640, 9010*), Kasispea külas (1640, 2180, 9010*), Pärisea külas (1220, 1630*, 2180), Viinistu külas (1220), Turbuneeme külas (1220, 6510), Kasispea külas (1640), Vihasoo külas (1630*, 6510) ja Tammispea külas (1160). Juurdepääsud asuvad reeglina juba olemasolevatel ning inimeste poolt regulaarselt kasutatavatel pinnasradadel. ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Koosluste säilitamiseks tuleb tagada, et juurdepääsude asukohtades olevad teed ja rajad säilivad olemasolevas mahus ja kujul (ei kavandata nende katmist asfaldiga, laiendamist vms kooslusi kahjustavat tegevust). Üheselt mõistetavuse huvides on soovitatav täiendada ÜP seletuskirja eelnõus olevat lauset „Juurdepääs kallasrajale ei tähenda tingimata tee, kui rajatise olemasolu“ moel.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Tuleb tagada, et kallasrajale juurdepääsude kavandatavate alade asukohtades olevad teed ja rajad säilivad olemasoleval kujul ja mahus ning välistatud on seal asuvate koosluste kahjustamine. Soovitav on täpsustada ÜP seletuskirja viitega, et kallasrajale juurdepääs ei tähenda tingimata tee, kui rajatise olemasolu.
ÜP-s kavandatud tegevus: väikesadama rajamine ja sadama maa-ala määramine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Sadam on veesõidukite sildumiseks kohandatud ja sadamateenuse osutamiseks kasutatav maa- ja veeala ning seal asuvad sadama sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ehitised. Sadama maa-ala on sadama teenindamiseks kasutatav maa-ala. Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas: 1110, 1210, 1220, 1630*, 6270*, 6510, 9010*, 9070, 9080*	1. Perspektiivne väikesadam Andineeme külas Vahi maaüksuse (35203:001:0094) ääres kattub kaitstava elupaigatüübiga 1220 (esinduslikkus A). Sadam on kujutatud punktleppemärgina ning täpsemat sadama maa-ala ei ole määratletud, potentsiaalsesse mõjualasse jäävad veel kaitstavad elupaigatüübid 9070, 6510 ja 6270* (kõigi esinduslikkus on C). Perspektiivsest sadamast põhjas on olemasolev paatide vette laskmise koht. Väikesadamat ei saa rajada, kui see kahjustab kaitstavaid maismaa kooslusi ning kuna sadama vahetu ümbrus on kooslustega lausaliselt ümbritsetud on raske näha, kuidas oleks võimalik sadamat rajada ilma ebasoodsa mõju avaldumiseta. 2. Perspektiivne väikesadam Tsitre külas Silla maaüksuse (35301:001:1720) ääres kattub meres kaitstava elupaigatüübiga 1110 ja maismaal kaitstava rannikooslusega 1220, ÜP-ga määratud sadama maa-ala kattub veel suures ulatuses esmatähtsa elupaigatüübiga 9080* . Kõigi kaitstavate koosluste puhul on määratud esinduslikkuseks B. Sadama rajamisel ei tohi kaitstavaid kooslusi kahjustada (sh ei tohi muuta veerežiimi ning metsakoosluses on keelatud igasugune	ÜP põhilahendust on vaja muuta. Väikesadama rajamine Andineeme külla Vahi maaüksuse lähetele ilma kaitstavaid kooslusi kahjustamata on võimatu. Väikesadama rajamisest tuleb loobuda. Väikesadama rajamine Tsitre külla Silla kinnistule ei ole kaitse-eesmärgiks olevaid rannakooslusi kahjustamata võimalik, mistõttu väikesadama rajamisest ja sadama maa-ala määramisest on vaja loobuda. ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Olemasolevate sadamate puhul ei tohi nende laiendamise või muu edasise

	raietegevus), teoreetiliselt on sadama maa-ala idaservas kitsas ala, kuhu pole kaitstavat metsakooslust (9080*) inventeeritud, lisaks sadamaala osalisel nihutamisel ida suunas naaberkinnistule, saaks metsakooslust veelgi enam vältida. Paraku aga ulatuvad veealused liivamadalad (1110) rannikuni ja püsitaimestuga kivirandadega (1220) kattuvust ei ole samuti võimalik vältida. Seega väikesadama rajamine ilma rannikukooslusi kahjustamata ei ole võimalik. 3. ÜP-ga kavandatud sadama maa-ala kattub Vainu sadama juures kooslustega 1210 ja 6270*. Vainu väikesadam on hetkel osa suuremast Vainu kinnistust, mille sihtotstarve on maatulundusmaa. Juhul kui sadama maa-alal plaanitakse laiendusi vms arendustegevust, tuleb välistada ebasoodsa mõju teke kaitstavatele kooslustele. 4. ÜP-ga kavandatud sadama maa-ala Leesikalda sadama juures kattub kaitstava kooslusega 6270*. Ala edasisel arendamisel vältida koosluse kahjustamist. 5. ÜP-ga kavandatud sadama maa-ala kattub kaitstava kooslusega 1630* maaüksusel Tapurla sadam (42301:001:0808), mis on juba tootmismaa sihtotstarbega ning toimiv sadam. Ala edasisel arendamisel vältida koosluse kahjustamist. 6. Sadama maa-ala kattub kaitstava metsakooslusega (9010*) Hara sadama (42301:001:0292) kinnistul. Hara Sadam on olemasolev ja toimiv sadam. Ala edasisel arendamisel on koosluse kahjustamine (eelkõige raie) keelatud. 7. Sadama maa-ala kattub kaitstava kooslusega 1220 Suurpea sadama maaüksusel (42301:003:0834). Tegu on olemasoleva ja toimiva sadamaga, kuid juhul, kui alal plaanitakse edasist arendustegevust, tuleb välistada ebasoodsa mõju teke kaitstavale kooslusele.	arendustegevuse käigus sadama maa-alal asuvaid kaitstavaid koosluseid kahjustada (sh välistada rajatiste rajamine kooslusega kattuvalt, metsakooslustes raie, muudes rannikukooslustes aga ka nt kauba või ehitusmaterjali ladustamine või liigne tallamine). Juhul, kui edasistes planeeringuetappides soovitakse kaitse-eesmärgiks olevate koosluste vahetusse lähedusse või nendega kattuvalt sadama ala edasi arendada, on vajalik uuesti läbi viia Natura hindamine võttes arvesse lisandunud detailsemat informatsiooni planeeritud tegevuse kohta.
ÜP-s kavandatud tegevus: põhimõttelise rannakindlustuse asukoha määramine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Planeering määrab ranna kindlustusrajatiste asukohad, eesmärgiga kaitsta rannas asuvaid looduskooslusi ja ehitisi, sh inimese heaolu ja tervist, mere mõju eest ning hoida ära võimalikke tormikahjustusi. Üldplaneering tulenevalt oma üldistusastmest ei täpsusta kindlustusrajatise lahendust. Kuna randade purustused sõltuvad nii ranna tüübist kui ka avatusest ja tuulte suunast, on otstarbekas kindlustusrajatise iseloom täpsustada projekteerimise faasis.	ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus kattub kaitstava kooslusega püsitaimestuga kivirannad (1220) Tammistu külas Loksa metskond 8 maaüksusel (42301:001:0300). Rannakindlustus on paigutatud kaitstava koosluse serva, kindlustusrajatise täpne asukoht ning tüüp valida edasise projekteerimise käigus selline, et kaitstav kooslus ei saaks kahjustada. Võimalusel nihutada rannakindlustuse asukoht väljapoole kaitstavat kooslust. Kui nihutamine ei ole võimalik, siis selgitada rannakindlustuse rajamise võimalikkus välja edasiste etappide käigus detailsema mõjuhinna (sh Natura) raames. Võimalik, et tehniliste lahendustega on ebasoodsa mõju teket võimalik leevendada. Juhul, kui ebasoodsa mõju välistamine ei ole võimalik, tuleb arvestada asjaolu, et rannakindlustus on kavandatud juba olemasoleva inimasustuse kaitseks, mistõttu võib olla vajalik tulevikus rakendada Natura erandit. ÜP põhilahenduse muutmise ei ole vajalik. Sama reegel kehtib ka järgnevatel juhtudel:	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Võimalusel nihutada kindlustusrajatised kaitstavatest kooslustest eemale. Kaitstavate kooslustega kattuvalt või nende vahetusse lähedusse kavandatud rannakindlustuse puhul on vajalik edasiste etappide käigus valida kindlustusrajatise täpne asukoht ning tüüp selline, et kaitstavad kooslused ei saaks kahjustada. Tehniliste lahendustega on võimalik kindlustusrajatise mõju leevendada – kasutada nt looduslähedasi lahendusi vms, täpne mõjuhindamine (sh Natura

Projekteerimise faasis tuleb läbi viia KMH eelhindamine, et välja selgitada kaasnevate mõjude iseloom ja täpsema hindamise vajadus. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1140, 1220, 1640, 6510, 6270*	- ÜP-ga kavandatud põhimõtteline rannakindlustus kattub suures ulatuses kaitstavate kooslustega püsitaimestuga kivirannad (1220), püsitaimestuga liivarannad (1640), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) ning piirneb elupaigatüübiga aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) Virve külas Virve nina piirkonnas Loksa metskond 9 kinnistul (42301:001:0310). - Hara külas kattuvad kavandatavad ranna kindlustusrajatised kaitstava elupaigatüübiga liivased ja mudased pagurannad (1140) ja piirnevad kooslusega püsitaimestuga liivarannad 1640. - Kasispea külas kattuvad ranna kindlustusrajatised kaitstavate elupaigatüüpidega 1140 ja 1640.	hindamine) on vajalik viia läbi ka järgmiste etappide käigus.
ÜP-s kavandatud tegevus: põhimõttelise lautrikohtade ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Ei ole ehitis vaid looduslikult sobiv randumiskoht paatidele, kus neid on võimalik vajadusel kuivale tõmmata. Lautri rajamisel ei ole üldjuhul lubatud rannajoone muutmine ega rajatiste ehitamine, lauter ei pea olema maismaa poolt mootorsõidukiga juurdepääsetav. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1110, 1160, 1220, 1630*, 1640	1. ÜP-ga kavandatud perspektiivsed lautrikohad kattuvad kaitstava elupaigatüüpidega püsitaimestuga kivirannad (1220) ja veealused liivamadalad (1110) Andineeme, Muuksi ja Tsitre külas. 2. Tammistu ja Leesi külas jäävad ÜP-ga kavandatud perspektiivsed lautrikohad elupaigatüüpide 1220 ja 1630* vahetusse lähedusse. 2. Pärisea külas on lautrikoht kavandatud elupaigatüübi laiad madalad lähed (1160) vahetusse lähedusse. 3. Juminda külas on lautrikoht kavandatud elupaigatüüpide püsitaimestuga liivarannad (1640) ja 1160 vahetusse lähedusse. Eeldusel, et rannale ei lisata tehisklikke rajatise ja elupaigatüüpides ei teostata mingeid püsivaid muudatusi (merepõhja süvendamine vms), on paatide liigutamisel vaid ajutine ja ebaoluline mõju merepõhjale (nt tormide poolt tekitatav kahju võib olla teoreetiliselt palju suurem), mistõttu looduslike lautrikohtade määramisel puudub ebasoodne mõju kaitstavatele kooslustele.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Looduslike lautrikohtade määramisel puudub ebasoodne mõju kaitstavatele kooslustele.
ÜP-s kavandatud tegevus: põhimõttelise paadikuuride ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Paadi kaldal hoidmiseks vajalik ehitis. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1160, 1220, 1640, 3260, harilik hink (Cobitis taenia), lõhe (Salmo salar),	1. Hara külas ca 3 km rannalõigul kattub kooslusega püsitaimestuga liivarannad (1640) ning piirneb elupaigatüübiga püsitaimestuga kivirannad (1220) põhimõtteline paadikuuride ala. Kooslusega kattumine ei ole lausaline ja kuna tegu on põhimõttelise paadikuuride rajamiseks sobiliku alaga, siis on kuure võimalik rajada väljaspoole koosluste esinemisalasid nii, et koosluste kahjustamine on välistatud. 2. Pärisea külas on elupaigatüübi laiad madalad lähed (1160) vahetusse lähedusse kavandatud perspektiivsed paadikuurid, mis ortofoto põhjal jäävad merele. Kooslusega kattuvalt ja kooslust kahjustavalt ei ole paadikuuride rajamine lubatud.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Edasiste etappide käigus vältida paadikuuride rajamisel kaitstavate koosluste kahjustamist ning paadikuure mitte rajada kaitstavate koosustega kattuvalt. Loobu jõe ääres paadikuuride detailsemal kavandamisel, st võimalike planeeringute,

paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	3. Vihasoo külas Loobu jõe äärde (elupaigatüüp 3260) on kavandatud põhimõtteline paadikuuride ala. Jõgi on elupaigaks ka kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele (lõhe, hink, rohe-vesihobu, paksukojaline jõekarp). Paadikuuride rajamine ei tohi kahjustada looduslikus seisundis jõesäangi, ega selle vahetut kaldaala. Seega tuleb paadikuuride kavandamise järgmises etapis arvestada, et kaitstava koosluse ja liikide kahjustamine on keelatud, mistõttu peab jõe vahetus kaldavööndis (minimaalselt 10 m ulatuses ehk veekaitsevööndis) jõekalda kahjustamisest hoiduma. Keelatud on jõe valgustingimusi muutev puude ja põõsaste raie.	projektide või tegevuslubade puhul tuleb läbi viia Natura hindamine selgitamaks välja, millises mahus ja lahenduses (sh vajadusel leevendavate meetmete rakendamisel) on võimalik arendusalade realiseerimine välistades ebasoodsa mõju tekkimise Natura ala kaitse-eesmärkidele.
ÜP-s kavandatud tegevus: perspektiivne kergliiklussild <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 3260, rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>)	Vanakülas on üle Valgejõe kavandatud perspektiivne kergliiklussild. Jõgi on inventeeritud kui looduslal kaitstav elupaigatüüp jõed ja ojad (3260), kuhu loetakse ainult neid vooluveekogude lõike, mis on püsinud looduslikus või looduslähedases seisundis. Jõgi on elupaigaks loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele: rohe-vesihobu, harilik võldas. Kergliiklussilla rajamisel ei tohi Valgejõe looduslikku seisundit kahjustada, ega liikide liikumist takistada (sh veereostus, kaevetööd, ehitusmaterjalide vette sattumine, paisutamine või mis iganes muu liikide elupaiga oluline mõjutamine).	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Kergliiklussilla rajamisel ei tohi Valgejõe looduslikku seisundit kahjustada, ega liikide liikumist takistada.
ÜP-s kavandatud tegevus: perspektiivne tuletõrje veevõtukoht <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1630*, 3260, 6270*, 6510, 6530*, 9010*, 9070, harilik ebapärlikarp (<i>Margaritifera margaritifera</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>)	Virve külas Loksa metskond 139 kinnistul kattub perspektiivne tuletõrje veevõtukoht esmatähtsa kaitstava elupaigatüübiga liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*). Koosluse kahjustamise vältimiseks nihutada veevõtukoht väljapoole kooslust või selle rajamisest loobuda. Ka vahetult üle Virve tee on inventeeritud sama elupaigatüüp, Veevõtukoha saaks rajada nt Mihkli kinnistu kirdeserva. Vihasoo külas Vana-Katlamaja kinnistul (42301:004:0364) Ristikheina tee T9 ääres paiknev perspektiivne tuletõrje veevõtukoht kattub kaitstava kooslusega vanad looduspõõsad (9010*). Koosluse kahjustamise vältimiseks rajada veevõtukoht kas teisele poole teed või nihutada see kooslusest väljapoole. Joaveski külas Pae kinnistul (35301:001:0696) ja Pärisea külas Vana-Matsu kinnistul (42301:003:0538) paikneb ÜP-ga kavandatud perspektiivne tuletõrje veevõtukoht, mis kattub looduslal kaitstava kooslusega puiskarjamaad (9070). Koosluse kahjustamise vältimiseks nihutada veevõtukohta ja planeerida vajaminev tuletõrjemasinate ümber pööramise koht koosluse piiridest väljapoole. Vajadusel (ruumipuudusel) paigutada need teisele poole olemasolevat teed, kus kaitstavad kooslused puuduvad. Pärisea külas on nt võimalik veevõtukoha nihutamine lõunasse Kooli metsa kinnistule. Leesi külas Uhi maaüksuse (35301:001:1996) servas kattub kaitstav kooslus puisniidud (6530*) perspektiivse tuletõrje veevõtukohaga. Veevõtukoht kavandada väljapoole kaitstavaid kooslusi, nt Luharanna kinnistu (35301:001:1697) serva.	ÜP põhilahendust on vaja muuta. Tuletõrje veevõtukohad koos tuletõrjemasinate ümber pööramiseks vajalike kohtadega nihutada väljapoole kaitstavaid kooslusi. Seejuures ei sobi veevõtukohaks Pudisoo jõgi, mis on kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp ning ka elukoht mitmetele kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele.

	Juminda külas Loksa metskond 8 kinnistul (42301:001:0300) kattub esmatähtis kaitstav kooslus rannaniidud (1630*) perspektiivse tuletõrje veevõtukohaga. Kavandada veevõtukoht väljapoole kaitstavaid kooslusi. Pudisoo külas Kodu-Kalamäe kinnistu (35301:001:0798) serva Pudisoo jõe äärde on kavandatud perspektiivne veevõtukoht, mille rajamisel on oodata ebasoodsa mõju teket loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele: jõesilm, I kategooria kaitsealune harilik ebapärlikarp, III kategooria kaitsealune harilik võldas. Lisaks tekib ebasoodne mõju kaitstavatele elupaigatüüpidele jõed ja ojad (3260), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) ning kuna ligipääsutee asukoht ei ole kindlaks määratud, siis on potentsiaalselt mõjuväljas ka elupaigatüüp 6270*. Veevõtukoht rajada jõest eemale väljapoole kaitstavaid kooslusi, nt põhjas paikneva avatud põllumaa (Jaani 35301:001:0793) serva olemasolevast teest ida poole.	
ÜP-s kavandatud tegevus: perspektiivse matkaraja põhimõtteline asukoht ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Matkarajad, mida kasutatakse looduses liikumiseks, kulgevad valdavalt piki kohalike teid ning looduslikke teid ja radu. Kus olemasolev tee või rada puudub, võib vajadusel matkaraja katta kasutajasõbraliku puistuhakkega ja/või rajada laudtee pinnase kaitseks ja liikumise hõlbustamiseks. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1630*, 6510, 6530*, 9010*, 9080*, 9180*	1. ÜP-ga on kavandatud Virve külla Loksa metskond 176 (42301:001:0852) kinnistule perspektiivne matkarada, mis viib Leesi-Hara tee äärest mereni. Kavandatud matkarada läbib kaitstavat elupaigatüüpi vanad loodusmetsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) ja puisniidud (6530*). Põhikaardi ja ortofoto põhjal jääb rada väljapoole olemasolevaid teid ja radu, mis tähendab, et selle rajamine võib mõjutada ebasoodsalt kaitstavaid kooslusi (pindala kadu, raie, tallumine jms). Ebasoodsa mõju vältimiseks tuleb välistada metsaraie, kaetud raja rajamine (st kõvakate, kruus jms, laudrada või laastkate vms ei ole ilmtingimata välistatud) ja kaasneva taristu paigutamine raja äärde (puhkekohad, istepingid, valgustus, lõkkekohad jms) kaitstavate kooslustega kattuvale alale. Põhimõtteliselt võib matkaraja suunata läbi metsakoosluste juhul, kui see ilma invasiivsete tegevusteta on võimalik, vastasel juhul on vajalik matkaraja rajamisest loobuda. 2. Viinistu külas kavandatakse matkarada, mis kattub väikeses ulatuses rannaniiduga (1630*). Põhikaardi põhjal kattub matkarada juba olemasoleva rajaga, mistõttu ei ole eeldada lisanduva ebasoodsa mõju teket, juhul, kui järgitakse olemasoleva raja mõõte ning trajektoori. Matkarada on asjakohane kavandada pinnasteena, mitte asfalteeritud või muu kõvakattega teena. 3. Joaveski perspektiivne matkarada rada piirneb vahetult pangametsa (9180*) kooslusega. Matkarada kulgeb mööda olemasolevat teed, mistõttu see on võimalik	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Matkaradade detailsemal planeerimisel järgmistes etappides tuleb ebasoodsa mõju vältimiseks arvestada nende tingimustega: - matkarajad tuleb kavandada olemasolevatele teedele ja radadele võimalikult looduslikul kujul (st välistatud on raja katmine asfaldi, kruusa või muu kattega) ; - Joaveski matkaraja puhul tuleb välistada selle nihutamine kõrvalasuvale pangametsakooslusele või olemasoleva tee laiendamine koosluse arvelt, samuti muul moel selle kahjustamine (eeskätt raie); - Virve külla kavandatava matkaraja rajamine on võimalik ainult kaitstavaid kooslusi kahjustamata, st et välistada tuleb muuhulgas raie, rada peab olema

	rajada kooslust mõjutamata. Raja detailsemal kavandamisel tuleb välistada selle nihutamine metsakooslusele või laiendamine pangametsa arvelt, samuti muul moel metsakoosluse kahjustamine (eeskätt raie) ning raja katmine asfaldi või muu kõvakattega.	võimalikult looduslik ning kaasnevat taristut ei tohi kaitstavate kooslustega kattuvalt rajada.
ÜP-s kavandatud tegevus: kergliiklustee rajamine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Kergliiklusteede võrgustiku kavandamisel on lähtutud nii igapäevase liikumisvajadusega asulatesse kui ka valla olulisemate puhkepiirkondade (ranna-alad, Lahemaa) ühendamise vajadusega. Kergliiklustee täpne paiknemine ja ruumivajadus ja liigitus (jalgtee/jalgrattatee) määratakse täpsema planeeringu või projektiga. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1210, 1220, 1630*, 1640, 2120, 2130*, 2180, 3260, 4030, 6210, 6210*, 6270*, 6280*, 6430, 6450, 6510, 6530*, 7140, 7230, 9010*, 9070, 9080*, 91E0*, 91D0*, harilik ebapärlikarp (<i>Margaritifera margaritifera</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>)	ÜP-ga on kavandatud kergliiklustee rajamine looduslal kaitstavate kooslustega kattuvalt või piirnevalt järgmiste teede äärde: 11270 Kuusalu-Leesi tee – kergliiklustee koridori vahetusse lähedusse jäävad kaitstavad elupaigatüübid 1640, 2120, 2130*, 2180, 3260, 4030, 6210, 6210*, 6270*, 6280*, 6430, 6510, 6530*, 7230, 9010*, 9070, 9080*, 91E0*; 11272 Leesi-Hara tee – 6510, 9010*, 7140, 7230; 11283 Loksa-Hara tee – 2180, 6270*, 9010*, 91D0*, 9070, 9080*; 11268 Kolga-Pudisoo tee – 6270*, 6510, 9010*, 91E0*; 11288 Ulliallika-Kolga tee – 6210; 85 Liiapeksi-Loksa tee – 3260, 6210*, 6270*, 6510, 9010*; 11280 Loksa-Viinistu tee – 9010*, 6510, 2180, 6270*, 1220, 7230, 6210*, 1630*, 9070, 9080*, 6530*; 11281 Kotka-Valgejõe tee – 6270*, 6450, 6510, 9010*, 9080*; 11287 Viinistu-Pärispea tee – 6430, 7230, 6270*, 9010*, 6510; 11285 Loksa-Pärispea tee – 1210, 1220, 2180, 6210*, 6270*, 6510, 7230, 9010*, 9070; 17210 Võsu-Kotka tee – 3260, 6270*, 6450, 6510, 7230, 9010*, 9080*; 11286 Kasispea-Ilumäe tee – 1630*, 3260, 6210*, 6270*, 6450, 6510, 7230, 9010*, 9070, 9080*. Kergliiklustee rajamisel kaitstava kooslusega kattuvalt ei saa välistada elupaigatüübile ebasoodsa mõju teket, st tegevusega kaasneb elupaiga kahjustamine ja pindala vähenemine. Seetõttu tuleb kergliiklustee rajada väljapoole kaitstavat elupaigatüüpi. Sageli on võimalik rajada kergliiklustee teisele poole sõiduteed, kus kaitstavad kooslused puuduvad. Loodusalal on tavapärane ka kaitstavate elupaikade esinemine mõlemal pool sõiduteed, sellisel juhul on kergliiklusteed võimalik rajada ainult olemasolevas maanteekoridoris, eeldusel, et kaitse-eesmärgiks olevad elupaigatüübid sinna ei ulatu. Juhul kui kergliiklustee rajamine teisele poole teed või olemasolevasse koridori kaitstavaid kooslusi kahjustamata ei ole võimalik, tuleb tee rajamisest loobuda. Ka kergliiklustee rajamisel üle kaitstavate jõgede ja ojade koosluse (3260), ei tohi kooslust kahjustada (silla laiendamisel, kergliiklussilla rajamisel vms ei tohi tekkida veereostust, rikkuda masinatega veekogu kaldaid, sattuda ehitusmaterjali veekogusse jne).	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Kergliiklusteede rajamise edasistes planeeringu etappides on vajalik nihutada kergliiklustee väljapoole kaitstavaid kooslusi. Juhul kui kergliiklustee rajamine teisele poole teed või olemasolevasse maantee koridori kaitstavaid kooslusi kahjustamata ei ole võimalik, tuleb tee rajamisest loobuda. Ristumised vooluveekogudega, mis on loodusala kaitse-eesmärgiks või elupaigaks kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele, tuleb lahendada veekogusid kahjustamata. Seejuures tuleb välistada nt veereostus, veekogu mudastumine, ehitusmaterjali sattumine vette, erosioon, teetrasside laiendamisel muutused valgustingimustes, voolutakistuse põhjustamine, truupide paigaldamine liialt kõrgele, paisutamine või mis iganes muu liikide elupaiga oluline mõjutamine. Kuna veekogudega ristumise vältimine ei ole võimalik ning palju oleneb täpsetest tehnilisest lahendusest, siis on vajalik kergliiklustee planeerimise detailses etapis läbi viia Natura hindamine vajalikus täpsusastmes.

	2. Lisaks kaitstavale kooslusele 3260 jäävad sildade piirkonnas kergliiklustee koridori mõjualasse ka mitmete loodusala kaitse-eesmärgiks olevate liikide elupaigad. Need liigid on paksukojaline jõekarp ja rohe-vesihobu (risted elupaikadega 17210 Võsu-Kotka teel ning 11286 Kasispea-Ilumäe teel) ning harilik võldas (Valgejõe ja Pärlijõe risted), jõesilm (Pärlijõe, Kolga jõe, Valgejõe ja Loobu jõe risted), harilik hink ja lõhe (Valgejõe ja Loobu jõe risted) ja harilik ebapärlikarp (Kuusalu-Leesi teel Pudisoo sild ja Ohrpää oja ületus, Kolga-Pudisoo teel Maarikoja ja Kolga jõgi, Liiapeksi-Loksa teel Pärlijõgi ja Punsu oja), kellele teede rajamisel tuleb ebasoodsa mõju teke välistada (nt veereostus, kaevetööd, paisutamine või mis iganes muu liikide elupaiga oluline mõjutamine). Ebapärlikarpi ohustab muu hulgas nt veekogude mudastumine; teede, sildade ja trasside ehitamisel ja rekonstrueerimisel materjali (liiv, kruus, muld) sattumine vette, masinate liikumine läbi vee ja reostuse ning erosioon põhjustamine, trasside laiendamisel muutused valgusrežiimis; truupide vale asend (nt liiga kõrge) ja/või sette ja risu kandumine truupi, mis võib muuta selle voolutakistuseks.²³ Kergliiklustee ristumisel liikide elupaigaks olevate veekogudega tuleb välistada ebasoodsa mõju teke.	
ÜP-s kavandatud tegevus: võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala määramine Lahemaal ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: lubatud väikeelamu (üksikelamu – ühe põhisisspeäsuga elamu või kaksikelamu – kahe põhisisspeäsuga elamu) ning arhitektuuriselt ja ehituslikult elamute vahelisse välisruumi sobituv muu elamuid teenindava maakasutuse juhtotstarbega maa-ala. Hoonestamine võimalik vastavalt kehtivale õigusruumile. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1220, 1630*, 1640, 2130*, 2180,	1. ÜP-s kavandatavad võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad (edaspidi võimalikud elamumaad) paiknevad Lahemaa RP piiranguvööndis ja kattuvad osaliselt Lahemaa loodusala kaitse-eesmärkideks olevate elupaigatüüpidega. ÜP tasemel tuleb seetõttu välistada ebasoodsa mõju tekkimise võimalus, määrates alade kasutuselevõtule piirangud ja tingimused või andes soovitusel ÜP põhilahenduse muutmiseks. Kaitse-eeskirja²⁴ kohaselt on piiranguvööndis <u>keelatud hoonete püstitamine metsamaal ja ehitiste püstitamine üldjuhul ka ranna või kalda ehituskeeluvööndis</u>²⁵. Võimalikud elamumaad jäävad kolme piiranguvööndisse (Lahemaa, Juminda ja Muuksi). <u>Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud</u> Lahemaa pv-s ehitiste püstitamine; Juminda ja Muuksi pv-s rajatiste püstitamine; Juminda ja Muuksi pv-s hoonete püstitamine väljakujunenud õuemaal ja algsetes taluõuekohtades ning hoonete püstitamine väljaspool väljakujunenud õuemaad ja algseid taluõuekohti kavandataval elamumaal juhul, kui see on kooskõlas traditsioonilise	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. 1. Tiigilendlase leiukohaga kattuv võimalikul elamuehituseks sobilikul maa-alal on vajalik vältida potentsiaalsete varjepaikade kahjustamist, st vältida vanade keldrite lammutamist või kinni müürimist, hoonetes vältida toksiliste puidukaitsevahendite kasutamist ja hoonete restaureerimise puhul jälgida liigiekasperdi poolt antud juhiseid. Suviste varjepaikade kahjustamise vältimiseks vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid.

²³ Ebapärlikarbi (*Margaritifera margaritifera*) kaitse tegevuskava. Kinnitatud Keskkonnaameti 16.01.2023 korraldusega nr 1-3/23/12.

²⁴ Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri. <https://www.riigiteataja.ee/akt/1260220150337leiaKehtiv>

²⁵ Kaitseala valitseja nõusolekul ei laiene ehituskeeluvööndi ehituskeeld muuhulgas nt olemasoleva elamu juurde püstitatavale ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse; piirdeaiale; teele ja tänavale; võrgu- ja paadikuuri kasutusotstarbega väikeehitisele; paadisillale.

3260, 4030, 5130, 6210, 6210*, 6270*, 6280*, 6410, 6430, 6450, 6510, 6530*, 7230, 9010*, 9020*, 9050, 9070, 9080*, 9180*, 91D0*, 91E0*, tiigilendlane (Myotis dasycneme)	asustusstruktuuriga. Seejuures ÜP-s kajastatud võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad on peamiselt kavandatud kaitseala kaitsekorralduskava põhjal ning arvestades kehtiva Loksa ÜP elamuehituseks sobivaid alasid ning järgivad eelkõige traditsioonilist asustusstruktuuri ja võtavad vähem arvesse loodus- ja linnuala looduskaitsealisi kaitse-eesmärke. ÜP-ga kavandatud võimalikud elamumaad kattuvad suures ulatuses loodusala kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpidega, mille kahjustamist tuleb vältida. Seega on võimalikel elamumaadel rohkelt piiranguid (ehituskeeluvöönd, metsamaa, kaitstavad Natura kooslused), mis alade suurusest hoolimata jätavad tegelikult uute elamute ehitamiseks sageli väga piiratud võimalused (Joonis 4-2). Kuigi hoonete püstitamise keeld metsamaal ja ehituskeeluvööndis vähendab otsese elamuehituse tõenäosust ranna- ja kaldavööndis ning metsamaal, ei välista see automaatselt Natura elupaikade kahjustamist: mõju võib kaasneda ka muude rajatiste (teed, tehnovõrgud) kavandamisega ning elupaigatüübid paiknevad suures osas ka väljaspool metsamaad ja ehituskeeluvööndeid: suur osa võimalike elamumaadega kattuvatest loodusala kaitse-eesmärkideks olevatest kooslustest on niidukooslused. ÜP mõõtkavas ei ole otstarbekas objekti täpsusega määratleda kõigi kaitse-eesmärkide piirjooni ega hinnata iga võimaliku elamumaa detailset mõju, seetõttu rakendatakse ettevaatuspõhimõttel ruumilisi välistamisi või/ja kasutustingimuste seadmist. Variantideks on: a) Arvata kõik kaitse-eesmärgiks olevad elupaigatüübid võimalike elamumaade seast välja. b) Sätestada võimalike elamumaade kasutuselevõttule tingimused, mis tagavad kaitstavate elupaigatüüpide kahjustamise vältimise. Mõlema lähenemise eesmärk on vältida elupaigatüüpide kahjustamist. Tasub tähele panna, et koosluste täielik välja arvamine võimalike elamumaade seast annab tulemuseks hulga väikeseid elamuehituseks potentsiaalselt sobivaid laiike, mis annavad küll potentsiaalsele huvilisele suurema kindluse, et alal on reaalselt ehitustegevus võimalik, kuid samas kaob võimalus võimalikele elamumaadele detailsemaks lähenemiseks tulevikus (põhjalikum loodusala kaitse-eesmärkide täitmist arvestav Natura hindamine võib teoreetiliselt mõnel vähem esinduslikul või hävinud kooslusega kattuv alal anda loa ehitustegevuseks). Lisaks ei taga ka	2. Kaitse-eesmärgiks olevate koosluste puhul on võimalik ÜP põhilahendust mitte muuta seades alade kasutuselevõtu tingimuseks kohustuse loodusala kaitse-eesmärgiks olevate koosluste kahjustamise vältimise. Kaitstavate koosluste kahjustamiseks loetakse nii elupaigatüüpide pindala kadu, kui ka selle esinduslikkuse vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaefekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega, vältida raieid (metsakoosluste puhul) ning ebasoodsaid muutusi kooslusele iseloomulikus taimestik. Seatud tingimus tähendab, et ÜP täpsusastmes pole elamumaadel Natura eesmärkidest lähtuvalt elamute rajamine välistatud, kuid see on võimalik vaid kaitse-eesmärkidest välja jääval alal ja neid kahjustamata ehk tuleb arvestada, et reaalsuses ei ole kõiki võimalikul elamumaal paiknevaid alasid võimalik eesmärgipäraselt kasutada.
--	---	---

	kaitse-eesmärgiks olevate koosluste välja lõikamine täieliku kindlust, et alles jäävad alad on ehitustegevuseks sobilikud, kuna - kaitstavat kooslust võib kahjustada ka vahetus naabruses kavandatud tegevus ning nt muutustele veerežiimis on elupaigatüübid erineva tundlikkusega. Kaudseid mõjusid on võimalik vajadusel leevendada ehitustehniliste lahendustega, mistõttu ei ole ÜP täpsusastmes otstarbekas tundlikemale kooslustele nagu märgalad, lammi- ja lodualad ennatlikult kaitsvat puhvertsooni määrata. - võimalik on tulevikus inventuuride raames kaitse-eesmärgiks olevate koosluste lisandumine aladele. Seega ei pruugi ainult kaitstavate koosluste välja arvamine olla kõige otstarbekam lähenemine ning tõhusam on määrata aladele kasutuselevõtu tingimused. Seega saab ÜP-ga kavandatud võimalikke elamuehituseks sobivaid maa-alasid tulevikus sihtotstarbepäraselt kasutusele võtta üksnes juhul, kui on välistatud loodusala kaitse-eesmärkide kahjustamine. Kaitstavate koosluste kahjustamiseks loetakse nii elupaigatüüpide pindala kadu, kui ka selle esinduslikkuse vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaepekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega, vältida raieid (metsakoosluste puhul) ning ebasoodsaid muutusi kooslusele iseloomulikus taimestik. 2. Tiigilendlaste EELISes registreeritud elupaigaga (toitumisala) kattub võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala Lohja järve ümbruses. Toitumisalana eelistatakse taimestikuga ümbritsetud veekogusid, kus on nii kevadel kui ka sügisel kõrge putukate arvukus. Lahemaa KKK-s on välja toodud, et liigi ohuteguriks on talvitumiskohtade ja suviste pesitsuspaikade hävimine ning seega on oluline teadaolevate varjumispaikade säilitamine. Nahkhiiri häirib ka liigne valgustus. Liik kasutab päevaste varjupaikadena puuõõnsusi, kirikutorne, põõninguid, pesakaste, sillaehitisi jm varjepaiku ja talvitumispaikadeks on koopad ja keldrid. Võimaliku elamumaa kattumine liigi toitumisalaga ei välista ilmtingimata nende alade arendamist. Liik toitub veekogude kohal, antud juhul Lohja järve, võimalik, et ka Kolgaküla järve ning piirkonnas esinevate talutiikide kohal. Võimalikud elamumaad on veekogudest eemal ning toitumisala ei kahjusta (suurim oht on hoonete rajamine veekogude kalda vööndisse, mis vähendab kaldataimestikku ja tekitab valgusreostust). Seejuures on osad tiigilendlaste elupaigas ja selle lähistel paiknevad	
--	---	--

	võimalikud elamumaad juba eesmärgipärasel kasutuses (olemasolevate elamutega) ning osaliselt puudub alade väljaarendamise perspektiiv kattumise tõttu Natura elupaigatüüpide ja metsamaaga. Kuna varjupaigad ei pruugi toitumisalast kuigi kaugel paikneda, tuleb võimalike elamumaade arendamisel liigi potentsiaalsete elupaikade kahjustamine välistada. Vältida vanade keldrite lammutamist ja kinni müürimist, vältida toksiliste puidutöötlusvahendite kasutamist ning hoonete restaureerimise puhul jälgida muid liigieksperti poolt antud juhiseid. Samuti vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid nahkhiirte aktiivsuseperioodil (kevad-sügis, eriti oluline aga suve keskel, mil õõnsustes või pragudes võivad paikneda pesitsuskolooniad). Nimetatud tegevused on lubatud juhul, kui eelneb liigieksperti poolt läbi viidud inventuur ja kinnitus, et tegevus ei kahjusta loodusala kaitse-eesmärgiks olevat tiigilendlast.	
ÜP-s kavandatud tegevus: äri maa-ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Äri maa-ala iseloomustab erinevate äri-, teenindus- ja kaubandushoonete ning neid teenindavate rajatiste olemasolu. Äri maa-ala on elanike teenindamiseks ning töökohtade pakkumiseks ja valdavalt avaliku juurdepääsuga. Äri maa-alal võib ka kavandada äriotstarbega kokkusobivat ja seda toetavat otstarvet – nt väike-elamumaa, puhke- ja virgestusmaa ja ühiskondliku hoone maa. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1210, 2120, 2180, 6270*, 9010*, 91E0*	1. ÜP-ga on kavandatud äri maa-ala Pudisoo külla Söödi (35203:001:0970) maaüksusele, tegu on ärimaa sihtotstarbega ja olemasoleva hoonestusega kinnistuga, mis kattub kahe esmatähtsa kaitstava kooslusega vanad loodushõõtsad (9010*) ja lammi-lodumetsad (91E0*). Kaitstavate kooslustega kattuvalt ei tohi ala edasi arendada, samuti ei tohi koosluseid muul moel kahjustada (eelkõige raie, aga ka kuivendus). 2. ÜP-ga kavandatud äri maa-ala kattub kaitstava esmatähtsa niidukooslusega (6270*) Valgejõe külas Valgesilla puhkebaasi kinnistul (42301:005:0650), tegu on juba hoonestatud ärimaaga, kuid kooslusega kattuv osas on ala enamuses välja arendamata. Ala edasisel arendamisel tuleb kaitstavate koosluse kahjustamisest hoiduda, Valgejõe poolses osas ei ole ehitustegevus jms tõenäoliselt kooslusi kahjustamata võimalik, mistõttu tuleks äri maa-ala idapoolne osa äri otstarbelisest maakasutusest välja arvata. 3. ÜP-ga kavandatud äri maa-ala kattub kaitstava esmatähtsa niidukooslusega (6270*) Suurpea külas Ojakämpingu (42301:003:0627) kinnistul, tegu on juba hoonestatud ärimaaga. Ala arendamisel tuleb välistada ebasoodsa mõju teke niidukooslusele, nt kämpinguid vms kaasnevaid rajatise ei tohi paigutada kaitstavale kooslusele vältimaks koosluse pindala vähenemist. 4. ÜP-ga kavandatud äri maa-ala kattub kaitstava kooslusega (1210) Suurpea külas Ranniku maaüksusel (42301:003:1156). Kuigi Ranniku on juba ärimaana arvel, siis ortofotolt seal rajatise ei paista ja põhikaardi järgi paikneb seal üksik hoone, seega võib eeldada, et ala plaanitakse edasi arendada. Kooslusega kattub väike osa äri maa-ala lõunaosast, selle ala ulatuses tuleb koosluse kahjustamist vältida. 5. Kavandatud äri maa-alaga kattuba kaitstav metsakooslus (9010*) Suurpea külas ärimaa sihtotstarbega osaliselt hoonestatud Laheranna (42301:003:1199) ja Olga	ÜP põhilahenduse muutmine on vajalik 1. Pärisepea külas Tiiru maaüksusel, kus kogu maa-ala on kaitstavate kooslustega kaetud – alal ei ole edasine arendustegevus ilma kooslusi kahjustamata võimalik. Kooslustega kattuv ala tuleb äri maa-alast välja arvata. 2. Valgejõe külas Valgesilla puhkebaasi kinnistul arvata kaitstava kooslusega kattuv ala idapoolne osa äri maa-alast välja. ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Muudel juhtudel ei ole kooslusega kattumine lauseline ning ärimaa kattumisel kaitstava kooslusega tuleb selle edasise arendustegevuse raames vältida koosluse kahjustamist (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine kooslusega kattuvalt vms).

	(42301:003:0040) kinnistutel ning Pärисpea külas Puraviku (42301:003:0432) kinnistul. Nimetatud alade edasisel arendamisel tuleb kaitstava koosluse kahjustamisest hoiduda (eelkõige välistada raie). 6. Pärисpea külas on Tiiru maaüksusele (42301:003:1051) kavandatud äri maa-ala, mille põhja serv kattub kaitstava kooslusega valged luited (liikuvad rannikuluided - 2120) ja ülejäänud ala kooslusega metsastunud luited (2180). Krundil on ka hetkel ärimaa sihtotstarve, kuid ortofoto põhjal seal funktsionaalsele kasutusele viitavad rajatised puuduvad. Ala kasutusele võtmisel ärimaana on vähetõenäoline, et kaitstavad kooslused ei saa kahjustada ja nende pindala ei vähene. Vajalik on ÜP põhilahenduse muutmine.	
<u>ÜP-s kavandatud tegevus: tootmise maa-ala määramine</u> ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Tootmise maa-ala on tootmishoonete ja neid teenindavate rajatiste, sh põllumajanduslike tootmishoonete ja -rajatiste maa. Alale võib rajada jäätmekäitluseks vajalikke ehitisi. Tootmise maa-alale võib rajada kaitsehaljastust ja ala teenindamiseks vajalikke tehnoloogilisi. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas: 1630*, 6210*, 7230, 9010*, 9070</u>	1. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-alal on kattuvus esmatähtsa kaitstava niidukooslusega (6210*) Vanakülas Laanekase (42301:005:0415) ja Kasispea külas Põhjavee (42301:004:0128) kinnistul. Mõlemal juhul on tegu tootmismaa sihtotstarbega alaga. Laanekase on enamuses ka vastavalt kasutuses, st olemasoleva hoonestusega, kuid juhul kui ala planeeritakse laiendada, siis ei tohi kavandatava tegevusega kahjustada kinnistu lääneosas asuvat kaitstavat kooslust. Koosluse ulatuses tuleb igasugust arendustegevust vältida. Põhjavee kinnistu on ortofoto ja põhikaardi põhjal välja arendamata. Kuna kinnistu ei kattu kaitstava kooslusega täies mahus, siis ei ole vajalik ÜP põhilahenduse muutmine. Edasiste etappide käigus on vajalik vältida kaitstava koosluse kahjustamist, sh rajatise kooslusega kattuvalt mitte planeerida. 2. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega liigrikkad madalsood (7230) Kolgakülas Jürilauda (42301:002:0474) kinnistul. Kinnistu on tootmismaa sihtotstarbega ning olemasolevate rajatistega, kuid kooslus ümbritseb olemasolevat laudahoonet kolmest küljest. Ala edasisel arendamisel tuleb välistada negatiivne mõju olemasolevale kooslusele (rajatise kooslusele mitte planeerida). 3. Tootmise maa-ala kattub kaitstava metsakooslusega (9010*) ka Hara sadama (42301:001:0292) kinnistul. Ala arendamisel on koosluse kahjustamine (eelkõige raie) keelatud. 4. ÜP-ga kavandatud tootmise maa-ala kattub Pärисpea külas maaüksusel Võrgukuivatusplats (42301:003:1037) kaitstavate kooslustega 1630* ja 9070. Tegum on tootmismaa, mis on osaliselt, kuid mitte täies mahus, sihtotstarbepäras kasutuses. Ala edasisel arendamisel tuleb välistada kaitstavate koosluste	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Muudel juhtudel ei ole kooslustega kattumine lauseline ning tuleb vältida tootmise maa-ala edasise arendamise käigus koosluste kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms).

	kahjustamine. Kuna ala ei ole lausaliselt loodusala kaitse-eesmärgiks olevate kooslustega kaetud, siis ei ole vaja ÜP põhilahendust muuta.	
ÜP-s kavandatud tegevus: äri- ja tootmise maa-ala määramine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Äri- ja tootmise maa-ala on segafunktsiooniga maa-ala, kuhu on võimalik rajada nii äri-, teenindus- ja kaubandushooneid kui ka olulisi häiringuid mitte põhjustavat tootmist. Maa-alal võib toimuda äritegevus või tootmistevõime või nimetatud funktsioonid kombineerituna. Alal on lubatud rajada kaitsehaljastust ja ala teenindamiseks vajalikke tehnoehitisi. Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas: 6270*, 6450, 9080*, tiigilendlane (Myotis dasycneme)	1. ÜP-ga kavandatud äri- ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega (9080*) Kiiu-Aabla külas maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistutel: Klaukseni-Uhapõllu (42301:001:0771) ja Klauksenemetsa (42301:001:0643). Maa-ala keskosa, kus paiknevad kaitstavad kooslused, on välja arendamata. Edasiste etappide käigus tuleb vältida ebasoodsa mõju tekkimist (sh raiet) kaitstavale metsakooslusele. Ala edasisel arendamisel planeerida rajatised jms kooslusest välja poole. 2. ÜP-ga kavandatud äri ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega lamminiidud (6450) Kotka külas Kotka kalakasvatuse ja Valgejõe vahel asuval väikesel Jõe (42301:004:0320) kinnistul, mis on arvel elamumaana. Ala edasisel arendamisel tuleb vältida kahjuliku mõju teket kaitstavale kooslusele. 3. ÜP-ga kavandatud äri- ja tootmise maa-ala kattub kaitstava kooslusega (6270*) Suurpea külas tootmismaa sihtotstarbega Mereääre (42301:003:0401) kinnistul. Ainult maa-ala põhjaosa on hetkel hoonestatud, ala edasiseks arendamiseks on ruumi ka väljaspool kaitstavat kooslust, seega ÜP põhilahenduse muutmine ei ole ilmtingimata vajalik. Edasistes etappides tuleb vältida kaitstava koosluse kahjustamist. 4. ÜP-ga määratud äri- ja tootmise maa-ala Kolgakülas Savi (42301:002:1410) kinnistul kattub tiigilendlaste elupaigaga Lohja järve ümbruses (toitumisala). Maa-alal on juba tootmismaa sihtotstarve ning rajatud hoonestus, seega on olemasoleva olukorra muutumine ja seeläbi ebasoodsa mõju teke üsna vähetõenäoline. Siiski, kuna on võimalik, et ala soovitakse edasi arendada ning liik võib potentsiaalselt kasutada varjupaigana toitumisalal olemasolevaid hooneid (nt pööninguid) või territooriumil paiknevaid vanu puid, siis on oluline nende säilimise tagamiseks järgida Lahemaa KKK-s toodud soovitus: nahkhiirte talvituspaikades vältida vanade keldrite kinni müürimist ning hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suvistes elupaikades vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Äri- ja tootmise maa-ala kattumisel kaitstava kooslusega tuleb koosluse kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms) edasise arendustegevuse raames hoiduda. Kolgakülas Savi kinnistul vältida nahkhiirte talvituspaikades vanade keldrite kinni müürimist ning hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suvistes elupaikades vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid.
ÜP-s kavandatud tegevus: ühiskondliku hoone maa-ala määramine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Maakasutuse juhtotstarbe all mõistetakse valitsus-, haridus-, tervishoiu- ja hoolekande, kultuuri- ja spordihoone maa-ala. Maa-alal on lubatud ehitada ärihooneid, puhke- ja virgestusrajatisi, tehnoehitisi ja kavandada rohealadid.	1. ÜP-s on kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala Tsitre külla Loksa metskond 68 (35203:001:0266) kinnistule kattuvalt järgnevate kaitstavate kooslustega: aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), vanad loodusmetsad (9010*) ja vanad laialehised metsad (9020*). Ala edasisel arendamisel vältida kaitstavate koosluste kahjustamist. 2. ÜP-s on kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala Kolgakülla Rajametsa (42301:004:0960) kinnistule kattuvalt kaitstava metsakooslusega (9010*). Ala sihtotstarbeks on ühiskondlike ehitiste maa. põhikaardi järgi on ala enamuses välja	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Ühiskondliku hoone maa-ala kattumisel kaitstava kooslusega tuleb koosluse kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms) edasise arendustegevuse raames hoiduda.

<u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 6510, 9010*, 9020*	arendatud, Juhul, kui plaanitakse edasist arendustegevust, tuleb välistada ebasoodsa mõju teke kaitstavale kooslusele (põhiliselt raie).	
ÜP-s kavandatud tegevus: puhke- ja virgestuse maa-ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Puhke- ja virgestusala, mille piires on võimalik püstitada rajatisi nagu seikluspark, mängu- ja palliväljak, laululava, külaplats, teemapark, vabaõhmuuseum, tervise- ja liikumisrajad, staadion ning muu puhkuseks, sportimiseks või kultuuritegevuseks sobilik rajatis. Lubatud on ka väikeses mahus maa-alast vajalike ühiskondliku otstarbega hoonete (nt külamaja) rajamine. Lubatud on teenindavad ja keskkonda sobituvad rajatised, sh tehnoehitised. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1220, 1630*, 1640, 2110, 6270*, 6430, 6510, 9010*, 9070	1. ÜP-s kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega puiskarjamaad (9070) Andineeme külas maatulundusmaa sihtotstarbega Männiala (35203:001:0183) kinnistul. Kattuvus on väga väikeses ulatuses ala põhjanurgas. 2. ÜP-s kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega püsitaimestuga kivirannad (1220) ja vanad loodusmetsad (9010*) Andineeme külas Anija metskond 93 (35203:001:0168) kinnistul. 3. ÜP-ga kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) ja vanad loodusmetsad (9010*) Leesi külaplatsil (35301:001:0962). 4. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstavate kooslustega ka Tammistu külas mitmel maaüksusel. Loksa metskond 170 (42301:001:0875) kinnistul on kattumine metsakooslustega 9010* ja 9070; Tuulerahu (35301:001:0882) kinnistul niidukooslusega 6510 ja Jaanoja (35301:001:0935) kinnistul kooslusega niiskuslembesed kõrgrohusud (6430). Ala arendamisel vältida kaitstavate koosluste kahjustamist. 5. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega eelluited (2110) Juminda külas Loksa metskond 8 (42301:001:0300) kinnistul. 6. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstavate kooslustega Juminda külas. Maatulundusmaana arvel oleval Loksa metskond 9 (42301:001:0310) maaüksusel on kattumine kaitstavate kooslustega püsitaimestuga liivarannad 1640 ja liigirikkad niidud lubjavaesel mullal 6270*. 7. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega 1220 Tapurla külas Loksa metskond 9 (42301:001:0310) kinnistul. 8. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega 6270* Virve külas Loksa metskond 139 (42301:001:0811) kinnistul. Alale on juba rajatud uue sihtotstarbega sobituvad lava ja pingid jms, edasist koosluse kahjustamist vältida. 9. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava metsakooslusega 9010* Kolgakülas Loksa metskond 151 (35301:001:0898) ja Vallametsa (35301:001:0899)	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Puhke ja virgestuse maa-ala kattumisel kaitstava kooslusega tuleb koosluse kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms) edasise arendustegevuse raames hoiduda.

	kinnistutel. Tegu on ulatusliku Valgejõe äärses metsaalaga, mida läbivad mitmed rajad. 10. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub kaitstava kooslusega 6270* Vanakülas Villemi (42301:005:0235) kinnistul. 11. Kavandataval puhke- ja virgestuse maa-alal on Tammispea külaplatsil (35301:001:1016) väike kattumine kooslusega 6270*. 12. Kavandataval puhke- ja virgestuse maa-alal on kattumine kaitstava kooslusega 1630* Turbuneeme külas Loksa metskond 33 maaüksusel (42301:003:0290). 13. Kavandatav puhke- ja virgestuse maa-ala kattub Joaveski külas Joaveski (42301:005:0109) ja Kanali (42301:005:0161) kinnistutel kaitstava kooslusega 6270*. Kattumine on ulatuslik, aga maa-ala võib kasutada ÜP-ga määrataval eesmärgil, kuid seejuures tuleb arvestada, et suuremate rajatiste ehitamine maa-alale on kaitstava koosluse tõttu välistatud. ÜP põhilahenduse muutmine ei ole eelnimetatud juhtudel vajalik, maa-alade edasisel arendamisel tuleb vältida kaitstavate koosluste kahjustamist.	
<u>ÜP-s kavandatud tegevus: roheala määramine</u> <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Peamiselt puhkamisele ja virgestuse suunatud loodusliku pargi, parkmetsa või muu rohealaga maa-ala, kuhu on lubatud väiksemahuliste puhkeotstarbeliste ehitiste püstitamine (nt paviljon, varjualune, mänguväljak). <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 2130*, 2180, 91E0*	1. ÜP-ga kavandatava rohealaga kattub Uuri külas Pudisoo hüdroloogiaposti kinnistul (35203:001:0076) kaitstav metsakooslus lammi-lodumetsad 91E0*. Kuna rohealal on lubatud vaid väiksemate ehitiste püstitamine, siis ei ole vaja ÜP põhilahendust muuta. Ala edasisel arendamisel vältida kaitstava koosluse kahjustamist (eelkõige raiet). 2. ÜP-ga kavandatava rohealaga kattub Kolga-Aabla külas Tantsuplatsi (42301:001:0776) maaüksusel kaitstav kooslus metsastunud luited 2180. Krundi sihtotstarbeks on hetkel üldkasutatav maa. Alal on kaartide põhjal juba praegu olemasolev laululava ja selle esine plats, seega on ala juba sihtotstarbeliselt kasutuses, kuid ei saa välistada, et sinna soovitakse püstitada lisarajatisi. Ala edasisel arendamisel vältida kaitstava koosluse kahjustamist. 3. ÜP-ga kavandatava rohealaga kattub Kolga-Aabla külas Rannaliiva (35301:001:1036) kinnistul kaitstav kooslus hallid luited (kinnistunud rannikulitid – 2130*). Ala edasisel arendamisel vältida kaitstava koosluse kahjustamist.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Roheala kattumisel kaitstava kooslusega tuleb koosluse kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms) edasise arendustegevuse raames hoiduda.
<u>ÜP-s kavandatud tegevus: supelranna maa-ala määramine</u> <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Supelranna maa-ala on avalikult kasutatav ja nõuetele vastavalt rajatud	ÜP-ga on kavandatud supelranna maa-ala Andineeme ja Kolga-Aabla külla. Andineeme külas kattub supelranna maa-ala põhjaosa kaitstavate elupaigatüüpidega esmased rannavallid (1210), eelluitid (2110) ja puiskarjamaad (9070). Kolga-Aabla külas kattub supelranna maa-ala kaitstavate kooslustega: püsitaimeestuga kivirannad (1220), valged luitid (liikuvad rannikulitid - 2120), hallid luitid (kinnistunud	ÜP põhilahendust pole vaja muuta. Supelranna teenindamiseks vajalikku taristut ei tohi ehitada ala kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele. Supelrandade arendamiseks tuleb teha

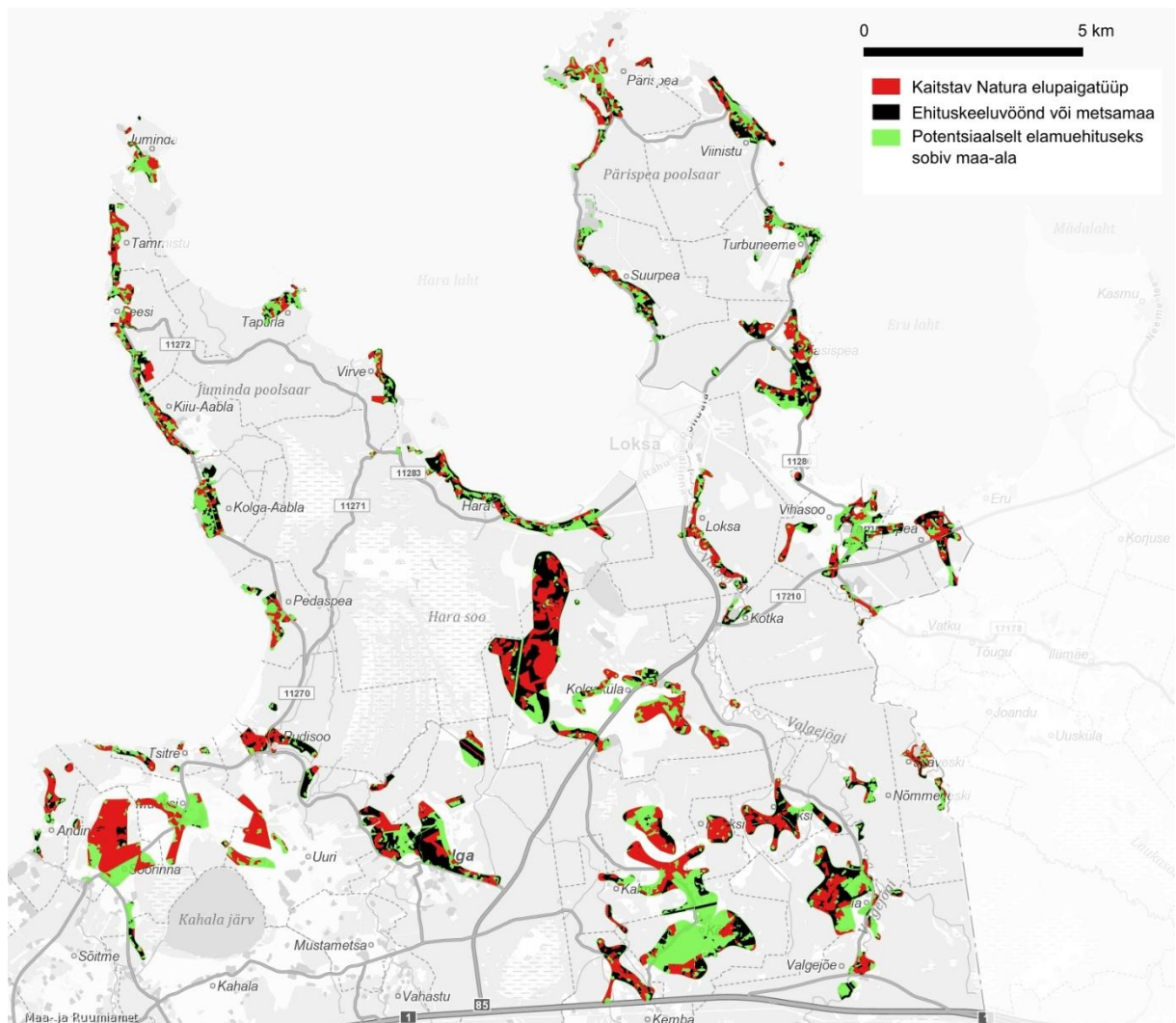
rannapuhkuseks mõeldud ala. Alale on lubatud püstitada ranna kasutamiseks vajalikke ehitisi. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 1210, 1220, 2110, 2120, 2130*, 2180, 9070	rannikuluited -2130*) ja metsastunud luited (2180). Kaks esimest kooslust kattuvad alaga lausaliselt, kaks viimast ainult maa-ala põhjanurgas. Mõlemad eelmainitud piirkonnad on suplusalana kasutusel juba praegu, seega sisuliselt ala kasutusviis ei muutu. Siiski tuleb supelranna maa-ala arendamisel teha koostööd ala valitsejaga (so Keskkonnamet) juhtimaks inimesi tundlikemast aladest eemale. Intensiivne randade kasutamine rekreatsiooni eesmärgil kahjustab rannaalale jäävaid kooslusi. Tallamise suhtes tundlikest kooslustest tuleks inimesed eemale suunata ning puiskarjamaadel ja metsastunud luidetel vältida kahjustavat raietegevust, samuti ei saa supelranna teenindamiseks vajalikke rajatisi ja taristut ehitada kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele.	koostööd ala valitsejaga (Keskkonnamet), et inimesi tundlikumatest aladest eemale suunata.
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> aianduse maa-ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Aianduse maa-ala on linnalistes asulates väikesemahuline aiasaaduste kasvatamise maa. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 6270*	ÜP-ga kavandatud aianduse maa-ala kattub kooslusega liigirikkad niidud lubjavesel mullal (6270*) Muuksi külas Kolga metskond 90 (35203:001:0158). Kattuvus on lausaline, ala aiamaana kasutuselevõtt ilma kooslust kahjustamata ei ole võimalik. Soovitav on ÜP põhilahendust muuta ja aianduse maa-ala kooslusele mitte määrata.	Vajalik on ÜP põhilahenduse muutmine Muuksi külas, kus aianduse maa-alal on täielik kattuvus kaitstava kooslusega, mistõttu selle arendamine ilma kooslust kahjustamata ei ole võimalik. Loobuda alale aianduse maa-ala sihtotstarbe määramisest.
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> segafunktsiooniga maa-ala määramine <u>ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt:</u> Segafunktsiooniga alal on võimalik kavandada piirkonna ruumi toimimiseks olulisi funktsioone: väikeelamuid, korterelamuid, ärihooneid, üldkasutatavaid hooneid ning neid teenindavaid rajatisi. Samuti on lubatud puhke- ja rohealade ning vajadusel kaitsehaljastuse kavandamine. Lahemaa rahvuspargi segafunktsiooniga aladel ei nähta ette korterelamute kavandamist (v.a Suurpea külas).	1. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kaitstavate kooslustega 9010* ja 6510 Hara sadama (42301:001:0292) kinnistul (6510 puhul ka Ilmari ja Kullavälja kinnistutel). Kuna metsakooslus paikneb rannikul järsaku all (kus kehtivad ka eri kitsendused: ranniku veekaitse-, ehituskeelu ja piiranguvööndid), siis on seal ebasoodsa mõju teke suhteliselt vähetõenäoline. Niidukooslus paikneb olemasoleva hoonestuse vahel, teoreetiliselt on võimalik piirkonna edasise arendamise soov. Igal juhul tuleb maa-ala arendamisel vältida kaitstavate koosluste kahjustamist. 2. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kooslustega 6270* ja 9020* Kolga mõisa (35203:002:0111) juures. Metsakooslusena 9020* on inventeeritud Kolga mõisa park, niidukooslus 6270* paikneb teisel pool Kolga-Pudisoo teed. Ala edasisel arendamisel ei tohi kaitstavaid kooslusi kahjustada. 3. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kaitstava metsakooslusega 9010* Vihasoo külas. Ala edasisel arendamisel on vaja koosluse kahjustamist (eelkõige raiet) vältida.	ÜP põhilahendust ei ole vaja muuta. Segafunktsiooniga maa-ala kattumisel kaitstava kooslusega tuleb koosluse kahjustamisest (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine, materjali hoiustamine kooslusega kattuvalt jms) edasise arendustegevuse raames hoiduda.

<u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> 6270*, 6510, 9010*, 9020*	4. ÜP-ga kavandatud segafunktsiooniga maa-ala kattub kaitstava niidukooslusega 6270* Vihasoo külas Jõekalda kinnistul (42301:004:0427). Ala edasisel arendamisel vältida koosluse kahjustamist.	
Lahemaa linnuala		
ÜP-ga kvandata tegevus ja kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas	Mõju hinnang	Leevendavate meetmete kavandamine ja soovitud järgnevateks etappideks
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> kergliiklustee rajamine ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: Kergliiklusteede võrgustiku kavandamisel on lähtutud nii igapäevase liikumisvajadusega asulatesse kui ka valla olulisemate puhkepiirkondade (ranna-alad, Lahemaa) ühendamise vajadusega. Kergliiklustee täpne paiknemine ja ruumivajadus ja liigitus (jalgteed/jalgrattateed) määratakse täpsema planeeringu või projektiga. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>), hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>), mustrahhn (<i>Dryocopus martius</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), laanerähn e kolmvarvas-rähn (<i>Picoides tridactylus</i>), laanepüü (<i>Tetrastes bonasia</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>)	ÜP-ga kavandatud perspektiivne kergliiklustee koridor piirneb linnualal kaitstava liigi leiukohaga: 1. Loksa-Hara tee - hallhaigur, laanerähn 2. Loksa-Viinistu tee: väike-kärbsenäpp 3. Kasispe-Ilumäe tee - mustrahhn 4. Kuusalu-Leesi tee – metsis 5. Leesi-Hara tee – merikotkas, kanakull, metsis 6. Liiaeski-Loksa tee - metsis 7. Kotka-Valgejõe tee - metsis 8. Võsu-Kotka tee – metsis, laanepüü, laanerähn, väike-kärbsenäpp, merikotkas Kergliiklustee rajamine ei tohi kaitse-eesmärkideks olevaid linnuliike kahjustada. Eelkõige tuleb jälgida, et elupaikade pindala või kvaliteeti ei langeks tee rajamisel ning linde ei häiritaks tundlikel eluetappidel. Kuna kergliiklusteed on planeeritud olemasolevate sõiduteede kõrvale, siis eeldatavasti piisab kergliiklustee rajamisest väljapoole elupaiku (vajadusel jääda olemasolevale transpordimaale või kavandada kergliiklustee teisele poole sõiduteed) ning ehitustegevuse ajastamisest väljapoole liikide tundlike ajaperioode (eelkõige pesitsusperiood, mis on siinse KSH põhjal ÜP-ga kavandatud tegevuste elluviimisel kohustuslik 01.03-20.07 (ptk 4.3.2)). ÜP täpsustamises puudub vajadus ÜP põhilahenduse muutmiseks, kuna negatiivne mõju on tööde ajastamise ja kergliiklustee trassi asukoha valikuga vältitav.	ÜP põhilahendust pole vaja muuta. Kergliiklustee rajamise edasistes etappides vältida kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide elupaikade kahjustamist
<u>ÜP-s kavandatud tegevus:</u> võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala määramine Lahemaal ÜP seletuskirja eelnõu kohaselt: lubatud väikeelamu (üksikelamu – ühe põhisissepääsuga elamu või kaksikelamu – kahe põhisissepääsuga elamu) ning arhitektuurselt ja ehituslikult elamute	ÜP-ga on kavandatud võimalik elamuehituseks sobiv maa-ala: 1. Hallhaigru leiukohta Hara külla (Tümamäe, 42301:002:0176) - ala on säilinud looduslikus seisus. 2. Punaselg-õgija elupaika Soorinna külas Mäepealse (35301:001:1957) kinnistul. Tegu on leiukoha punktiga, mitte piiritletud elupaigaga. Samas on potentsiaalselt sobilikke poolavatud elupaiku piirkonnas rohkelt ning suurem osa neist on ka juba kaitstud kuna kattuvad kaitstavate Natura elupaigatüüpidega.	Vajalik ÜP põhilahenduse muutmine ja kaitstavate liikide leiukohtade välja arvamine võimalikust elamuehituseks sobilikust maa-alast: põldtsiitsitaja leiukoha punkti ümbruses tuleb võimalikust elamumaast välja arvata kõik lähipiirkonnas liigile sobilikud alad.

vahelisse välisruumi sobituv muu elamuid teenindava maakasutuse juhtotstarbega maa-ala. Hoonestamine võimalik vastavalt kehtivale õigusruumile. <u>Kaitse-eesmärgid võimalikus mõjualas:</u> hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>), põldtsiitsitaja (<i>Emberiza hortulana</i>), sookurg (<i>Grus grus</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), teder (<i>Lyrurus tetrix</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), laanerähn (<i>Picoides tridactylus</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), laanepüü (<i>Tetrastes bonasia</i>)	3. Põldtsiitsitaja leiukoha lähedale Vihasoo küla põllumajandusmaastikus (Are, 42301:004:0218 ja sellega piirnevad kinnistud) – tegu on ühe enim kahanenud arvukusega linnuliigiga Euroopas, kelle ainus EELISes registreeritud leiukoht Lahemaal asub Vihasoo külas, mistõttu on vajalik ÜP põhilahenduse muutmine. Liigi leiukohtades vältida piirkonna põllumajandusmaastikele ehitiste rajamist. Eestis on põldtsiitsitaja eelistatud elupaik puudega lage kuiv kultuurmaastik liivasel või paesel pinnasel, kus liik pesitseb põlluservade väikestes puudetukkades ja teeäärsetel jäätmaadel, kuivade männimetsade servadel, suuremates kruusakarjäärides jne²⁶. 4. Sookure elupaika Vihasoo külas Ristimetsa (42301:004:0296) kinnistul. 5. Merikotka elupaika Vihasoo külas Murumetsa (42301:004:0810) ja Murumaa (42301:004:0244) kinnistutele. 6. Väike-kärbsenäpi leiukohta Tammispea külas Uuetoa (42301:004:1000) kinnistul, Vihasoo külas Krönbergi (42301:004:0459) kinnistul, Kasispea külas Kadapiku (42301:004:0344) kinnistul, Loksa külas Rütli (42301:004:0523) ja selle naaberkinnistutel. 7. Laanepüü elupaika Loksa külas Rahunurme (42301:004:0565) kinnistul. 8. Laanerähni elupaika Kolgakülas (KLO9120486) ja Parksi külas (KLO9120491). 9. Tedre elupaika (KLO9111727) Muuksi külas Kolga metskond 90 kinnistul (35203:001:0158). 10. Metsise elupaika (KLO9134361) Hara soo piirkonnas Loksa metskond 54 (35203:001:0166) kinnistule ja Kolgakülas Kääpa (35301:001:0938) kinnistule. Kaitse-eesmärgiks olevate liikide leiukohta kattumisel võimaliku elamuehituseks sobiliku maa-alaga on vajalik vältida elupaikade hävimist ja killustumist. Nagu eelnevalt kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpidega kattumisel ei ole otstarbekas ÜP põhilahenduse muutmine ja kaitstavate liikide leiukohtade välja arvamine võimalikust elamuehituseks sobilikust maa-alast, vaid piisab kasutustingimuste seadmisest (erand põldtsiitsitaja). Seada alade kasutuselevõtu tingimuseks kohustus loodusala kaitse-eesmärgiks olevate liikide elupaikade kahjustamise vältimine. Elupaikade kahjustamiseks loetakse nii pindala kadu, killustumist, kui ka elupaiga kvaliteedi olulist vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaefekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega ja vältida raieid (metsakoosluste puhul). Seatud tingimus tähendab, et ÜP täpsusastmes pole elamumaadel Natura eesmärkidest lähtuvalt elamute rajamine välistatud, kuid see on võimalik vaid kaitse-eesmärkidest	ÜP põhilahenduse muutmine pole vajalik: Seada alade kasutuselevõtu tingimuseks kohustus loodusala kaitse-eesmärgiks olevate liikide elupaikade kahjustamise vältimine. Elupaikade kahjustamiseks loetakse nii pindala kadu, killustumist, kui ka elupaiga kvaliteedi olulist vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaefekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega ja vältida raieid (metsaelupaikade puhul). Seatud tingimus tähendab, et ÜP täpsusastmes pole elamumaadel Natura eesmärkidest lähtuvalt elamute rajamine välistatud, kuid see on võimalik vaid kaitse-eesmärkidest välja jääval alal ja neid kahjustamata ehk tuleb arvestada, et reaalsuses ei ole kõiki võimalikul elamumaal paiknevaid alasid võimalik eesmärgipäraselt kasutada.
---	---	--

²⁶ Põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana* L.) kaitse tegevuskava. Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 07.05.2020 käskkirjaga nr 1-1/20/85

	välja jääval alal ja neid kahjustamata ehk tuleb arvestada, et reaalsuses ei ole kõiki võimalikul elamumaal paiknevaid alasid võimalik eesmärgipäraselt kasutada.	
--	---	--



Joonis 4-2. Võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad Lahemaal ning nendega kattuvad kaitse-eesmärgiks olevad natura elupaigatüübid, ehituskeeluvööndid ja metsamaa

Natura asjakohase hindamise tulemused ja järeldused

Tulenevalt Natura eelhindamise tulemustest viidi Natura asjakohane hindamine vastavalt strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastmele läbi Lahemaa linnu- ja loodusala ning Kaberla loodusala. Natura asjakohane hindamine tuvastas, et on vajalik seada meetmed ja tingimused kavandatava tegevuse järgmistesse etappidesse, mille rakendamisel on välistatud ebasoodsad mõjud ja üldplaneeringu lahenduse osas muudatusi pole vaja teha.

Alljärgnevalt on toodud **leevendavad meetmed ja tingimused järgmistesse kavandatava tegevuse etappidesse:**

- Kaberla loodusala **kergliiklustee** kavandamisel tuleb:
 - arvestada, et see on võimalik rajada vaid väljapoole kaitstavaid elupaigatüüpe ehk väljapoole loodusala piiri jäävasse olemasolevasse maanteekoridori;
 - tõenäoliselt on otstarbekas kergliiklustee paigutada loodusala läbivas osas olemasolevast teest põhja poole;

- kui kergliiklusteed ei ole võimalik kas vähese ruumi tõttu või mõnel muul põhjusel olemasolevasse maanteekoridori rajada, tuleb loodusalale jääval osal seda läbiva kergliiklustee rajamisest loobuda.
- Lahemaa loodusalal **parkla** rajamisel Hara sadama maa-alal (42301:001:0292) tuleb edasiste etappide käigus kavandada parkla täpne asukoht jm nii, et selle rajamine ei kahjustataks esmatähtsat elupaigatüüpi 9010* (st välistada tuleb metsakoosluse raie ning veerežiimi muutmine).
- Lahemaa loodusalal **kallasrajale juurdepääsude tagamisel** tuleb kavandatavate juurdepääsude teed ja rajad säilitada olemasoleval kujul ja mahus ning välistada nendega kattuvate koosluste kahjustamine (teid ei asfalteerita, laiendata vms). Soovitav on täpsustada ÜP seletuskirja viitega, et kallasrajale juurdepääs ei tähenda tingimata tee, kui rajatise olemasolu.
- Lahemaa loodusalal **sadama maa-ala** määramisel olemasolevate sadamate juurde peab arvestama tingimusega, et edasise arendustegevuse käigus ei tohi sadama maa-alal asuvaid kaitstavaid koosluseid kahjustada (sh välistada rajatiste rajamine kooslusega kattuvalt, metsakooslustes raie, muudes rannikukooslustes aga ka nt kauba või ehitusmaterjali ladustamine või liigne tallamine). Juhul, kui edasistes planeeringuetappides soovitakse kaitse-eesmärgiks olevate koosluste vahetusse lähedusse või nendega kattuvalt sadama ala edasi arendada, on vajalik uuesti läbi viia Natura hindamine võttes arvesse lisandunud detailsemat informatsiooni planeeritud tegevuse kohta.
- Lahemaa loodusalal **põhimõttelise rannakindlustuse** asukoha määramisel tuleb võimalusel nihutada kindlustusrajatised kaitstavatest kooslustest eemale. Kaitstavate kooslustega kattuvalt või nende vahetusse lähedusse kavandatud rannakindlustuse puhul on vajalik edasiste etappide käigus valida kindlustusrajatise täpne asukoht ning tüüp selline, et kaitstavad kooslused ei saaks kahjustada. Tehniliste lahendustega on võimalik kindlustusrajatise mõju leevendada – kasutada nt looduslähedasi lahendusi vms, täpne mõjuhindamine (sh Natura hindamine) on vajalik viia läbi ka järgmiste etappide käigus.
- Lahemaa loodusalal kaitstavate elupaigatüüpidega kattuvalt kavandatud **põhimõtteliste lautrikohtade** puhul kehtib eeldus, et alale kavandatakse vaid looduslikke lautrikohti. St, et rannale ei lisata tehisklikke rajatise ja elupaigatüüpides ei teostata püsivaid muudatusi (eelkõige merepõhja süvendamine).
- Lahemaa loodusalale **põhimõtteliste paadikuuride ala** määramisel kaitstavate koosluste kattuvalt vältida edasiste etappide käigus paadikuuride rajamisel kaitstavate koosluste kahjustamist ning paadikuure mitte rajada kaitstavate koosustega kattuvalt.
 - Vihasoo külas Loobu jõe ääres paadikuuride detailsemal kavandamisel, st võimalike planeeringute, projektide või tegevuslubade puhul, tuleb läbi viia Natura hindamine selgitamaks välja, millises mahus ja lahenduses (sh vajadusel leevendavate meetmete rakendamisel) on võimalik arendusalade realiseerimine välistades ebasoodsa mõju tekkimise Natura ala kaitse-eesmärkidele (kooslus 3260 ja mitmed jõega seotud liigid).
- Lahemaa loodusalale Vanakülla **kergliiklussilla** rajamisel ei tohi Valgejõe looduslikku seisundit kahjustada (elupaigatüüp 3260), ega loodusala kaitse-eesmärgiks olevate jõega seotud liikide liikumist takistada ja elupaika kahjustada.
- Lahemaa loodusalale **matkaraja rajamisel** tuleb matkaradade detailsemal planeerimisel järgmistes etappides ebasoodsa mõju vältimiseks arvestada nende tingimustega:
 - matkarajad tuleb kavandada olemasolevatele teedele ja radadele võimalikult looduslikul kujul (st välistatud on raja katmine asfaldi, kruusa või muu kattega) ;
 - Joaveski matkaraja puhul tuleb välistada selle nihutamine kõrvalasuvale pangametsakooslusele või olemasoleva tee laiendamine koosluse arvelt, samuti muul moel selle kahjustamine (eeskätt raie);
 - Virve külla kavandatava matkaraja rajamine on võimalik ainult kaitstavaid kooslusi kahjustamata, st et välistada tuleb muuhulgas raie, rada peab olema võimalikult looduslik ning kaasnevat taristut ei tohi kaitstavate kooslustega kattuvalt rajada.

- Lahemaa linnu- ja loodusalale **kergliiklustee rajamisel** tuleb edasistes planeeringu etappides nihutada kergliiklustee väljapoole kaitstavaid elupaigatüüpe ja vältida kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide elupaikade kahjustamist. Juhul kui kergliiklustee rajamine teisele poole teed või olemasolevasse maanteekoridori kaitstavaid kooslusi ja elupaiku kahjustamata ei ole võimalik, tuleb tee rajamisest loobuda.
 - Ristumised vooluveekogudega, mis on loodusala kaitse-eesmärgiks või elupaigaks kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele, tuleb lahendada veekogusid kahjustamata. Seejuures tuleb vältida nt veereostus, veekogu mudastumine, ehitusmaterjali sattumine vette, erosioon, teetraside laiendamisel muutused valgustingimustes, voolutakistuse põhjustamine, truupide paigaldamine liialt kõrgele, paisutamine või mis iganes muu liikide elupaiga oluline mõjutamine. Kuna veekogudega ristumise vältimine ei ole kergliiklusteede puhul võimalik ning palju oleneb täpsetest tehnilisest lahendusest, siis on vajalik kergliiklustee planeerimise detailses etapis läbi viia Natura hindamine vajalikus täpsusastmes.
- Lahemaa linnu- ja loodusalale **võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala** määramisel tuleb:
 - Tiigilendlaste leiukohaga kattuvale võimalikul elamuehituseks sobilikul maa-alal vältida potentsiaalsete varjepaikade kahjustamist, st vältida vanade keldrite lammutamist või kinni müürimist, hoonetes vältida toksiliste puidukaitsevahendite kasutamist ja hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suviste varjepaikade kahjustamise vältimiseks vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid.
 - Seada alade kasutuselevõtu tingimuseks kohustus vältida loodusala kaitse-eesmärkide (nii elupaigatüüpide kui ka linnuliikide elupaikade) kahjustamist. Kaitstavate koosluste kahjustamiseks loetakse nii elupaigatüüpide/elupaikade pindala kadu, kui ka esinduslikkuse vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaepekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega, vältida raieid (metsakoosluste puhul) ning ebasoodsaid muutusi kooslusele iseloomulikus taimestik. Seatud tingimus tähendab, et ÜP täpsusastmes pole elamumaadel Natura eesmärkidest lähtuvalt elamute rajamine välistatud, kuid see on võimalik vaid kaitse-eesmärkidest välja jääval alal ja neid kahjustamata ehk tuleb arvestada, et reaalsuses ei ole kõiki võimalikul elamumaal paiknevaid alasid võimalik eesmärgipäraselt kasutada.
- Lahemaa loodusalale **äri, tootmise, äri- ja tootmise, ühiskondliku hoone, segafunktsiooniga, puhke- ja virgestuse maa-alade ja roheala määramisel** tuleb ala kattumisel kaitstava kooslusega edasise arendustegevuse raames vältida koosluse kahjustamist (raie, kuivendamine, rajatiste kavandamine kooslusega kattuvalt vms).
- Lahemaa loodusalale **äri- ja tootmise maa-ala määramisel** Kolgakülas Savi (42301:002:1410) kinnistul seada tingimuseks vajadus vältida nahkhiirte talvituspaikades vanade keldrite kinni müürimist ning hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suvistes elupaikades vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid.
- Lahemaa loodusalale **supelranna maa-ala määramisel** Andineeme ja Kolga-Aabla külas ei tohi supelranna teenindamiseks vajalikku taristut ehitada ala kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele. Supelrandade arendamiseks tuleb teha koostööd ala valitsejaga (Keskkonnaamet), et inimesi tundlikumatest aladest eemale suunata.

Alljärgnevalt on toodud olukorrad, mille puhul on ebasoodsa mõju tekke vältimiseks **vajalik ÜP põhilahenduse muutmise, st et kavandatud objekt on vaja planeerida uude asukohta väljapoole kaitse-eesmärgiks olevate liikide elupaiku ja kaitstavaid elupaigatüüpe või kavandatud objekti rajamisest loobuda:**

- Lahemaa loodusalal Kolga-Aabla külas Rannaliiva maaüksusele (35301:001:1036) kavandatud **perspektiivne parkla** puhul.
- Lahemaa loodusalale **väikesadama rajamise ja sadama maa-ala määramisel** Andineeme külas Vahi kinnistu (35203:001:0094) lähistel ja Tsiitre külas Silla kinnistul (35301:001:1720).
- Lahemaa loodusalale **tuletõrje veevõtukohtade** asukohtade määramisel Virve külas Loksa metskond 139 kinnistul, Vihasoo külas Vana-Katlamaja kinnistul (42301:004:0364), Joaveski

külas Pae kinnistul (35301:001:0696), Pärисpea külas Vana-Matsu kinnistul (42301:003:0538), Leesi külas Uhi maaüksuse (35301:001:1996), Juminda külas Loksa metskond 8 kinnistul (42301:001:0300), Püdisoo külas Kodu-Kalamäe kinnistu (35301:001:0798) servas.

- Lahemaa loodusalale **äri maa-ala määramisel** Pärисpea külas Tiiru (42301:003:1051) maaüksusel ja Valgejõe külas Valgesilla puhkebaasi (42301:005:0650) kinnistu idaosas.
- Lahemaa loodusalale **aianduse maa-ala määramisel** Muuksi külas Kolga metskond 90 (35203:001:0158) kinnistul,
- Lahemaa linnualale **võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala määramisel** põldtsiitsitaja elupaikadega kattuvalt. Kuna EELISes on linnualal registreeritud vaid üksik liigi leiukoht, siis tuleb põldtsiitsitaja leiukoha punkti ümbruses võimalikust elamumaast välja arvata kõik lähipiirkonnas liigile sobilikud alad.

Nimetatud muudatusettepanekute sisseviimisel ÜP lahendusse ei ole planeeringu rakendamisel ette näha vältimatute ebasoodsate mõjude avaldumist Natura 2000 võrgustiku alale ega nende kaitse-eesmärkidele.

Natura hindamise tulemusega on arvestatud ja ÜP põhilahendust ning seletuskirja on ülal toodud punktide osas korrigeeritud, st planeeringut on muudetud vastavalt hindamises toodud ettepanekutele. Planeeringulahenduse muudatus/meetmete rakendamine tagab kõikide Natura võrgustiku alade terviklikkuse säilimise ning seega puudub Kuusalu valla ÜP rakendamisel ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele.

4.3.2 Kaitstavad loodusobjektid ja vääriselupaigad²⁷

Kaitstavad loodusobjektid looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) alusel on kaitsealad, hoiualad, kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid ja kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid (LKS § 4). Kuusalu valla territooriumile jääb EELISE järgi 37 kaitstavat looduse üksikobjekti, 6 kaitseala, 1 rahvuspark, 2 kaitstavat parki, 7 hoiuala, 13 püsielupaika. Lisaks on vallas registreeritud 1502 I, II või III kaitsekategooria liigi leiukohta. Samuti jääb alale 5 kavandatavat püsielupaika, 1 kavandatud üksikobjekt ja 4 kavandatud kaitseala. Valda jääb 368 vääriselupaika.

Mõjude hindamine

Kuna mitmed suuremad kaitstavad loodusobjektid kattuvad rahvusvahelise Natura 2000 võrgustikuga, siis on üldplaneeringu mõjusid neile detailsemalt hinnatud Natura hindamise peatükis (ptk 4.3.1) ja siinkohal neid ei dubleerita. Lisaks Natura hindamises seatud meetmetele on neil aladel vajalik lähtuda siseriiklikus seadusandluses toodud piirangutest ja suunistest (looduskaitseseadus, kaitse-eeskiri, kaitsekorralduskava). Siinkohal ei korrata mõju hinnangut ka riigikaitsemaa kattumisele kaitstavate liikide elupaikadega, sest seda on juba hinnatud või hinnatakse REP-i KSH raames (vt täpsemat seletust Natura ptk). Ka Tallinn-Narva mnt ümberehitamisega kaasnevat mõju käesolevas KSH aruandes ei hinnata.

Üldplaneeringu rakendamisel tuleb lähtuda eeskätt kaitstava loodusobjekti kaitse ja säilitamise vajadustest ning planeeringu rakendamise ebasoodsa mõju vältimiseks tuleb arendustegevuste elluviimisele eelnevalt vajadusel hinnata mõju kaitstavatele loodusobjektidele. Kaitstavatel aladel (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, üksikobjektid) on tegevused reguleeritud looduskaitseseadusega ja/või kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Lisaks peab arvestama, et II ja III kaitsekategooria

²⁷ Väarielupaik on metsaseaduse kohaselt ala, kus kitsalt kohastunud, ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemise tõenäosus on suur.

liikide elupaikades, mis pole kaitsealade, hoiualade või püsielupaikadena piiritletud, kehtib isendi kaitse. See tähendab, et kaitsealuste liikide isendeid ei tohi tahtlikult surmata, püüda ega tahtlikult häirida paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise või rände ajal, ilma Keskkonnaameti loata loodusest eemaldada, müüa ega tulu saamise eesmärgil kasutada. Muuhulgas tuleb **kõigi ÜP-ga kavandatud tegevuste elluviimisel arvesse võtta ka lindude pesitsusrahu ajavahemikul 01.03-20.07.**

Üldplaneeringu lahendust võib üldiselt pidada kaitstavate loodusobjektide kaitse tagamise seisukohalt sobilikuks. Uusi looduskaitseliste väärtuste seisukohalt konfliktseid maakasutusi ega objekte üldjuhul ei kavandata. Kuid siiski on mõningaid erandeid, mida kirjeldatakse täpsemalt alljärgnevatel lõikudes.

1. Salmistu külakeskuse edelaserva kavandati uus kompaktse hoonestuse ala ja väikeelamumaa ning läbi selle uus läbimurre (tee), et ühendada Kuusalu – Valkla maantee Metsakuru teega ja sealt edasi Käoajast itta jääva kavandatava väikeelamu maa-alaga. Sealjuures on vaatluse all 4 erinevat läbimurde alternatiivi. Neist kolm jäävad Salmistu külakeskuse suhtelisse lähedusse ning neljas põhjapoole küla edelapiirile (vt trasside täpset paiknemist ptk 3).

Salmistu küla alla kavandatud väikeelamu maa-ala ja kavandatava läbimurde kolm esimest trassivarianti (A-1, A-2 ja A-3) ulatuvad I kaitsekategooriasse kuuluva merikotka (*Haliaeetus albicilla*) elupaika (KLO9128945). EELIS kohaselt on pesa teada 2016. aastast ning see on kõigil vaadeldud aastatel (viimati 2024) olnud asustatud ja pesitsus edukas. Liigi kaitse tegevuskava²⁸ kohaselt on merikotkas pesitsusaegse häirimise suhtes väga tundlik ja võib kurna hüljata ühekordse häirimise tulemusena. Seetõttu ei tohi tegevuskava kohaselt rajada uusi taristuobjekte (sh teid ja elamuid) merikotka pesale lähemale kui 500 m. Antud juhul jääb kavandatava väikeelamumaa välispiir ja läbimurde alternatiiv A-3 pesapaigast orienteeruvalt 260 m kaugusele. Põhjapoolsed läbimurde alternatiivid A-1 ja A-2 (kulgevad umbes 500 m pikkusel lõigul samas koridoris) jäävad umbes 350 m kaugusele. Arvestades liigi kaitse tegevuskavas toodud tuleb nii kompaktse hoonestusalana kavandatud väikeelamu maa-ala kui ka kotka elupaika planeeritud läbimurde alternatiive pidada potentsiaalselt olulisteks uuteks häiringuteks ja merikotkast mõjutavateks. Seetõttu **tuleb muuta ÜP lahendust ning kavandada kompaktse hoonestusega maa-ala ja väikeelamu maa-ala väljapoole merikotka elupaika. Samuti tuleb kas loobuda kolmest põhjapoolsest läbimurde alternatiivist (A-1, A-2 ja A-3) või kavandada need väljapoole merikotka elupaika nihutades need põhjapoole. Seejuures ei ole lubatud ka matkaraja rajamine läbi merikotka elupaiga, mistõttu ka kavandatav matkarada on vaja nihutada põhja poole elupaiga piiridest välja.** Elupaiga põhjaserv jääb pesast küll vaid 400 m kaugusele, kuid eeldatavasti on elupaik piiritletud liigi tegevuskavas toodud põhimõtteid järgides (elupaiga piir 200-500 m pesast, hõlmates pesametsa, pesitsemiseks sobivaid puid ja häirimistundlikku ala), mistõttu väljaspool seda uue tee ja kompaktse hoonestusala rajamine olulist mõju ei avalda. Kõige lõunapoolsem trassialternatiiv A-4 jääb vahetult merikotka elupaigast välja, kuid läbib III kaitsekategooriasse kuuluva herilaseviu (*Pernis apivorus*) ringikujulise elupaiga (KLO9115391) serva. Antud trassivariandi puhul tuleb merikotka osas arvestada võimaliku mõjude kumuleerumisega. ÜP-s kavandatu põhjal laieneb merikotka elupaiga põhjaküljeni kompaktse hoonestusega väikeelamute ala, seetõttu tekiks kotka elupaiga lõunaküljele uue läbimurde rajamisega vahetult nii elupaiga põhja- kui ka lõunaserva uued häiringud. Sealjuures jääks kavandatav trassialternatiiv A-4 kotkapesast vaid umbes 260 m kaugusele. Lähtuvalt ettevaatusprintsipist ja arvestades potentsiaalset mõjude kumuleerumist tuleb kas **loobuda lõunapoolseimast trassialternatiivist (A-4) või nihutada selle põhimõttelist asukohta lõunapoole ja kavandada see merikotkapesa häirimistundlikust tsoonist välja, st vähemalt 500 m kaugusele.**

2. ÜP-ga määratud maakasutuse ja looduskaitse kokkupuutepunktina võib esile tõsta mäetööstuse maa-alasid. Külmallika, Rehatse ja Ilmatsalu külla on kavandatud mäetööstuse maa-alad, mis osaliselt kattuvad või vahetult piirnevad II kaitsekategooriasse kuuluva kivisisaliku (*Lacerta agilis*) ning metsise elupaikade ja nende kaitseks kavandatavate püsielupaikadega (Võllaskatku metsise püsielupaik (KLO3000756) ning Huntaugu ja Kuusalu kivisisaliku püsielupaigad (EELISes koodid puuduvad)). Lisaks kattuvad nimetatud mäetööstusmaad ka II kaitsekategooriasse kuuluva sarvikipüti (*Podiceps*

²⁸ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 11.09.2019 käskkirjaga nr 1-1/19/169

auritus) ja laululuige (*Cygnus cygnus*) ning III kaitsekategooriasse kuuluva hallpösk-püti (*Podiceps grisegena*) elupaikadega. Tegemist on olemasolevate liivakarjääridega. Nendega kaasnevad mõju liikide elupaikadele on juba hinnatud kaevandamisloa taotlemise käigus, mistõttu seda siin enam ei korrata. Samuti on osade liikide elupaigad nimetatud aladele kujunenud just nimelt tänu olemasolevatele karjääridele (karjääriveekogud veelindude elupaikadena).

Mäetööstuse maa-alaga kattub ka II kaitsekategooria alune madal unilook (*Sisymbrium supinum*) Kaberla külas, kuna tegu on olemasoleva ja toimiva karjääriga, siis maakasutuse sihtotstarbe määramine liigile mõju ei avalda, lisaks tasub märkida, et tegu ongi tugeva inimõjuga maastikel nagu jäätmaad ja karjääriservad kasvava taimeliigiga.

Mäetööstuse maa-ala kattub Rummu rabas III kaitsekategooria aluse linnuliigi tedre (*Lyrurus tetrax*) leiukohaga. Tegu on aktiivse mäeeraldisega Kodosoo turbatootmisala, mille mõju hinnatakse KMH raames ning siinkohal mõju hinnangut ei korrata.

2. Kodosoo küla kaitsealusesse Kodosoo mõisa parki (KLO1200359) ja Kiiu aleviku servas asuvasse kaitsealusesse Kiiu mõisa parki (KLO9115391) ulatuvad ÜP-ga kavandatud erinevad arendustegevusega seostuvad maa-alad (äri- ja tootmis maa-ala, korterelamu, segafunktsiooniga maa-ala jms). Kavandatavad juhtotstarbed ei ole ÜP täpsusastmes pargi kaitse-eesmärkidega vastuolus. Kuid tuleb arvestada, et kaitsealuses pargis on selle eesmärkide²⁹ täitmine primaarne ning arendustegevus toimub pargis üldjuhul vaid valitseja (Keskkonnaamet) nõusolekul.

3. Lahemaa rahvusparki on kavandatud võimalikud elamuehituseks sobivad maa-alad, mille puhul tuleb arvestada, et nagu nimigi ütleb, on tegu võimalike sobivate aladega, mitte kindlalt sobivate aladega. Eelnevas Natura hindamise peatükis on seda teemat põhjalikumalt käsitletud ning sealne põhimõte kehtib kohandatud ka nende kaitstavate objektidega kattumisel, mis ei ole linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks. Loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks mitte olevate kaitstavate liikide leiukohti ei ole mõttekas võimalike elamumaade kihilt välja lõigata. Võimaliku elamumaa kasutuselevõtul on tegevused reguleeritud looduskaitseadusega ning ei saa eeldada, et võimalikus elamumaaks määramine annaks automaatselt eelduse, et ala on täies mahus ehituskõlblik.

Võimalikud elamumaad kattuvad mitmete kaitstavate liikide leiukohtadega³⁰, kes ei ole Natura loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks:

- Kattumine I kaitsekategooria aluse seeneliigi limatünniku (*Sarcosoma globosum*) leiukohaga (KLO9600915) Tsiitre külas. Tegu on Lahemaa rahvusparki kaitse-eesmärgiks oleva liigiga, kes on põlismetsade ja VEP-de indikaatorliik ja keda ohustavad põhiliselt raie, metsahooletustööd ja kuivendamine. Liigi kahjustamine on keelatud³¹. Nimetatud leiukoht paikneb alal, kus on läheduses juba olemasolevad elamud ning ala edasise arendamise soov on vähetõenäoline.
- Kattumine II kaitsekategooria aluse linnuliigi soorätsu (*Asio flammeus*) leiukohaga (KLO9130979). II kaitsekategooria linnuliigi puhul kehtib isendikaitse ja keeld kaitsealust loomaliiki tahtlikult häirida paljunemise ja poegade kasvatamise ajal³². Võimaliku elamumaaga kattub väike osa liigi leiukohast, tegu on piiranguvööndis paikneva metsamaaga, kuhu Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja kohaselt on ehitiste rajamine keelatud.
- Kattumine ka mitmete III kaitsekategooria taime- ning linnuliikide leiukohtadega. Taimeliikide leiukohad on enamasti kaitstud läbi kattumise mõne Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks oleva Natura elupaigatüübiga. Juhul, kui võimalik elamumaa kattub III kaitsekategooria taimeliigi leiukohaga, mis ei ole juba tulenevalt loodusala piirangutest kaitstud, siis tuleb

²⁹ Vabariigi Valitsuse 28.07.2025 määruse nr 59 „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“ § 1 kohaselt on pargi kaitse-eesmärk planeeringu, sealhulgas ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt ja esteetiliselt väärtusliku pargipuistu ja maastikuilme ning pargi- ja aiakunsti kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega ning kaitsealuste liikide ja kaitsealuste looduse üksikobjektide kaitse.

³⁰ EELIS seisuga 10.02.2026

³¹ LKS § 55 lg 7

³² LKS § 55 lg 6 prim p 1 alusel.

arvestada, et liigi leiukohta ei tohi kahjustada mahus, mis ohustaks liigi säilimist selles elupaigas³³. III kaitsekategooria aluste linnuliikide (nt hiireviu, lõopistrik) leiukohtadega kattumisel kehtivad juba varasemalt nimetatud pesitsusrahu nõue ja isendikaitse.

4. Potentsiaalne konfliktkoht on veel ÜP-ga kavandatud perspektiivse kergliiklustee ja looduskaitsete väärtuste vahel. Kergliiklustee koridoride äärde jäävad mitmed kaitstavate liikide leiukohad (nii I, II, kui ka III kat), millega tee projekteerimise edasiste etappide käigus on vaja arvestada, et vajadusel rakendada leevendavaid meetmeid. Järgnevad mõned näited.

- I kaitsekategooria alune taimeliik roheline hiidkupaar (*Buxbaumia viridis*) jääb Lahemaal Kotka ja Vihasoo külas perspektiivse kergliiklustee mõjuvööndisse ning II kaitsekategooria taimeliik alpi nurmikas (*Poa alpina*) kattub perspektiivse kergliiklustee koridoriga Kaberla loodusala. Liikide leiukohad kattuvad mõlemal juhul loodusala kaitse-eesmärgiks olevate Natura elupaigatüüpidega, seega on liigi kaitse läbi koosluste kaitseks ette nähtavate leevendavate meetmete tagatud.
- Lahemaal on kergliiklustee koridoril teisigi kattumisi II kaitsekategooria taimeliikide (nt aasnelk, palu-karukell, ainulehine soovalk) leiukohtadega, millest mitmed ei ole läbi kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpidega kattumise kaitstud. LKS alusel on II kaitsekategooria taimeliigi isendite kahjustamine ja hävitamine keelatud ning leiukohtadega kattumisel tuleb rakendada asjakohaseid leevendavaid meetmeid (võimalusel kergliiklustee trassi nihutamine teisele poole teed jms).

Kattumisel III kaitsekategooria taimeliikide leiukohtadega peab arvestama, et liigi leiukohta ei tohi kahjustada mahus, mis viib selle hävimiseni. III kaitsekategooria loomaliigi leiukohaga kattumisel kehtib isendikaitse. Seejuures lindude puhul peab arvestama pesitsusrahuga ning kahepaiksete rändekoridoriga kattumisel (KLO9133597, KLO9133566) tuleb tee rajamisel arvestada, et see rändavaid kahepaikseid ei tõkestaks ja ohustaks (seda nii rajamise ajal kui ka järgselt). 5. Maakasutuse sihtotstarbe määramine ÜP-ga kattuvalt kaitsealuste liikide leiukohtadega ning kaitstavate üksikobjektidega, ei ole üldjuhul olulise mõjuga, sest üldjuhul ei ole kattumised lausalised ning ala on reeglina võimalik arendada kaitstavaid liike või objekte kahjustamata (eranditest on juttu eespool). Näiteks on ÜP-ga määratud maakasutusel mitmeid kattumisi II kaitsekategooria aluste nahkhiireliikide leiukohtadega, kuid ala sihtotstarbe määramine ei avalda nahkhiirtele negatiivset mõju, kui alade arendamisel peetakse silmas liigispetsiifilisi nõudeid ja rakendatakse asjakohaseid leevendusmeetmeid (nt välditakse vanade keldrite kinni müürimist jms). Lisaks Kuusalu valla kaitstavad üksikobjektid on enamasti rändrahnud ja üksikpuud, mille puhul on lihtne edasiste etappide käigus leevendavate meetmete rakendamisega oluline negatiivne mõju objektidele välistada (nt hoonete asukohavalikuga, puude lähikümbruses vajadusel veerežiimi säilitamisega).

6. Lisaks eeltoodule on ÜP-s ettepanek muuta Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava sisu. Täpsemalt soovitakse korrigeerida kaitsekorralduskava lisa 7 „Asustusstruktuur ja arhitektuur, kirjeldused ja ehitustingimused külade kaupa“ sisu Suurpea küla osas. Antud lisa annab kaitseala valitsejale (Keskkonnaamet) suuniseid, millistel tingimustel kooskõlastada Lahemaa külades, sh Suurpea külas, ehitustegevust. Lisas toodu põhjal on Suurpea külas muu hulgas seatud eluhoonetele tingimus, et hooned peavad olema kooskõlas piirkonna arhitektuuritraditsioonidega ning hooned võivad olla ühekorruselised. ÜP-s tehakse ettepanek rakendada uues Suurpea külaosas põhimõtet, et võib rajada uue korterelamu algses mahus, st soovitakse võimalust taastada olemasolevad, aga kasutusest väljalangenud ja lagunenud korterelamud uuesti korterelamutena ning seeläbi muuta suunist, et elamud peavad olema kuni ühe korruselised. Kõnealuses piirkonnas domineerivad juba praegu valdavalt nõukogude ajal rajatud korterelamud, mis peegeldavad sealseid arhitektuuritraditsioone, ühekordsed eramud ei ole sellele alale iseloomulikud. Piirkonda uute korterelamute rajamisega taastatakse/säilitatakse juba väljakujunenud asustust ja arhitektuuri. Kokkuvõtvalt ei saa nimetatud ÜP ettepanekut pidada Lahemaa kultuuripärandi eesmärkidega vastuolus olevaks.

³³ LKS § 55 lg 8

4.3.3 Roheline võrgustik

Roheline võrgustik (ka rohetaristu või -võrgustik) on looduslikest ja poollooduslikest aladest koosnev strateegiliselt paigutatud süsteem, mille eesmärk on kindlustada erinevate koosluste ja liikide säilimine, pehmeneda ja korvata inimtekkelisi mõjusid ning pakkuda muid mitmesuguseid looduse hüvesid ehk ökosüsteemiteenuseid³⁴. Roheline võrgustik toetab stabiilse keskkonnaseisundi ja keskkonnavastupanuvõime säilimist, hoiab alal inimesele elutähtsaid keskkonda kujundavaid protsesse (põhja- ja pinnavee teke, õhu puhastumine, keemiliste elementide looduslikud ringed jne). Sellega tagatakse põhjendatum ruumistruktuur, ökosüsteemide ja liikide säilimine ning keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine ka inimesele sobival tasemel.

Rohelise võrgustiku puhul eristatakse kahte sorti struktuurielemente:

- **tugialad** on ümbritseva keskkonna suhtes kõrgema loodusväärtusega ja/või rohevõrgustiku seisukohalt olulisi ökosüsteemiteenuseid pakkuvad alad, millele valdavalt võrgustiku funktsioneerimine toetub. Tihti on tugialadesse hõlmatud kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, vääriselupaigad, loodusdirektiivi kooslused jne;
- **koridorid** seovad tugialad ühtseks toimivaks tervikuks ning on tuumalade vahelised rände- ja liikumisteed, aidates nii kaasa tugialade kõrge elurikkuse säilimisele ning leevendades elupaikade hävimise ja killustamise mõju.

Rohevõrgustiku puhul on oluline selle struktuurielementide piisav ulatus lähtuvalt nende eesmärkidest ning sidusus. Erinevate uuringute tulemuste põhjal võib väita, et väikeimetajatele ja mitte-metsasisestele elupaikadele spetsialiseerunud liikidele suunatud koridoride puhul piisab 100 m laiusest loodusliku taimeistikuga alast (rohekoridorist), millest vähemalt 50 m laiune riba peab olema katkematu. Tegelikud laiused sõltuvad koridori koosluse iseloomust ja ümbritseva maastiku vaenulikkusest elustiku suhtes³⁵. Soovitavad rohevõrgustiku elementide parameetrid on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tabel 4-6. Rohevõrgustiku hierarhilised parameetrid üldplaneeringu kontekstis (Kohv, 2007)

Planeerimistasand	Tuumalade läbimõõt	Koridori läbimõõt	Koridori pikkus
Vald	1-2 km	300-500 m	max 1-2 km
Linnaosa, asum	300-500 m	100-200 m	Max 300-500 m

Mõjude hindamine

Üldplaneeringus muudetakse maakonnaplaneeringus määratud rohelist võrgustikku ja selle kasutustingimusi, arvestades olemasolevat ja perspektiivset maakasutust, looduskaitseobjekte ja – alasid, roheline võrgustiku ruumilist paiknemist (piiride ja struktuuride korrigeerimine).

KSH-s on käsitletud roheline võrgustiku konflikte ja vajadusel täiendatakse üldplaneeringus seatud kasutustingimusi.

Rohevõrgustiku struktuuride paiknemise täpsustamine

KSH-s tehakse ettepanek Kuusalu valla roheline võrgustiku vähendamiseks mitmetes asukohtades, kokku umbes 2218 ha ulatuses. Vähendamise peamiseks põhjuseks on kattumine intensiivse inimtegevusega maa-aladega, mistõttu rohevõrgustiku toimivust ei ole võimalik tagada ka leevendavate meetmete kasutuselevõttuga. Rohevõrgust on eemaldatud maakasutuse sobimatusest tingituna mõned

³⁴ Ökosüsteemiteenused on mitmesugused keskkonnakaitselised, sotsiaalsed ja majanduslikud hüved, mida ökosüsteemid inimkonnale pakuvad ([Keskkonnaministeeriumi koduleht](#), 2022).

³⁵ ELF (K. Kohv). 2007. Harku valla rohevõrgustiku tuumalade ja koridoride uuring

elamumaa, põllumajandusliku ja tootmismaa kasutuseesmärgiga alad. Samuti on rohevõrgust välja jäetud valdav osa Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskavaga määratud võimalikest ehitusaladest³⁶, välja arvatud võimalikud ehitusalad, mille rohevõrgust väljajätmine halvendaks märgatavalt ümbritseva võrgustiku toimimist. Võimalusel on selliste alade puhul muudetud rohevõrgu paiknemist (nt rohekoridoride kulgemist, eelistades selleks veekogusid ja/või ökoloogiliselt kõrge väärtusega alasid, sh tihti metsamaid), et tagada selle jätkuv sidusus ja toimimine.

Samas tehakse KSH-s ka ettepanek mitmel pool rohevõrgu suurendamiseks, kokku umbes 3020 ha ulatuses. Peamine põhjus rohevõrgu suurendamiseks oli ökoloogilise sidususe parandamine või säilimine. Selleks laiendati või paigutati ümber rohekoridore, kaasati tugialadesse metsasemaid alasid, niite, veekogusid ja nende kaldaid jne. Kuusalu valla rohevõrgustikku laiendati enamike maakonnaplaneeringu koridoride puhul, kuna maakonnaplaneeringus olid toodud vaid koridoride laiused ning määratud põhimõtteline, orienteeruv paiknemine.

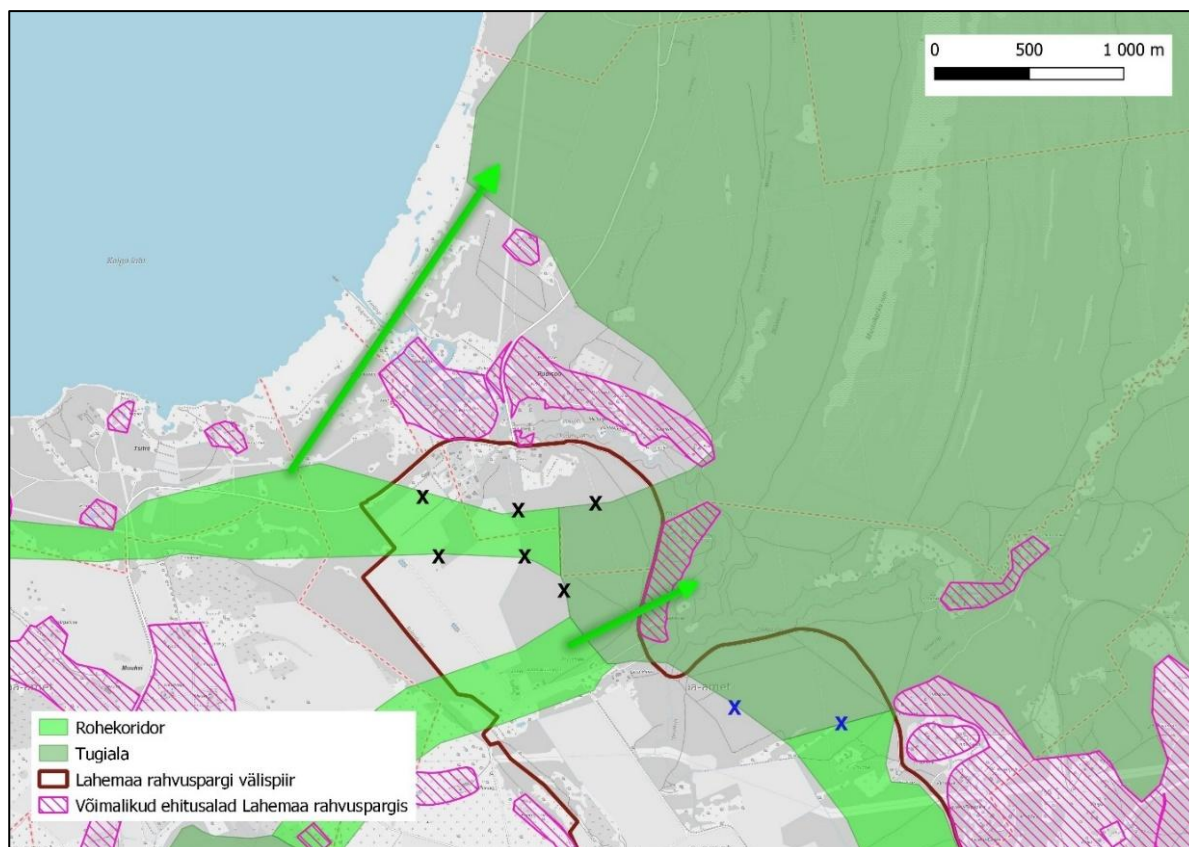
Suurema muudatusena kaasati rohevõrku Salmistu, Mäepea ja Põhja külade juures olevast metsavööndist (maakonnaplaneeringus rohekoridor) Salmistu lahe rannikuni viivad rohealad, mis üldplaneeringuga määratakse rekreatiivse iseloomuga aladeks (rohekoridoridena). Samuti lisati ökoloogilist funktsiooni kandvad rohekoridorid Mustametsa külasse, kus need toetavad sidusust Kahala järve ja Viru raba ümbruse loodusmaastike vahel. Lisaks liideti rohevõrgustikku olulisemad vooluveekogud (nt ebapärli elupaigana registreeritud jõed) ja nende kaldad. Viimased arvati rohevõrku (enamasti koridorina) üldjuhul vähemalt 30 m laiuse kaldavööndina, rahvusparkis määratud ehitusalasid läbivatel aladel ja üldplaneeringuga muuks arendustegevuseks kavandatud aladel veekaitsevööndi ulatuses, s.o 10 m laiuse vööndina.

Samuti vaadati üle sidusus naabervaldade rohevõrguga ja vajadusel täiendati rohevõrgu struktuure, et Kuusalu valla rohevõrk oleks toimivalt seotud ka naabervaldade rohevõrgustikuga.

Lisaks korrigeeriti rohevõrku ka üldplaneeringu eelnõu avalikustamisel tulnud ettepanekute põhjal. Peamine muudatus puudutas Pudisoo küla ja selle ümbruskonna rohevõrgu korrigeerimist. Seal tehti avalikustamise käigus järgmised ettepanekud:

1. suunata rohekoridor, mis hetkel paikneb väljaspool Lahemaa rahvusparki Pudisoo küla keskusest lõunas, mööda rannikut tugialani (joonisel 4-3 põhjapoolne nool);
2. vähendada samas piirkonnas tugiala ulatust ja piiritleda see Kolga-Pudisoo maanteeaga, mis on ühtlasi Lahemaa rahvusparki välispiir. Samuti jätta tugialast välja vahetult maantee servas asuv Lahemaa kaitsekorralduskavaga ehitusalaks määratud ala;
3. pikendada 1. punktis kirjeldatud rohekoridorist lõunasse jäävat rohekoridori kuni korrigeeritud tugiala piirini (joonisel 4-3 lõunapoolne joon).

³⁶ Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava aastateks 2016-2025 kinnitati 29. aprillil 2016. a Keskkonnaameti peadirektori käskkirjaga nr 1-4.2/15/23.



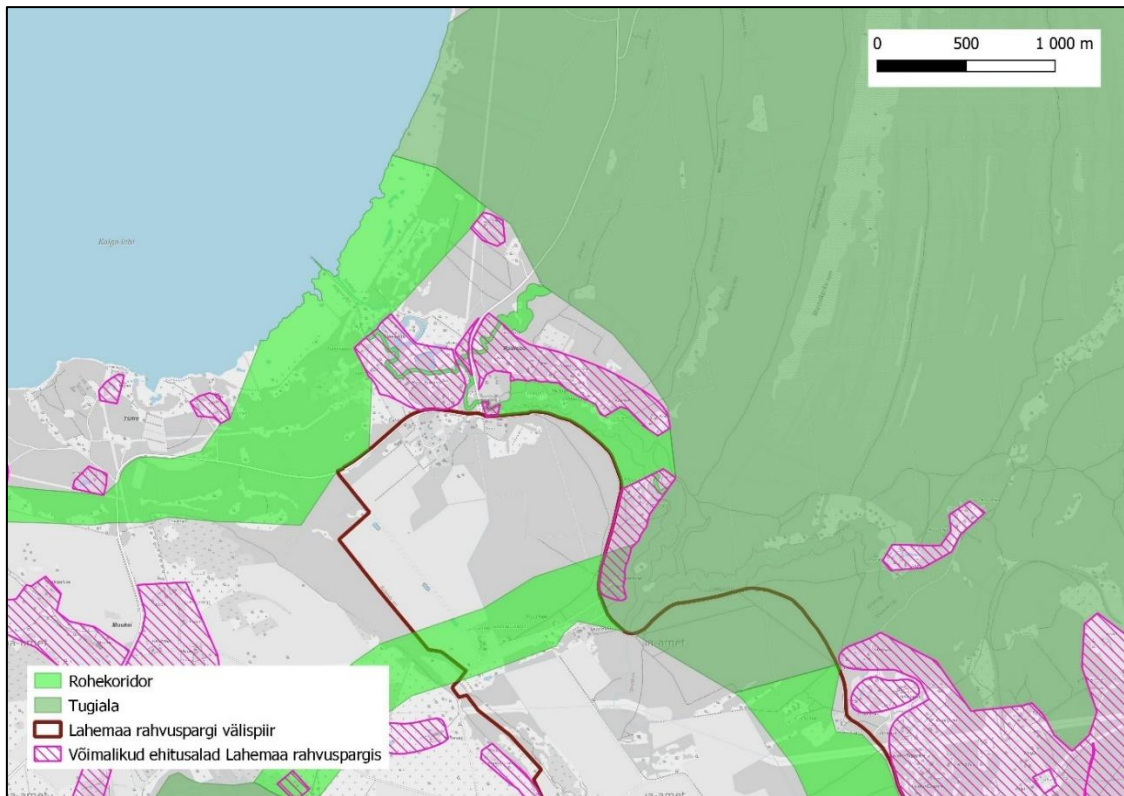
Joonis 4-3. Avalikustamisel tulnud Püdisoo küla piirkonna rohevõrgu korrigeerimise ettepaneku illustatsioon. Roheliste nooltega on kujutatud rohekoridoride suunamise ettepanekud. X-ga on kujutatud alad, mille osas tehti ettepanekud need rohevõrgust välja jätta. Aluskaart: Maa-amet, 2023

Ettepanekuga arvestati osaliselt. Põhjapoolne rohekoridor suunati tugialale mööda rannikut. Seda peeti põhjendatuks kuna esiteks jääb sealäbi kogu rohekoridor Lahemaa rahvusparki. Teiseks on Keskkonnaagentuuri ELME projekti kaardiandmete põhjal rohekoridori uues asukohas ökosüsteemide seisund ja sidusus võrreldes senise asukohaga märgatavalt kvaliteetsem. Kuna koridori ümbersuunamisega muutub see vähemalt pool kilomeetrit pikemaks (koridoride pikenedamisega kahaneb üldjuhul nende efektiivsus), siis on seal sidususe suurendamiseks lisatud võrgustikku Pärlijõe ja selle kaldaid hõlmav rohekoridor.

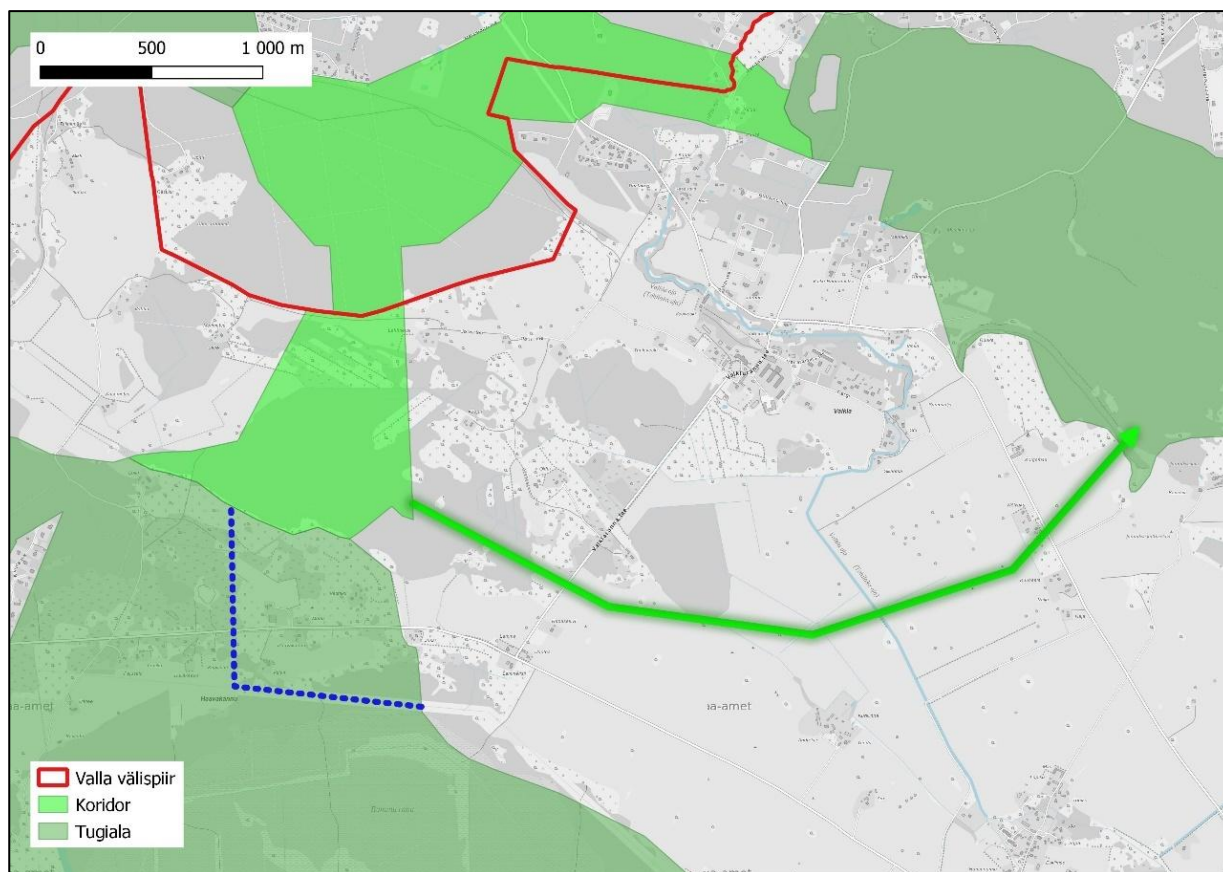
Rohekoridori asukoha muutmisest tingituna korrigeeriti suuresti ka tugiala piiri Lahemaa rahvusparki välispiiri järgi. Samas jäeti see muutmata Vahastu küla poole suunduva rohekoridori põhjapoolses osas (tähistatud joonisel 4-2 siniste X-dega), kuivõrd nii muutuks kõnealune koridor tupikuks. Samuti ei olnud põhjendatud jätta kogu ulatuses tugialast välja Kolga-Püdisoo maantee ääres asuvat Lahemaa kaitsekorralduskavaga määratud võimalikku ehitusala, kuna osa sellest oli riigimaa ning eraomandisse jäävas osas oli see juba hoonestatud. Samas paikneb see ala küllaltki olulises kohas, kus rohekoridor suubub tugialale, mistõttu on otstarbekas see rohevõrgustiku osana säilitada.

Lisaks pikendati ettepanekus käsitletud lõunapoolset rohekoridori ja ühendati see tugialaga.

Üldplaneeringu avalikustamisel tulnud ettepaneku alusel korrigeeritud rohevõrku kujutab joonis 4-4.

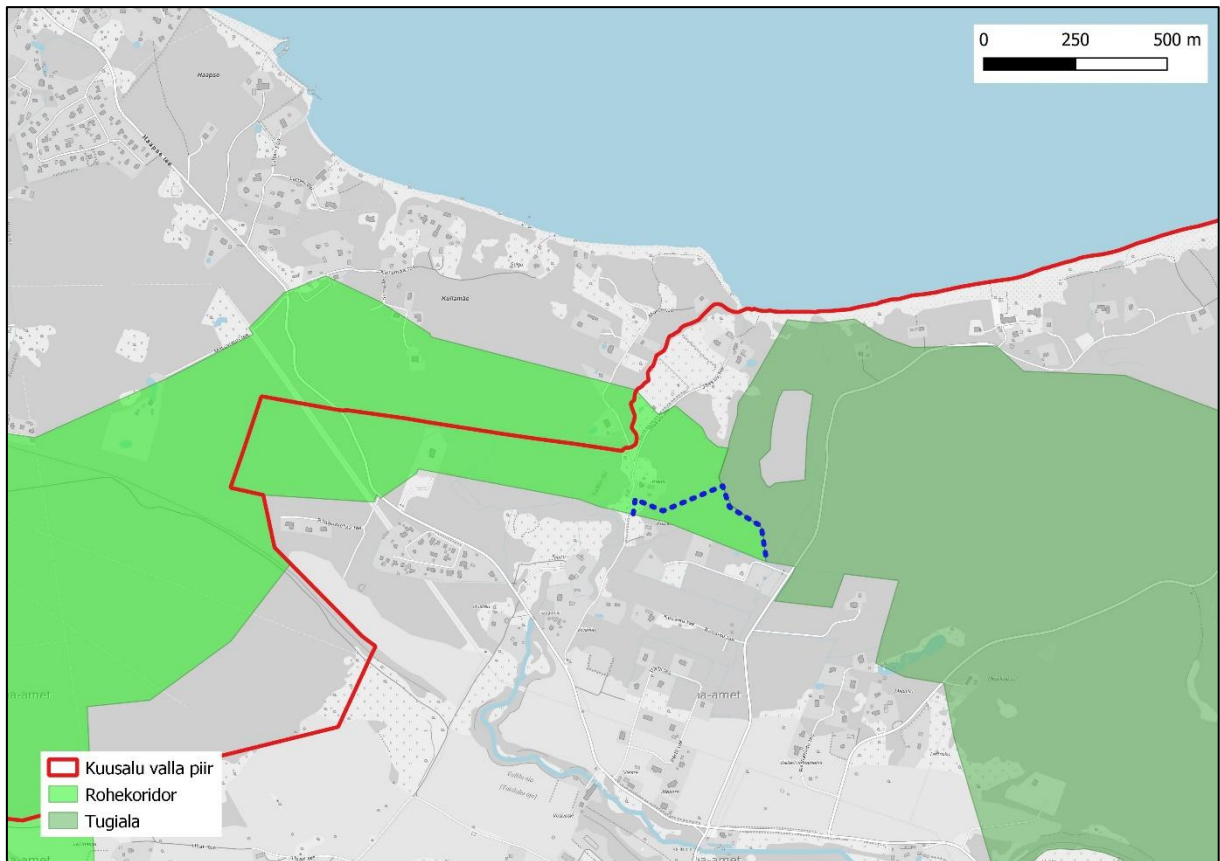


Joonis 4-4. Avalikustamisel tulnud ettepaneku põhjal korrigeeritud rohevõrk Püdisoo küla piirkonnas. Aluskaart: Maa-amet, 2023



Joonis 4-5. Avalikustamisel tulnud Haavakannu küla piirkonna rohevõrgu korrigeerimise ettepaneku illustratsioon. Rohelise noolega on kujutatud täiendava rohekoridori orienteeruv asukoht. Sinise punktiiriga on kujutatud ala, mille osas tehti ettepanek rohevõrgust välja jätta. Aluskaart: Maa-amet, 2023

Veel üks avalikustamisel tulnud ettepanek puudutas Haavakannu külas asuva rohevõrgu tugiala piiride muutmist. Seal sooviti rohevõrgust arvata välja Rummu raba ja selle lähiümbrust hõlmava tugiala põhjaosas pisut alla 60 ha suurune ala. Võimaliku kompenseeriva meetmena pakuti uue rohekoridori määramist Jõelähtme valda Haapse külla viiva rohekoridori ja Salmistu küla all oleva tugiala vahele (joonis 4-5).



Joonis 4-6. Avalikustamisel tulnud Valkla küla piirkonna rohevõrgu korrigeerimise ettepaneku illustatsioon. Sinise punktiiriga on kujutatud ala, mille osas tehti ettepanek rohevõrgust välja jätta. Aluskaart: Maa-amet, 2023

Ettepanekuala paikneb rohekoridori ja tugiala kokkupuute piirkonnas, mistõttu on sellel oluline roll võrgustiku sidususe tagamisel. ELME kaartide järgi on kõnealuses piirkonnas ökosüsteemide seisund ja sidusus valdavalt keskmine, Jõelähtme-Kemba maantee ümbruses on ka viletsas seisundis alasid. Eeldatavasti on ka Valkla lubjakivikarjääri ala ökosüsteemide seisund ja sidusus kehv (ELME projektis on väga intensiivse inimõjuga alade seisund määramata). Sellegipoolest saab kõnealuse ala rohevõrgu struktuurides paiknemist ja suurt toimivate ökosüsteemide osakaalu arvestades järeldada, et selle rohevõrgustikust väljajätmisega võib eeldada negatiivse mõju kaasnemist võrgustiku toimivusele. Paraku ei kompenseeriks rohevõrgustiku toimivust ka uue koridori lisamine, kuna see hõlmab valdavalt lagedaid haritavaid põllumaid, kus on nii ökosüsteemide seisund kui ka nende vaheline sidusus vilets. Samuti oleks koridor umbes 4 km pikkune. Koridori efektiivsust mõjutab selle pikkus, st mida pikem, seda madalama efektiivsusega on koridor (seos on seejuures eksponentsiaalne)³⁷. Kokkuvõtvalt ei ole seniste andmete põhjal põhjendatud ettepanekualal rohevõrgustiku piiride muutmine.

Kolmas avalikustamisel tulnud rohevõrgu korrigeerimise ettepanekuala asub Valkla küla põhjaosas (joonis 4-6). Antud piirkonnas on juba vähendatud maakonnaplaneeringus määratud rohekoridori ning jäetud välja olemasolev kompaktse hoonestusega ala. Avalikustamisel tulnud ettepaneku alusel rohekoridori vähendamise järgselt jääks umbes 250 m laiusest koridorist kitsamates kohtades järele vaid umbes 90 m laiune ala. Sealjuures on tegemist arvestatava väärtuse ja sidususega ökosüsteemidega alaga, mis piirneb mitmest küljest, sh osaliselt rohevõrku jäävas osas, viletsas seisundis aladega. Eelnevast võib järeldada, et antud kohas ei ole mõistlik rohevõrgu ulatust vähendada, kuna suure tõenäosusega kaasneb sellega nii rohevõrgu seisundi kui ka sidususe halvenemine.

³⁷ Kohv, 2007. Harku valla rohevõrgustiku tuumalade ja koridoride uuring

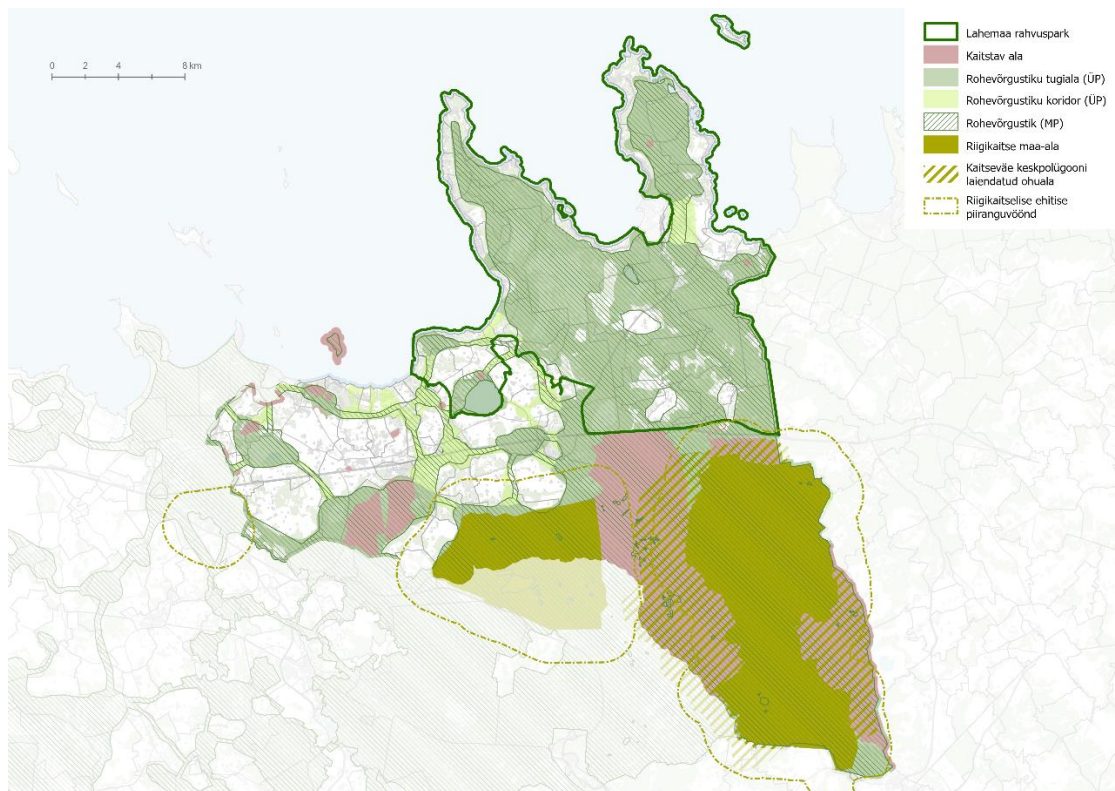
Rohelise võrgustiku konfliktid ja kasutustingimuste täpsustamine

Tavapäraselt tulenevad roheline võrgustiku toimimise konfliktid eeskätt asustusest ja transporditaristust. Tänapäeval on palju tähelepanu ka taastuenergeetikal, eeskätt just tuuleparkide rajamisel, kuid ÜP-ga ei kavandata Kuusalu valda tööstuslike tuuleparkide alasid, samuti ei nähta ette üksikute tööstuslike tuulikute rajamist. Tuuleparkide arendushuvi ilmnemisel tuleb tuulepargi rajamiseks koostada eraldi planeering (eriplaneering).

Kuusalu vald on valdavalt hajusa asustusega vald. Valla suuremateks keskusteks on Kuusalu ja Kiiu alevikud, samuti Kolga alevik ning Salmistu, Valkla ja Andineeme küla keskused. Valla rahvaarv on viimastel aastatel olnud stabiilne/nõrgalt kahanev ja ÜP kohaselt on oodata jätkuvat rahvaarvu kahanemist. Arvestades valla asustatust, ÜP-ga plaanitud maakasutust ning valla suurt hõlmatust Lahemaa rahvusparkiga ei ole kavandatud roheline võrgustik suureks ohuks (arvestades ka asjaolu, et valla rohevõrk on suhteliselt ulatuslik) ja ÜP-s seatud tingimuste järgmine on piisav, et tagada roheline võrgustiku eesmärkide saavutamine.

ÜP seletuskiri toob välja ka mitmed tingimused seoses asustusega, näiteks ei kavandata rohevõrku uusi tiheasustusega või kompaktse hoonestusega alasid, uute hoonete kavandamine roheline võrgustiku aladele on võimalik kompaktset olemasoleva hoonekompleksi juurde sama kinnistu piires. ÜP-s on seatud tingimus, et looduslike alade osakaal ei tohi tugialadel langeda alla 90% pindalast. Samuti on piirang, mille järgi peab õuealade või tootmiskomplekside omavaheline kaugus olema tugialas vähemalt 200 m ning roheline võrgustiku koridoris peab säilima koridor vähemalt 200 m laiusena. ÜP-ga muudeti rohevõrgustiku tugialade elamute vahelise miinimumkauguse tingimust: maakonnaplaneering määrab miinimumkauguseks 500 m, üldplaneering 200 m. Kuna suur osa valla territooriumist on ehitustegevuse mõistes erinevate piirangutega (Lahemaa rahvuspark, kaitse- ja hoiualad, püsielupaigad, riigikaitsealised maa-alad koos piiranguvöönditega (Soodla harjutusväli ja kaitseväge keskpõlügen), veekogud) kaetud, on ehitustegevus 200 m tingimust rakendades võimalik ligikaudu 12%-il³⁸ üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku alast (Joonis 4-7). See tähenda, et muudatused puudutavad üksnes väikest osa valla territooriumist ning arvestades määratud rohevõrgustiku kaitse- ja kasutustingimusi tervikuna, ei kaasne olulist mõju rohevõrgustiku toimimisele ja sidususele. Elamute vaheline 200 m miinimumkaugus võimaldab niigi piiratud tingimustes uute eluasemekohtade rajamist hajusal põhimõttel ja juhtudel, kus maaomand teisiti ei võimalda. Kuna ehitustegevus metsastel aladel ja asukohtades, kus olemasolev taristu puudub, on pigem erand kui reegel, ei too tingimuse muutmine tõenäoliselt kaasa olulist ehitussurvet.

³⁸ Üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku pindala kokku on 529,8 km², sellest 466,3 km² kattub aladega, kus ehitustegevus on kas keelatud või võimalik erandjuhtudel.



Joonis 4-7. Piirangutega alad ja ÜP-ga määratud rohevõrgustik.

Kuusalu valda läbib tiheda liiklusega Tallinn-Narva maantee, mille liiklussagedus on üle 10 000 auto ööpäevas³⁹. Selline liiklussagedus on enamike loomaliikide jaoks oluline takistus, sh ka inimhäiringuga kohastunud ulukitele (metskits, rebane). Seetõttu tuleb vajadusel maantee ehitus- ja rekonstrueerimisprojektide koostamisel kavandada vajalikud kaitseabinõud (nt kiiruspiirangud, hoiatusmärgid, läbipääsud vms). Tuleb arvestada, et tee ja rohevõrgustiku alade lõikumisel sõltuvad abimeetmete rakendamise vajadus ja täpsed asukohad vastavate (uluki)uuringute tulemustest. ÜP kohaselt on maanteele kavandatud kolm ökodukti. Muude vallas asuvate suuremate maanteede liiklussagedus jääb enamasti umbes 2000 auto kanti ning see ei ole enamiku liikide jaoks märkimisväärne liikumistakistus.

Tavapärase praktika kohaselt hinnatakse taristu mõju rohelisele võrgustikule (sh loomadele ja nende liikumisvõimalustele) täpsemalt konkreetsete projektide koostamise raames. Ka Kuusalu valla ÜP seletuskirja rohelise võrgustiku kasutustingimustes on välja toodud, et tugialadele ja koridoridele on vastunäidustatud uute teatud infrastruktuuride (kiirteed, prügilad, jäätmehoiulad ja teised kõrge keskkonnamõjuga objektid) ulatuslik rajamine. Juhul, kui uue taristu rajamine on vajalik või vältimatu, tuleb planeeringu käigus hoolikalt valida rajatiste asukohta ning koostada keskkonnamõjude hindamine. Selline lähenemine on piisav ja ÜP lahenduse ning rohelisele võrgustikule seatavate tingimuste osas muudatusettepanekud vajalikud ei ole.

4.4 Mõju pinnasele ja veekvaliteedile

KSH käigus hinnati üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat mõju pinnasele ja veekvaliteedi muutumisele. Järgnevalt on välja toodud olulisemad aspektid, millega üldplaneeringu kontekstis võib eeldatavalt kaasneda keskkonnamõju.

³⁹ [Transpordiameti riigiteede liiklussageduse kaardirakendus](#). Kasutatud 07.06.2023

4.4.1 Pinnase kvaliteet

Kuusalu vallas esineb kõrgema ja madalama radoonisisaldusega pinnaseid. ÜP seletuskiri toob välja erineva radoonihuga piirkonnad, kuid juhib ka tähelepanu sellele, et normaalse radooniriskiga aladel võib leiduda laiguti alasid, kus tegelik radoonisisaldus on kõrgem. Keskkonnaamet kui kiirgusohutuse vallas pädev asutus on andnud oma 23.11.2022 kirjaga nr 11-6/22/22062-2 seisukoha, et projekteerimistingimuste seadmisel tuleks kohalikul omavalitsusel juhtida projekteerija tähelepanu võimaliku radooniriski olemasolule, millest lähtudes projekteerija peab hindama vajalikke radoonikaitse meetmeid ja neid rakendama, juhindudes Eesti standardist EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“. Otsuse tegemine, kas projekteerimisele eelnevalt on vajalik teostada pinnaseõhu radoonisisalduse uuring, tuleks siiski jätta projekteerija pädevusse.

KSH teeb ettepaneku lisada ÜP seletuskirja tingimus, et ehituslubade taotlemisel peab ehitusprojekt sisaldama hinnangut radoonisisalduse uuringu vajalikkuse kohta.

4.4.2 Korduva üleujutusega ja üleujutusohuga alad

Korduva üleujutusega ala piir mererannal määratakse üldplaneeringuga⁴⁰. Keskkonnaministeerium selgitas oma 12.05.2020 kirjaga nr 8-2/20/2084 kohalikele omavalitsustele, et kui korduva üleujutusega ala on üldplaneeringuga hinnatud ja see on tuvastatud planeeringualal ainult ühes konkreetses kohas või kohtades ja ulatuses ning mujale mere ääres on märgitud põhikaardi järgne piir vööndite arvestamise lähtejooneks, siis kehtib korduvast üleujutusest hõlmamata alal korduva üleujutuse nullpiir.

Kuusalu ÜP määrab korduva üleujutusega ala piiri Salmistu lahega külgnevates küldes tuginedes järgmisele uuringule: Lainemudel OÜ, töö nr 2218, „Korduvalt üleujutatava ala uuring. Rannaala Salmistu külast Loo oja Andineeme külas“, Tallinn 2022 (KSH lisa 2). Uuring viidi läbi selleks, et täpsustada Keskkonnaagentuuri poolt 2019. a määratud suurte üleujutusala⁴¹ paiknemist Kuusalu vallas Salmistu lahega külgnevates küldes (Salmistu, Mäepea, Põhja, Sõitme ja Andineeme). Uuringus arvatati mõõteandmete põhjal veetasemed, võeti arvesse mullastikku ja taimestikku ning viidi läbi paikvaatlusi.

KSH hinnangul on Lainemudel OÜ uuringule tuginedes asjakohane planeeringulahenduses korrigeerida Maa-ameti kitsenduste kaardirakenduses esitatud korduva üleujutusega ala piiri. Uuringu alusel määratud korduva üleujutusala piir, mida Põhja küla piirkonnas muudeti veidi lähtudes olemasolevast hoonestusest ning kraavitusest, on kantud Kuusalu valla ÜP kaardirakendusse ja maakasutusplaanile. Ülejäänud Kuusalu valla alade puhul, mida uuring ei käsitlenud, kehtib Maa-ameti kaardirakenduse korduva üleujutusala piir.

Uuring annab järgmised soovitusel üleujutusohuga aladel asustuse ja ehitustegevuse suunamiseks, millega tuleks KSH hinnangul üldplaneeringus arvestada:

- Üleujutusohuga aladele rajada sellised juurdepääsud, mille kaudu oleks võimalik merelemineku ja merelt tulek üleujutuse ajal (nt juurdepääsuteed sadamatele, sildumiskohtadele ja slippidele).
- Uute ühenduste rajamisel arvestada kõrgema teetammi rajamise vajadusega, mis käitaks omakorda üleujutust takistava tegurina. Samas tuleb silmas pidada, et sellised tammid takistavad ka sadamevee äravoolu valingvihmade korral. Laugetel aladel võib merevee tõusu ja valingvihmade mõju kumuleeruda.
- Ranna ja kalda ning ka inimeste kaitseks kavandada kõrghaljastuse säilimine asustatud katastriüksuste ja üleujutusega ala piiri vahele. Kõrghaljastuse säilitamine on vajalik ka järsumatel rannikutel võimaliku erosiooni takistamiseks.

⁴⁰ Vastavalt looduskaitseaduse § 35 lõikele 3¹.

⁴¹ Keskkonnaagentuur. Suurte üleujutusalaadega siseveekogude ja mererannikul korduva kõrgvee taseme poolt mõjutatud alade määramine. Tallinn 2019.

4.4.3 Ehituskeeluvööndi (EKV) vähendamine

Üldplaneering teeb ettepanekud vähendada mereranna ehituskeeluvööndit aladel, kus mitmed varasemalt kehtestatud (ja osaliselt juba realiseerunud) detailplaneeringud jäävad korduva üleujutusega alade määramise tõttu mereranna ehituskeeluvööndisse. Keskkonnaagentuuri poolt 2023.a koostatud aruande „Rannikualade üleujutuste tõenäosusstsenaariumite koostamine ja kaardistamine“⁴² põhjal hinnati kogu Kuusalu valla rannik üleujutusohuga piirkonnaks. Kõik mereäärsed ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuga alad paiknevad piirkonnas, mida käsitleti OÜ Lainemudel korduvalt üleujutatava ala uuringus ning kus ÜP teeb ettepaneku korduva üleujutusega ala piiri korrigeerimiseks. Osad EKV vähendamise ettepanekuga hõlmatud alad jäävad tuginedes OÜ Lainemudel uuringule mereveetaseme tõusust ohustatud alale, osad sellest väljapoole. Mereveetaseme tõusust ohustatud ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuga hõlmatud alad on järgmised:

- Salmistu külas Arni ja Klaukse 2 kinnistute detailplaneeringu alal Käoja tee 24 kinnistu (35201:002:0419), Käoja tee 22 kinnistu (35201:002:0418), Käoja tee 20 kinnistu (35201:002:0417), Käoja tee 18 kinnistu (35201:002:0416) ja Käoja tee 16 kinnistu (35201:002:0415) ning Käoja tee 14 kinnistu (35201:002:0414);
- Mäepea ja Põhja külas Kuusiku-VII, Kuusiku-VI, Kuusiku-V, Kuusiku-III kinnistute detailplaneeringu alal Lõuna tee 19 kinnistu (35201:002:0375), Rannaoja tee 1 kinnistu (35201:002:0337), Rannaoja tee 3 kinnistu (35201:002:0336), Rannaoja tee 5 kinnistu (35201:002:0335), Toominga tee 1 kinnistu (35201:002:0338), Toominga tee 3 kinnistu (35201:002:0339), Põhja tee 18 kinnistu (35201:002:0334), Põhja tee 16 kinnistu (35201:002:0333), Põhja tee 14 kinnistu (35201:002:0332), Põhja tee 1 kinnistu (35201:002:0359), Rannaheina tee 16 kinnistu (35201:002:0329), Rannaheina tee 14 kinnistu (35201:002:0328), Rannaheina tee 12 kinnistu (35201:002:0327), Rannaheina tee 10 kinnistu (35201:002:0326), Rannaheina tee 8 kinnistu (35201:002:0325), Rannaheinatee 7 kinnistu (35201:002:0361), Rannaheina tee 6 kinnistu (35201:002:0324), Rannaheinatee 5 kinnistu (35201:002:0362), Rannaheina tee 4 kinnistu (35201:002:0323), Rannaheina tee 2 kinnistu (35201:002:0322) ja Kase tee 6 kinnistu (35201:002:0355);
- Põhja küla Vaga kinnistu detailplaneeringu alal Vaga tee 11 (35201:002:0579 ja Vaga tee 14 kinnistud (35201:002:0582);
- Põhja küla Tormikadaka detailplaneeringu alal Tormikadaka kinnistu (35201:002:0829) ja Kadakanõmme kinnistu (35201:002:0828).

KSH annab soovitusi nende ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuga hõlmatud aladele, mida tuginedes uuringule otseselt mõjutab veetaseme, sh prognoositavate kliimamuutuste tagajärjel lisanduv mereveetaseme tõus, ehitiste kavandamisel näha ette ehituslikud meetmed üleujutusohu maandamiseks. Olemasolevate ehitiste kaitseks tuleks arvestada, et üleujutuste vastu aitavad osaliselt looduslikud abinõud: hekid, roostik, metsad jne. Neid tuleks säilitada⁴³.

EKV vähendamise ettepanekuga hõlmatud mereveetõusust mitteohustatud alad on järgmised:

- Salmistu küla Rannakuru kinnistu detailplaneeringu alal Kuru tee 14 kinnistu (35301:001:0349);
- Salmistu küla Raja I ja Ojakivi kinnistute detailplaneeringu alal Mereraja tee 9 kinnistu (35201:002:0914);
- Sõitme külas Leegiranna elamurajooni detailplaneeringu alal Leegiranna tee 1 kinnistu (35201:002:0602);
- Andineeme küla Tamme, Soo tee ja Ojaääre kinnistute detailplaneeringu alal Ojaääre tee 5 kinnistu (35201:002:0857), Ojaääre tee 6 kinnistu (35201:002:0856), Ojaääre tee 3 kinnistu (35201:002:0858), Mereääre tee 7 kinnistu (35301:001:1119), Mereääre tee 6 kinnistu (35301:001:1121) ja Ojaääre tee T2 kinnistu (35201:002:0859).

⁴² <https://keskkonnaportaali.ee/et/rannikualade-uleujutuste-toenaosusstsenaariumite-koostamine-ja-kaardistamine-2023>

⁴³ Lainemudel OÜ, töö nr 2218. Korduvalt üleujutatava ala uuring. Rannaala Salmistu külast Loo oja Andineeme külas. Tallinn, 2022.

EKV vähendamisel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju ranna kaitse eesmärkide saavutamisele ning veekogu seisundile. EKV vähendamisega hõlmatud aladel ei ole registreeritud kaitsealuseid liike ja tundlikke looduskooslusi. Avalik huvi kasutada liikumiseks kallasrada on ehituskeeluvööndi vähendamisega jätkuvalt tagatud.

Lisaks tehakse EKV vähendamise ettepanek järgmistel vooluveekogude ehituskeeluvöönditesse jäävatel aladel:

- Kolga alevikus Nõlvaku tee detailplaneeringu alal Nõlvaku tee 2 (35203:002:0199), Nõlvaku tee 4 (35203:002:0202) ja Nõlvaku tee 6 (35203:002:0204) kinnistutel hoonete ehitamiseks ning Nõlvaku tee (35203:002:0197) kinnistul juurdepääsutee rajamiseks tehakse ettepanek vähendada Leeskõrve oja ehituskeeluvööndit maakasutusplaanil näidatud ulatuses kinnistul olevate ehitiste kooskõlla viimiseks kehtiva õigusaktiga ning kinnistutele hoonete ja juurdepääsutee rajamist vastavalt kehtestatud detailplaneeringule. EKV vähendamisel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju kalda kaitse eesmärkide saavutamisele ning veekogu seisundile. Piirkond paikneb perspektiivsel ühiskanalisatsiooni arendamise alal (st planeeritaval reoveekogumisalal);
- Salmistu külas tehakse ettepanek vähendada Kuuru oja ehituskeeluvööndit 10-le meetrile (veekaitsevööndini) tiheasustusega ala ulatuses. EKV vähendamise ettepanekuga hõlmatud ala jääb perspektiivsele ühiskanalisatsiooni arendamise alale (st planeeritavale reoveekogumisalale).

Mõlemal vooluveekogu EKV alal on ehituskeeluvööndi määramisel arvestatud varasemas õigusruumis tehtud otsustega, seal ei ole registreeritud kaitsealuseid liike ja tundlikke looduskooslusi. Avalik huvi kasutada liikumiseks kallasrada on mõlemal alal ehituskeeluvööndi vähendamisega jätkuvalt tagatud.

4.4.4 Pinnavee kvaliteet

Kuusalu valla territooriumile jääb kokku 9 jõge: Jägala jõgi, Valgejõgi, Soodla jõgi, Loobu jõgi, Loo jõgi, Läsna jõgi (Nõmmoja), Pärlijõgi (Pudisoo jõgi), Kolga jõgi (Männiku jõgi) ja Kemba oja. Looduslikke järvi on Kuusalu vallas 43, lisaks 3 tehisejärve. Suurimateks järvedeks on Kahala järv, Lohja järv, Rummu järv, Maalaht, Suurjärv (Jussi Suurjärv) ja Pakasjärv. Vallas on ka 3 paisjärve, millest suurim on Soodla veehoidla.

Valla territooriumile jääb mitmeid erinevaid pinnaveekogusid. Keskkonnaregistri andmetel on Kuusalu vallas 30 oja, 6 peakraavi, 30 kraavi ja 32 allikat. Pinnaveekogumeid⁴⁴ on Kuusalu vallas 18. Neist hinnati 2021. a heasse seisundisse 10, kesisesse 4, halba 3 ning väga halba 1. Riiklikult on perioodi 2022-2027 veemajanduskavadega halvas ja väga halvas seisundis olevate kogumite parendamiseks ette nähtud mh sellised meetmed nagu kalade rändetingimuste parandamine ja kalade läbipääsu tagamine, riikliku järelevalve tegemine veekaitsealuste nõuete täitmise üle ning keskkonnareostuse likvideerimistööd.

Pinnaveekogumite kaitse tagamiseks on oluline nõuetele vastavate reoveekogumise ja käitlemise lahenduste tagamine nii kompaktse kui hajaasustusega aladel.

Kuusalu valla rannikuveekogumiteks on Eru-Käsmu lahe rannikuvesi ja Hara ja Kolga lahe rannikuvesi. Kummagi kogumi koondseisund hinnati 2024. a seisuga halvaks. Hara ja Kolga lahe rannikuveekogumi ökoloogiline seisund hinnati riikliku keskkonnaseire põhjal kesiseks, põhjuseks toitainete sisaldus ning eutrofeerumine. Keemiline seisund hinnati halvaks järgmiste näitajate tõttu: polübroomitud difenüüleetrid ja elavhõbe kalas, tributüültina settes. Eru-Käsmu rannikuveekogumi ökoloogiline seisund hinnati heaks, kuid keemiline seisund halvaks. Keemilise halva seisundi põhjustasid elavhõbeda sisaldus kalades ning tributüültina setetes.

⁴⁴ Veeseaduse kohaselt on pinnaveekogum selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa.

Rannikuveekogumite halva seisundi põhjustajateks võib peamiselt pidada ajaloolist saastet ning ka õhu kaudu levivate saasteainete kaugkannet⁴⁵. Üldplaneeringuga kavandatud tegevused rannikuveekogumites toimuvaid protsesse märkimisväärselt parandada ei suuda ja see pole ka, arvestades saasteainete päritolu, üldplaneeringu ülesanne. Küll aga saab üldplaneeringu tasemel tähelepanu pöörata veekaitseliste nõuete järgimisele ning reostustõrje valmidusele sadamates, sh väikesadamates, kus kasutatakse vedelkütuseid.

4.4.5 Põhjavee kvaliteet

Kuusalu vald paikneb piirkonnas, kus suuremal osal valla territooriumist on maapinnalt esimese aluspõhjalise veekihi põhjavesi nõrgalt kaitstud.

Kuusalu valla territooriumil paiknevad järgmised põhjaveekogumid:

- Kambriumi-Vendi põhjaveekogum;
- Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas põhjaveekogum;
- Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogum.

Kõigi kolme põhjaveekogumi seisund hinnati 2020. a heaks⁴⁶. Kuusalu valla olmevee puurkaevudega tarbitakse kõige rohkem Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogumi vett, kuid erinevus ülejäänud põhjaveekogumite veekihtide kasutamises pole väga suur – keskkonnaregistris on registreeritud 221 Ordoviitsiumi-Kambriumi puurkaevu, 183 Siluri-Ordoviitsiumi puurkaevu ning 182 Kambriumi-Vendi puurkaevu.

KSH annab soovituselise soojussüsteemide puuraukude rajamisel põhjavee kvaliteedi kaitseks lähtuda standarditest, samuti nt Eesti Soojuspumba Liidu üldistest soojuspumpade paigaldusnormidest⁴⁷.

4.4.6 Veevarustus ja kanalisatsioon

Joogivee ja tuletõrjervee kättesaadavuse ning reovee ärajuhtimise korraldamine toimuvad peamiselt Kuusalu valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni ning sademevee ärajuhtimise arendamise kava⁴⁸ alusel. Valla vee-ettevõtja on Kuusalu Soojus OÜ, kes opereerib järgmistes asulates: Kuusalu, Kiiu ja Kolga alevikud ning Kuusalu, Kaberla, Leesi, Pudisoo, Pärisepea, Suurpea (osaliselt), Salmistu (osaliselt), Uuri, Valkla (nii KÜ kui Mõisa prk), Vihasoo (osaliselt) ja Viinistu külad.

Kuusalu vallas on moodustatud 10 reoveekogumisala: Vihasoo, Kolga, Valkla, Valkla mõis, Salmistu, Kiiu, Suurpea, Vahastu, Kuusalu, Andineeme. Kõigi eelnimetatud reoveekogumisalade reostuskoormus on alla 2000 ie, seega on nendel aladel veeseaduse § 124 lõikele 3 tuginedes lubatud ühiskanalisatsiooni puudumise korral rajada reovee puhastamiseks omapuhasteid ja juhtida bioloogiliselt või süvapuhasstatud reovett suublasse. Väljaspool tihedamalt asustatud alasid on joogiveevarustus lahendatud peamiselt isiklike salv- ja puurkaevude abil. Reovesi puhastatakse omapuhastitega või kogutakse mahutitesse ning viiakse purgimisteenuse osutajate poolt puhastitesse.

Kuusalu valla põhjaveevarud on kehtestatud keskkonnaministri 06.04.2006 käskkirjaga nr 396 ning ettevõttele Balti Spoon OÜ keskkonnaministri 07.12.2022 käskkirjaga nr 1-2/22/416⁴⁹. Tuginedes Kuusalu valla elamumaade analüüsile (vt lisa 3), milles hinnati üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat võimalikku elanikkonna kasvu, võib üldplaneeringu lahenduse täielikul realiseerumisel suureneda Kuusalu valla rahvaarv maksimaalselt ligikaudu 5500 elaniku võrra. KSH hinnangul ei ole põhjust piirata

⁴⁵ Keskkonnaministeerium, Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027.

⁴⁶ <https://keskkonnaportaali.ee/et/p/C3%B5hjavee-seisund>

⁴⁷ Jõelet, A., Paat, R., 2020. Maasoojussüsteemide rajamisega seotud seadusandlik regulatsioon ja selle muutmise vajadus. Tartu Ülikool. KIK projekt 17523. EGF9526.

⁴⁸ AS Infragate Eesti. Kuusalu valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni ning sademevee ärajuhtimise arendamise kava aastateks 2024-2036. Kinnitatud Kuusalu Vallavolikogu poolt 18.12.2024.

⁴⁹ <https://envir.ee/kehtestatud-pohjaveevarud>

arendus- ja ehitustegevusi seoses põhjaveeressursiga, kuna tuginedes Keskkonnaagentuuri põhjaveebilansi andmetele⁵⁰ on Kuusalu vallas vaba põhjavee ressurss olemas. Nt 2024. a põhjaveebilansi aruande kohaselt kasutati võrreldes kinnitatud varuga põhjavett 1320 m³/d võrra vähem (kinnitatud varu suurus: 1700 m³/d; põhjaveevõtt 2024. aastal: 380 m³/d).

Kehtestatud põhjaveevaruga aladele uute tootmisettevõtete kavandamisel tuleb siiski arvestada, et võib olla vajalik viia läbi põhjaveevarude (ümber)hindamine. Samuti tuleb arvestada põhjaveevaru hindamise kohustusega, kui kavandatakse veehaaret ja selle veevõtt ühest põhjaveekihi on suurem kui 500 m³/ööp või võib veevõtt põhjustada põhjaveekihi vee liigvähendamist.

Asulate reoveepuhastus peab tagama nõuetele vastava heitvee kvaliteedi suublates, et vältida vooluveekogude seisundi halvenemist.

Mõju hindamine

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

- Uute elamute rajamisel tuleb tagada keskkonnanõuetele vastavus ja võimalike negatiivsete keskkonnamõjude leevendamine reoveepuhastuse lahenduste kavandamisel. Heitvee pinnasesse immutamisel tuleb rangelt arvestada piirkonna joogiveehaarete paiknemisega. Kaitsmata põhjaveega aladel ei ole lubatud heitvee immutamine.
- Sademeveest vabanemiseks eelistada looduslähedasi lahendusi. Maa-alade kavandamisel võimaldada sademevee immutamist haljasaladel.
- Rakendada tehnilisi lahendusi (nt õli- ja liivapüüdurid jms) sademevee puhastamiseks aladel, kus on oht sademevee reostumiseks (nt naftasaadustega).
- Tootmise maa-aladel tuleb vältida reostusohu. Kehtestatud põhjaveevaruga aladele uute tootmisettevõtete kavandamisel tuleb analüüsida, kas on vajalik viia läbi põhjaveevarude (ümber)hindamine.
- Väikeehitiste (sh lauter või paadisild) ehitamisel Lahemaa rahvuspargis annab selleks tingimused Keskkonnaamet kui kaitseala valitsejaga.

ÜP soovitused on põhja- ja pinnavee kvaliteedile soodsa mõjuga. KSH hinnangul on oluline vältida ebasobivast reoveekäitlusest või amortiseerunud reovee- kanalisatsioonist põhjustatud ohtu põhja- ja pinnaveele. Planeeringulahendus arvestab veevarustuse ja reovee käitlemise tingimuste seadmisel põhjavee kaitsevajadusega.

KSH annab soovitusel tuua ÜP seletuskirjas välja vajadus tagada reostustõrje valmidus sadamates, sh väikesadamates, kus kasutatakse vedelkütuseid.

KSH annab põhjavee kvaliteedi kaitseks soovitusel soojussüsteemide puuraukude ehitusprojektide puhul jälgida, et need lähtuksid asjakohastest standarditest (ÜP koostamise ajal on kehtivaks standardiks EN17522).

KSH hinnangul on vajalik ÜP-s täpsustada üleujutusohuga aladel asustuse ja ehitustegevuse suunamise tingimusi tuginedes Lainemudel OÜ 2022. a uuringule:

- Üleujutusohuga aladele rajada sellised juurdepääsud, mille kaudu oleks võimalik merelemine ja merelt tulek üleujutuse ajal (nt juurdepääsuteed sadamatele, sildumiskohtadele ja sliipidele).
- Uute ühenduste rajamisel arvestada kõrgema teetammi rajamise vajadusega, mis käitaks omakorda üleujutust takistava tegurina. Samas tuleb silmas pidada, et sellised tammid takistavad ka sademevee äravoolu valingvihmade korral. Laugetel aladel võib merevee tõusu ja valingvihmade mõju kumuleeruda.

⁵⁰ <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pohjavesi/pohjaveevarud-ja-bilanss>

4.5 Kliimamuutustega seotud mõju

Euroopa Rohelepe (European Green Deal)⁵¹ seab eesmärgiks kliimaneutraalsuse aastaks 2050. Selle saavutamiseks on kõik Euroopa Liidu liikmesriigid lubanud vähendada kasvuhoonegaaside emissioone vähemalt 55% aastaks 2030, võrreldes 1990 tasemega. Lähtuvalt Euroopa tasemel tehtud lubadustest on Eesti seadnud paika eesmärgid heitkoguste ja kliimamõjude vähendamiseks Eesti Kliimapoliitika põhialustega⁵². Üldplaneeringu kontekstis võiks välja tuua järgmisi dokumendis antud suuniseid:

- Olemasoleva hoonefondi renoveerimisel ning uute hoonete planeerimisel ja ehitamisel lähtutakse süsteemi kui terviku majanduslikust ja energeetilisest tõhususest, et saavutada kogu kasutuses oleva hoonefondi maksimaalne energiatõhusus. Hoonefondi renoveerimiseks, äri- ja tootmishoonete energiatõhususe suurendamiseks ning uute energiasäästlike hoonete rajamise soodustamiseks kaalutakse eri rahastusvõimaluste rakendamise võimalikkust ja kulutõhusust.
- Energiasüsteemides võrkude planeerimisel, ehitamisel, haldamisel ja rekonstrueerimisel tagatakse kliimakindlus ja lähtutakse süsteemi kui terviku majanduslikust ning energeetilisest efektiivsusest eesmärgiga saavutada maksimaalne energia- ja ressursitõhusus.
- Vähendatakse sundliikumise ja isiklikust autost sõltuvuse vajadust hästi integreeritud asustuse ja transpordikorralduse planeerimise kaudu. Samuti edendatakse energiasäästlikku liikluskultuuri. Asustuse ja transpordi planeerimise integreerimise ning liikuvuskavade väljatöötamise ja elluviimise kaudu soodustatakse hästi toimivat transpordisüsteemi ja vähendatakse sundliiklust.
- Soodustatakse põllumajandusmaa tõhusat ja keskkonnasõbralikku kasutust ning välditakse selle põllumajanduslikust kasutusest väljalangemist. Säilitatakse põllumajandusmaa tootmispotentsiaal ja väärtusliku mullastikuga põllumaa pindala. Praktiseeritakse keskkonna- ja kliimasõbralikke viljelusviise ja tavaid ning rakendatakse tõhusaid põllumajandustehnoloogiaid ja -praktikaid, et säilitada ja suurendada põllumaade viljakust ning tagada sealne elurikkus. Väärtusliku mullastikuga põllumaa kasutusest väljalangemist või selle pindala vähenemist, näiteks maa katmist ehitiste või rajatistega, piiratakse õigusaktidega.
- Parandatakse valmisolekut arvestada kliima muutumisega kaasnevate mõjudega looduskeskkonnas. Aidatakse sihipäraselt kaasa looduslike liikide, elupaikade ning ökosüsteemide optimaalsele kohanemisele kliimamuutuste mõjudega.

Üldplaneeringus on asjakohane ka arvestada, kuidas toimub kliimamuutustest põhjustatud mõjudega kohanemine. Erakordsed ilmastikunähtused, nagu tormid ja kuumalained, mõjutavad asulate toimimist kliimamuutuste tõttu üha sagedamini, valmis tuleb olla ka kuumalainete sageduse ja ekstreemumite suurenemiseks. Eestis on kliimamuutuste osas haavatavamad piirkonnad tiheasustatud rannikualad ning siseveekogude äärsed piirkonnad, kus peamised probleemid on rannikumere või siseveekogude suurenenud vooluhulgast tulenev veetaseme tõus ja ekstreemsed sademed, mis toovad kaasa sagedasemaid ja suuremaid üleujutusi⁵³.

Riiklikult on määratud üleujutusohuga piirkonnad⁵⁴ tuginedes üleujutusega seotud riskide hindamisele. Üleujutusega seotud risk on oluline, kui üleujutus esineb planeeringuga määratud tiheasutusalal ja on täidetud vähemalt üks alljärgnevatest tingimustest:

- üleujutus takistab operatiivteenistuste (politsei, kiirabi, tuletõrje), haiglate, lasteaedade, koolide ja avalik-õiguslike hoonete tööd;
- üleujutus ohustab keskkonnakompleksloa kohuslase kaitist või üle 2000 ie reoveepuhastit;
- üleujutus vähendab I või II kaitsekategooria liigi levikut tuvastatud elukohal, avaldab olulist negatiivset mõju Natura 2000 alale;
- üleujutus hävitab või kahjustab kultuurimälestist;
- üleujutus seab reaalsesse ohtu inimese elu või tervise;
- üleujutus takistab liiklemist põhimaanteedel või tugimaanteedel.

⁵¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

⁵² <https://envir.ee/kliimapoliitika-pohialused-aastani-2050>

⁵³ Keskkonnaministeerium. Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030. Tallinn, 2017.

⁵⁴ <https://envir.ee/uleujutusohupiirkonna-ja-uleujutusohuga-seotud-riskipiirkonna-kaardid>

Kuusalu vald ei jää küll üleujutusdirektiivi⁵⁵ kohasesse riskipiirkonda, kuid Salmistu lahe mererand on määratud korduva üleujutusega alaks (vt ptk 4.4).

Mõju hindamine

KSH hinnangul on Kuusalu valla üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel arvestatud kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgiga niivõrd, kui see on antud arengudokumendiga saavutatav. Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

- Seatud on tingimused avaliku ruumi arendamiseks selliselt, et oleks silmas peetud ka kliimamuutustega kohanemise eesmärgid (tiheasustusega aladel alleede ja tänavahaljastuse säilitamine ökoloogiliste ühenduste tagamiseks, parklate kavandamisel sademevee viibelahenduste kasutamine)
- Lahendusega soodustatakse jätkusuutlike liikumisviiside (kergliiklus ja ühistransport) kasutamist.
- Lahendus soodustab lokaalsete taastuenergeetika lahenduste kasutuselevõtmist.

KSH hinnangul on soovitatav üleujutusala riskipiirkondades ka väljaspool ehituskeeluvööndit arvestada kliimamuutustest põhjustatud ekstreemolukordadega, mille tagajärjel võib esineda üleujutusi. Tagajärgede leevendamiseks saab rakendada ehituslikke meetmeid, nt kavandada ehitiste konstruktsioonid veekindlate ja hingavatena.

KSH hinnangul on oluline kliimamuutuste leevendamiseks järgida ka ptk 4.1 toodud tingimusi ning soovitusi hoonete renoveerimise ning haljastuse kavandamisel ja avalikes kohtades joogivee pakkumise kohta.

Ehitiste puhul on kliimamuutustega kohanemise nõue sätestatud juba ka seadusandlikes aktides (nt hoone energiatõhususe miinimumnõuded⁵⁶), mistõttu KSH hinnangul täiendavaid nõudeid ÜP-ga sätestada pole vajalik.

Kokkuvõttes on üldplaneeringu lahendusel soodne mõju kliimaneutraalsuse saavutamise vaatenurgast.

4.6 Jäätmete

Jäätmevaldkonnas jääb peamiseks valla arengut suunavaks dokumendiks jäätmekava, üldplaneering ei kavanda valdkonnas olulisi muudatusi. Jäätmehoolduse korraldamise nõuded, korraldatud jäätmeveo tingimused, jäätmete käitlemise tingimused ning jäätmehoolduse üle järelevalve teostamise korraldus Kuusalu vallas toimub vastavalt jäätmehoolduseeskirjale⁵⁷.

Omaavalitsuse ülesanne on tagada, et elanikud, suvilaomanikud ja väike-ettevõtted oleksid liidetud korraldatud jäätmeveoga. Info kehtivatest jäätmealastest võimalustest peab olema kergesti kättesaadav ning lihtsalt leitav.

Jäätmetekke vähendamise võimalused seisnevad eelkõige elanike teadlikkuse tõstmises, näiteks vastavasisuliste programmide läbiviimine lasteaedades ja koolides, avalikel üritustel jäätmete liigiti kogumise soodustamine jne.

⁵⁵ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusrisi hindamise ja maandamise kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/Et/TXT/?uri=CELEX%3A32007L0060>

⁵⁶ Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 11.12.2018 määrus nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“, <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122018014?leiaKehtiv>

⁵⁷ Kuusalu Vallavolikogu 14.12.2022 määrus nr 26 “Kuusalu valla jäätmehoolduseeskiri”, <https://www.riigiteataja.ee/akt/429122022002>

Jääkreostusobjektid

Kuusalu vallas paikneb 4 jääkreostusobjekti (tabel 4-7). Neist on ainult Hara tagalaväeosa selline objekt, mille puhul meetmeid pole rakendatud, ülejäänud objektidel on jääkreostus likvideeritud. Keskkonnaportaali andmetel loetakse Hara tagalaväeosa selliseks jääkreostusobjektiks, mis ei ole ohtlik.

Tabel 4-7. Kuusalu valla jääkreostusobjektid

Keskkonnaregistri kood	Nimi	Tüüp	Sttatus
JRA0000149	Vihasoo aiandi katlamaja mahutipark	5. kateegooria	Jääkreostus on aruande/info alusel likvideeritud
JRA0000150	Hara tagalaväeosa	Ei ole ohtlik	Jääkreostuse likvideerimiseks ei ole meetmeid rakendatud
JRA0000151	Kiiu Piimaühistu katlamaja masuudihoidla	3. kateegooria	Jääkreostus on aruande/info alusel likvideeritud
JRA0000171	Tapassaare raketibaas	5. kateegooria	Jääkreostus on aruande/info alusel likvideeritud

Mõju hindamine

KSH-ga analüüsi planeeringulahenduse elluviimise mõju jäätmetekkele ja hinnati mõju ringmajanduse soodustamisele.

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate jäätmetekke vähendamise kaalutlustega:

- Lahendus arvestab kompostimisväljakute kavandamise vajadusega.
- Lahendus soosib jäätmete liigiti kogumise süsteemi arendamist ning jäätmete taaskasutamist ning ringlussevõttu.

Jäätmevaldkonna arendamisel ja elluviimisel tuleb järgida üldplaneeringus esitatud soovitusi, et tagada jäätmetekke vähendamine.

5 SOOVITUSED PLANEERINGULAHENDUSE TÄIENDAMISEKS

KSH töögrupp esitas soovitused planeeringulahenduse täiendamiseks, mis on alljärgnevalt esitatud tabelis 5-1.

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
1. Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale	
a) Lisada järgmised kliimamuutusi leevendavad tingimused: • kõrghaljastuses kasutada varju pakkuvaid puid, seda eriti sillutatud alade vahetus naabruses nt parklate, kõnniteede, väljakute ääres; • tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel vähendada kõvapindade osakaalu (nt parklates murukivi kasutamine); • kaaluda niitmise vähendamist või nt lilleniitude rajamist/loodusliku roheluse rajamist murualade rajamise asemel selleks, et tagada temperatuuri vähendava roheluse säilimine ka vihmavaestel aegadel ja kuumadel suvepäevadel; • kuumapäevade tervist ohustava mõju vähendamiseks on oluline pakkuda ka joogivee olemasolu avalikes randades ning tiheasustusala käidavamates kohtades nt alevike keskväljakutel. • lisada planeeringusse tootmishoonete juurde haljastatud (koos kõrghaljastusega) puhkenurkade rajamise tingimus, mis aitaks tagada töötajatele puhkehetkedel parima puhkekeskkonna ning vähendada stressi. b) Seoses kliima eesmärkidega lisada hoonete rajamise juurde tingimus, et uued rajatavad hooned peavad olema nii ressursi- kui energiatõhusad, kasutades ehitamisel võimalikult väikese keskkonna jalajäljega materjale. c) Väikeettevõtluse arendamiseks soodsa keskkonna tagamiseks leevendada võimalusel planeeringus seatud detailplaneeringu (DP) koostamise kohustust tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel, jättes vallale kaalutlemise võimaluse, kas algatada DP või asendada see võimalusel projekteerimistingimuste avatud	Arvestatud, lisatud ptk 6.1. Arvestatud, lisatud ptk 6.4.3. Arvestatud, lisatud ptk 6.1. Arvestatud, lisatud ptk 6.1. Arvestatud, lisatud ptk 6.1. Arvestatud, lisatud ptk 5. Ei arvestatud. Tiheasustus- ja kompaktse hoonestusega aladel on eeldada kattuvate huvide ringi, DP tagab

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
menetlusega, mis tagab samuti huvitatud isikute nt naabrite piisava kaasatuse.	laiapõhjalise kaasatuse ja tagab kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonna tekke.
2. Vibratsioon	
Soovitav on vältida lubjakivikarjääride rajamist elamute lähedusse.	Arvestatud, lisatud ptk 6.3.3.
3. Kultuuripärand ja maastikud	
Väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade kaitseks seatud kõrghaljastuse rajamise kooskõlastamise kohustuse osas tuleks planeeringus antud tingimust paremini põhjendada või täpsustada mõistetes, millist kõrghaljastust täpsemalt tingimusega silmas peetakse. KSH soovib täpsustada või leevendada antud tingimust, nii et oleks arusaadav, mis on reguleerimise eesmärk ning selgitada, kuidas tingimus aitab kaasa väärtusliku maastiku ning miljööväärtuslike alade väärtuste säilimisele. Samuti võiks kaaluda tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel väärtusliku kõrghaljastuse eemaldamise vallaga kooskõlastamist.	Arvestatud, põhjendus on lisatud ptk 6.2.1.
KSH soovib täiendada seletuskirja ja juhtida tähelepanu sellele, et mälestise kaitsevööndis on vaja tegevused kooskõlastada Muinsuskaitseametiga. Kaaluda võiks ka maakasutuskaardil lisaks mälestiste paiknemisele kajastada mälestiste kaitsevööndeid, kuna see annaks kitsendustest selgema suunise	Kultuurimälestistel ja nende kaitsevööndis kooskõlastamise kohustust reguleerib MuKS, eeltoodust tulenevalt ei ole põhjendatud nõude lisamine ÜP-sse. Kinnismälestiste kaitsevööndi kajastamise ettepanekuga arvestatakse osaliselt - kajastatakse maakasutusplaani väljavõtetel ja kaardirakenduses. Valla suurel maakasutuse kaardil, mis on koostatud mõõtkavas 1:20 000, kaitsevööndeid ei kajastata, kuna sellega halveneks oluliselt kaardi loetavus.
4. Roheline võrgustik	

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
a) Vähendada roheline võrgustiku alasid KSH-s välja toodud piirkondades (peamiselt intensiivse inimtegevusega maa-aladel), kokku umbes 2218 ha ulatuses. b) suurendada roheline võrgustiku alasid KSH-s välja toodud piirkondades, kokku umbes 3020 ha ulatuses	Arvestatud, muudatuses kajastuvad maakasutusplaanil.
5. Natura 2000 alad	
ÜP põhilahenduse muutmine (kavandada uude asukohta või rajamisest loobuda) on vajalik: 1. Lahemaa loodusalal Kolga-Aabla külas Rannaliiva maaüksusele (35301:001:1036) kavandatud perspektiivne parkla puhul. 2. Lahemaa loodusalale väikesadama rajamise ja sadama maa-ala määramisel Andineeme külas Vahi kinnistu (35203:001:0094) lähistel ja Tsitre külas Silla kinnistul (35301:001:1720). 3. Lahemaa loodusalale tuletõrje veevõtukohtade asukohtade määramisel Virve külas Loksa metskond 139 kinnistul, Vihasoo külas Vana-Katlamaja kinnistul (42301:004:0364), Joaveski külas Pae kinnistul (35301:001:0696), Pärisea külas Vana-Matsu kinnistul (42301:003:0538), Leesi külas Uhi maaüksuse (35301:001:1996), Juminda külas Loksa metskond 8 kinnistul (42301:001:0300), Pudisoo külas Kodu-Kalamäe kinnistu (35301:001:0798) servas. 4. Lahemaa loodusalale äri maa-ala määramisel Pärisea külas Tiiru (42301:003:1051) maaüksusel ja Valgejõe külas Valgesilla puhkebaasi (42301:005:0650) kinnistu idaosas. 5. Lahemaa loodusalale aianduse maa-ala määramisel Muuksi külas Kolga metskond 90 (35203:001:0158) kinnistul, 6. Lahemaa linnualale võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala määramisel põldtsiitsitaja elupaikadega kattuvalt. Kuna EELISes on linnualal registreeritud vaid üksik liigi leiukoht, siis tuleb põldtsiitsitaja leiukoha punkti ümbruses võimalikust elamumaast välja arvata kõik lähipiirkonnas liigile sobilikud alad. Leevendavad meetmed ja tingimused: 1. Kaberla loodusalal kergliiklustee kavandamisel tuleb: a) arvestada, et see on võimalik rajada vaid väljapoole kaitstavaid elupaigatüüpe ehk	1. Arvestatud, kavandatud parkla külatee laiendusale, kü 35301:001:1169. 2. Arvestatud osaliselt. Vahi kinnistule sadamat ei kavandata, tegemist olemasoleva lautrikohaga. Kuna Silla kinnistul tegemist ajaloolise sadamakohaga ja kehtiva ÜPga kavandatud sadama maa-alaga, KSH ettepanekuga ei arvestata. 3. Arvestatud, asukohad täpsustatud. 4. Arvestatud, aianduse maa-ala ei planeerita. 5. Arvestatud, maakasutust korrigeeritud. 1.-14.Arvestatud, lisatud ptk 6.3.1.

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
väljapoole loodusala piiri jäävasse olemasolevasse maanteekoridori; b) tõenäoliselt on otstarbekas kergliiklustee paigutada loodusala läbivas osas olemasolevast teest põhja poole; c) kui kergliiklusteed ei ole võimalik kas vähese ruumi tõttu või mõnel muul põhjusel olemasolevasse maanteekoridori rajada, tuleb loodusale jääval osal seda läbiva kergliiklustee rajamisest loobuda. 2. Lahemaa looduslal parkla rajamisel Hara sadama maa-alal (42301:001:0292) tuleb edasiste etappide käigus kavandada parkla täpne asukoht jm nii, et selle rajamine ei kahjustataks esmatähtsat elupaigatüüpi 9010* (st välistada tuleb metsakoosluse raie ning veerežiimi muutmine). 3. Lahemaa looduslal kallasrajale juurdepääsude tagamisel tuleb kavandavate juurdepääsude teed ja rajad säilitada olemasoleval kujul ja mahus ning välistada nendega kattuvate koosluste kahjustamine (teid ei asfalteerita, laiendata vms). Soovitav on täpsustada ÜP seletuskirja viitega, et kallasrajale juurdepääs ei tähenda tingimata tee, kui rajatise olemasolu. 4. Lahemaa looduslal sadama maa-ala määramisel olemasolevate sadamate juurde peab arvestama tingimusega, et edasise arendustegevuse käigus ei tohi sadama maa-alal asuvaid kaitstavaid koosluseid kahjustada (sh välistada rajatiste rajamine kooslusega kattuvalt, metsakooslustes raie, muudes rannikukooslustes aga ka nt kauba või ehitusmaterjali ladustamine või liigne tallamine). Juhul, kui edasistes planeeringuetappides soovitakse kaitseesmärgiks olevate koosluste vahetusse lähedusse või nendega kattuvalt sadama ala edasi arendada, on vajalik uuesti läbi viia Natura hindamine võttes arvesse lisandunud detailsemat informatsiooni planeeritud tegevuse kohta. 5. Lahemaa looduslal põhimõttelise rannakindlustuse asukoha määramisel tuleb võimalusel nihutada kindlustusrajatised kaitstavatest kooslustest eemale. Kaitstavate kooslustega kattuvalt või nende vahetusse lähedusse kavandatud rannakindlustuse puhul on vajalik edasiste etappide käigus valida kindlustusrajatise täpne asukoht ning tüüp selline, et kaitstavad kooslused ei saaks kahjustada. Tehniliste lahendustega on võimalik kindlustusrajatise mõju leevendada – kasutada nt looduslähedasi lahendusi vms, täpne	

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
mõjuhindamine (sh Natura hindamine) on vajalik viia läbi ka järgmiste etappide käigus. 6. Lahemaa loodusalal kaitstavate elupaigatüüpidega kattuvalt kavandatud põhimõtteliste lautrikohtade puhul kehtib eeldus, et alale kavandatakse vaid looduslikke lautrikohti. St, et rannale ei lisata tehislikke rajatisi ja elupaigatüüpides ei teostata püsivaid muudatusi (eelkõige merepõhja süvendamine). 7. Lahemaa loodusalale põhimõtteliste paadikuuride ala määramisel kaitstavate koosluste kattuvalt vältida edasiste etappide käigus paadikuuride rajamisel kaitstavate koosluste kahjustamist ning paadikuure mitte rajada kaitstavate koosustega kattuvalt. - Vihasoo külas Loobu jõe ääres paadikuuride detailsemal kavandamisel, st võimalike planeeringute, projektide või tegevuslubade puhul, tuleb läbi viia Natura hindamine selgitamiseks välja, millises mahus ja lahenduses (sh vajadusel leevendavate meetmete rakendamisel) on võimalik arendusalade realiseerimine välistades ebasoodsa mõju tekkimise Natura ala kaitse-eesmärkidele (kooslus 3260 ja mitmed jõega seotud liigid). 8. Lahemaa loodusalale Vanakülla kergliiklussilla rajamisel ei tohi Valgejõe looduslikku seisundit kahjustada (elupaigatüüp 3260), ega loodusala kaitse-eesmärgiks olevate jõega seotud liikide liikumist takistada ja elupaika kahjustada. 9. Lahemaa loodusalale matkaraja rajamisel tuleb matkaradade detailsemal planeerimisel järgmistes etappides ebasoodsa mõju vältimiseks arvestada nende tingimustega: - matkarajad tuleb kavandada olemasolevatele teedele ja radadele võimalikult looduslikul kujul (st välistatud on raja katmine asfaldi, kruusa või muu kattega); Joaveski matkaraja puhul tuleb välistada selle nihutamise kõrvalasuva pangametsakooslusele või olemasoleva tee laiendamine koosluse arvelt, samuti muul moel selle kahjustamine (eeskätt raie); Virve külla kavandatava matkaraja rajamine on võimalik ainult kaitstavaid kooslusi kahjustamata, st et välistada tuleb muuhulgas raie, rada peab olema võimalikult looduslik ning kaasnevat taristut ei tohi kaitstavate kooslustega kattuvalt rajada. 10. Lahemaa linnu- ja loodusalale kergliiklustee rajamisel tuleb edasistes planeeringu etappides nihutada kergliiklustee väljapoole kaitstavaid elupaigatüüpe ja vältida kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide elupaikade kahjustamist. Juhul kui kergliiklustee rajamine teisele poole teed või olemasolevasse maanteekoridori kaitstavaid kooslusi ja elupaiku kahjustamata ei ole võimalik, tuleb tee rajamisest loobuda.	

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
Ristumised vooluveekogudega, mis on loodusala kaitse-eesmärgiks või elupaigaks kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele, tuleb lahendada veekogusid kahjustamata. Seejuures tuleb vältida nt veereostus, veekogu mudastumine, ehitusmaterjali sattumine vette, erosioon, teetrasside laiendamisel muutused valgustingimustes, voolutakistuse põhjustamine, truupide paigaldamine liialt kõrgele, paisutamine või mis iganes muu liikide elupaiga oluline mõjutamine. Kuna veekogudega ristumise vältimine ei ole kergliiklusteede puhul võimalik ning palju oleneb täpsetest tehnilisest lahendusest, siis on vajalik kergliiklustee planeerimise detailses etapis läbi viia Natura hindamine vajalikus täpsusastmes. 11. Lahemaa linnu- ja loodusalale võimaliku elamuehituseks sobiva maa-ala määramisel tuleb: a) Tiigilendlase leiukohaga kattuvale võimalikul elamuehituseks sobilikul maa-alal vältida potentsiaalsete varjepaikade kahjustamist, st vältida vanade keldrite lammutamist või kinni müürimist, hoonetes vältida toksiliste puidukaitsevahendite kasutamist ja hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suviste varjepaikade kahjustamise vältimiseks vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid. b) Seada alade kasutuselevõtu tingimuseks kohustus vältida loodusala kaitse-eesmärkide (nii elupaigatüüpide kui ka linnuliikide elupaikade) kahjustamist. Kaitstavate koosluste kahjustamiseks loetakse nii elupaigatüüpide/elupaikade pindala kadu, kui ka esinduslikkuse vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaeefekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega, vältida raieid (metsakoosluste puhul) ning ebasoodsaid muutusi kooslusele iseloomulikus taimestik. Seatud tingimus tähendab, et ÜP täpsusastmes pole elamumaadel Natura eesmärkidest lähtuvalt elamute rajamine välistatud, kuid see on võimalik vaid kaitse-eesmärkidest välja jääval alal ja neid kahjustamata ehk tuleb arvestada, et reaalsuses ei ole kõiki võimalikul elumaaal paiknevaid alasid võimalik eesmärgipäraselt kasutada. 12. Lahemaa loodusalale äri, tootmise, äri- ja tootmise, ühiskondliku hoone, segafunktsiooniga, puhke- ja virgestuse maa-alade ja roheala määramisel tuleb ala kattumisel kaitstava kooslusega edasise arendustegevuse raames vältida koosluse kahjustamist (raie,	

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
kuivendamine, rajatiste kavandamine kooslusega kattuvalt vms). 13. Lahemaa loodusalale äri- ja tootmise maa-ala määramisel Kolgakülas Savi (42301:002:1410) kinnistul seada tingimuseks vajadus vältida nahkhiirte talvituspaikades vanade keldrite kinni müürimist ning hoonete restaureerimise puhul jälgida liigieksperti poolt antud juhiseid. Suvistes elupaikades vältida vanade õõnsuste ja pragudega puude raieid. 14. Lahemaa loodusalale supelranna maa-ala määramisel Andineeme ja Kolga-Aabla külas ei tohi supelranna teenindamiseks vajalikku taristut ehitada ala kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele. Supelrandade arendamiseks tuleb teha koostööd ala valitsejaga (Keskkonnaamet), et inimesi tundlikumatest aladest eemale suunata.	
6. Kaitstavad loodusobjektid ja loodusväärtused	
1. Lahemaal kavandatud võimalikke elamuehituseks sobivaid maa-alasid saab tulevikus sihtotstarbepäraselt kasutusele võtta üksnes juhul, kui on välistatud loodusala kaitse-eesmärkide kahjustamine. Kaitstavate koosluste kahjustamiseks loetakse nii elupaigatüüpide pindala kadu, kui ka selle esinduslikkuse vähenemist. Muu hulgas on vaja arvestada servaepekti ja veerežiimi muutustega kaasnevate mõjudega, vältida raieid (metsakoosluste puhul) ning ebasoodsaid muutusi kooslusele iseloomulikus taimestik. 2. KSH teeb ettepaneku muuta ÜP põhilahendust ning a) kavandada kompakste hoonestusega maa-ala ja väikeelamu maa-ala väljapoole merikotka elupaika (KLO9128945); b) nihutada kavandatav matkarada põhjapoole merikotka elupaiga piiridest välja (nii nagu ei olnud lubatud ka teede rajamine liigi piiritletud elupaika). 3. Lisaks toob KSH välja, e ÜP rakendamisel tuleb lähtuda eeskätt kaitstava loodusobjekti kaitse ja säilitamise vajadustest ning planeeringu rakendumise ebasoodsa mõju vältimiseks tuleb arendustegevuste elluviimisele eelnevalt vajadusel hinnata mõju kaitstavatele loodusobjektidele. Kaitstavatel aladel (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, üksikobjektid) on tegevused reguleeritud looduskaitseadusega ja/või kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga.	Arvestatud, lisatud ptk 6.3.1.

Ettepanek	Arvestamine üldplaneeringus
Lisaks peab arvestama, et II ja III kaitsekategooria liikide elupaikades, mis pole kaitsealade, hoiualade või püsielupaikadena piiritletud, kehtib isendi kaitse. See tähendab, et kaitsealuste liikide isendeid ei tohi tahtlikult surmata, püüda ega häirida paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise või rände ajal, ilma keskkonnaministri loata loodusest eemaldada, müüa ega tulu saamise eesmärgil kasutada. Samuti on keelatud I ja II kaitsekategooria taimede ja seente kahjustamine ning III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist konkreetses elupaigas. 4. ÜP-ga kavandatud tegevuste elluviimisel tuleb arvesse võtta ka lindude pesitsusrahu ajavahemikul 01.03-20.07.	
7. Radoon	
KSH teeb ettepaneku lisada ÜP seletuskirja tingimus, et ehituslubade taotlemisel peab ehitusprojekt sisaldama hinnangut radoonisisalduse uuringu vajalikkuse kohta.	Arvestatud, lisatud ptk 6.6.1
8. Pinnavesi	
a) KSH annab soovituset tuua ÜP seletuskirjas välja vajadus tagada reostustõrje valmidus sadamates, sh väikesadamates, kus kasutatakse vedelkütuseid. b) KSH hinnangul on vajalik ÜP-s täpsustada üleujutusohuga aladel asustuse ja ehitustegevuse suunamise tingimusi tuginedes Lainemudel OÜ 2022. a uuringule: • Üleujutusohuga aladele rajada sellised juurdepääsud, mille kaudu oleks võimalik merelemine ja merelt tulek üleujutuse ajal. • Uute ühenduste rajamisel arvestada kõrgema teetammi rajamise vajadusega, mis käituks omakorda üleujutust takistava tegurina. Samas tuleb silmas pidada, et sellised tammid takistavad ka sademevee äravoolu valingvihmade korral.	a) Arvestatud, lisatud ptk 5.19. b) Arvestatud, lisatud ptk 6.3.6.3.
9. Põhjavesi	
a) KSH annab põhjavee kvaliteedi kaitseks soovituset soojussüsteemide puuraukude ehitusprojektide puhul jälgida, et need lähtuksid asjakohastest standarditest	Arvestatud, lisatud ptk 6.5.8.

Ettepanek		Arvestamine üldplaneeringus
	(ÜP koostamise ajal on kehtivaks standardiks EN17522).	
10.	Ehituskeelvööndi vähendamine	
	KSH annab soovitusel Salmistu külas Arni ja Klaukse 2 kinnistute detailplaneeringu alale ning Põhja küla Vaga kinnistu detailplaneeringu alale ehitiste kavandamisel näha ette ehituslikud meetmed üleujutusohu maandamiseks.	Arvestatud, lisatud ptk 6.3.6.3.
11.	Kliimamuutustega arvestamine	
	KSH hinnangul on soovitatav üleujutusohuga aladel ka väljaspool ehituskeelvööndit arvestada kliimamuutustest põhjustatud ekstreemolukordadega, mille tagajärjel võib esineda üleujutusi. Tagajärgede leevendamiseks saab rakendada ehituslikke meetmeid, nt kavandada ehitiste konstruktsioonid veekindlate ja hingavatena.	Arvestatud, lisatud ptk 6.3.6.3.
	KSH hinnangul on oluline kliimamuutuste leevendamiseks järgida ka käesoleva aruande ptk 4.1 toodud tingimusi ning soovitusi hoonete renoveerimise ning haljastuse kavandamisel ja avalikes kohtades joogivee pakkumise kohta.	Arvestatud, lisatud ptk 6.1.

KOKKUVÕTE

Käesolev keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu on koostatud Kuusalu üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjude käsitlemiseks, eelnõus antakse ülevaade keskkonnaaspektidega arvestamise kohta üldplaneeringu lahenduse eelnõu etapis.

Üldplaneeringu eesmärk on Kuusalu valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ja selle alusel maa- ja veealadele üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste määramine.

Mõjude hindamine toimus planeeringulahenduse väljatöötamisega paralleelselt. Hinnanguid andnud ekspertide sisendiga on arvestatud maakasutuse arengusuundade määramisel ja tingimuste seadmisel. Keskkonnakaalutlustega on jooksvalt arvestatud ja olulisi vastuolusid säästva arengu põhimõtetega üldplaneeringu lahendusel ei ole.

Mõjuhindamise tulemusena andis KSH töögrupp soovitusi lahenduse edasiarendamiseks. Vastavad tingimused toodi välja käesoleva KSH aruande teemapeatükkides.

Kokkuvõtteks võib öelda, et planeeringu elluviimisel on Kuusalu valla arengule oluline soodne (positiivne) mõju. Planeeringuga kaasnevate soodsate mõjude avaldumiseks tuleb tagada, et ÜP lahendust valla edasise arengu elluviimisel reaalselt ka järgitakse.

Kuna olulist negatiivset mõju planeeringu elluviimisega ei kaasne, siis ei määra KSH leevendavaid meetmeid ja lisaks üldplaneeringu regulaarsele ülevaatamisele täiendava seire vajadust.